

Sisältö

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

PÄÄTÖSLAUSELMAT

Alueiden komitea

123. täysistunto, 11.–12. toukokuuta 2017

2017/C 306/01	Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Euroopan komission valkoinen kirja Euroopan tulevaisuudesta – Pohdintaa ja skenaarioita: EU27 vuoteen 2025 mennessä”	1
2017/C 306/02	Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”EU:n vuoden 2018 talousarvioesityksestä” . . .	5

LAUSUNNOT

Alueiden komitea

123. täysistunto, 11.–12. toukokuuta 2017

2017/C 306/03	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikan tulevaisuus vuoden 2020 jälkeen – Tavoitteena vahva ja vaikuttava eurooppalainen koheesiopolitiikka vuoden 2020 jälkeen”	8
2017/C 306/04	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Investointi Euroopan nuorisoon ja Euroopan solidaarisuusjoukot”	20
2017/C 306/05	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU-ohjausjakson hallinnon parantaminen: paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevat käytännösäännöt”	24
2017/C 306/06	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sosiaalinen innovointi yhteiskunnallisiin haasteisiin tarttumisen uutena välineenä”	28
2017/C 306/07	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Biotalouden paikallinen ja alueellinen ulottuvuus ja alueiden ja kaupunkien rooli”	32

2017/C 306/08	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Terveys kaupungeissa: yhteinen etu”	37
2017/C 306/09	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n laajentumisstrategia 2016–2017”	43
2017/C 306/10	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yrittäjyys saarilla: alueellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen”	51
2017/C 306/11	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n sinisen kasvun politiikka uuteen vaiheeseen” . .	57

III *Valmistelevat säädökset*

ALUEIDEN KOMITEA

123. täysistunto, 11.–12. toukokuuta 2017

2017/C 306/12	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Unionin yleiseen talousarvioon sovellettavat varainhoitosäännöt”	64
---------------	--	----

I

(Päätöslauseimat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

123. TÄYSISTUNTO, 11.–12. TOUKOKUUTA 2017

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”Euroopan komission valkoinen kirja Euroopan tulevaisuudesta – Pohdintaa ja skenaarioita: EU27 vuoteen 2025 mennessä”

(2017/C 306/01)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

1. panee merkille Euroopan tulevaisuutta käsittelevän Euroopan komission valkoisen kirjan ”Pohdintaa ja skenaarioita: EU27 vuoteen 2025 mennessä” yhtenä merkittävänä panoksena unionin tulevasta kehityksestä parhaillaan käytäviin keskusteluihin, joissa on päästävä konkreettisiin tuloksiin ennen kesäkuussa 2019 käytäviä Euroopan parlamentin vaaleja ja niiden jälkeistä aikaa ajatellen.
2. pitää tervetulleena Rooman julistusta, jossa allekirjoittajat lupaavat tehdä ”yhteistyötä sillä tasolla, jolla sillä on todellista merkitystä, olipa kyse Euroopan unionin, kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason yhteistyöstä, luottamuksen ja lojaalin yhteistyön hengessä niin jäsenvaltioiden kesken kuin niiden ja EU:n toimielinten välillä sekä toissijaisuusperiaatetta noudattaen”.
3. on sitoutunut perusarvojen – ihmisarvon, vapauden, kansanvallan, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmis-oikeuksien – varauksettomaan kunnioittamiseen sekä perussopimuksissa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa määriteltyjen EU:n tavoitteiden noudattamiseen, mukaan luettuna pyrkimys luoda yhä läheisempi Euroopan kansojen välinen liitto.
4. toteaa, ettei Lissabonin sopimuksessa määritelty hajautettujen alue- ja paikallisyhteisöjen ensisijainen rooli ole täysin konkretisoitunut, kun otetaan huomioon toissijaisuusperiaate ja osallistuminen unionin lainsäädäntäprosessiin. Alue- ja paikallisyhteisöt ovat näin edelleenkin lähes aina vain unionin politiikkojen vastaanottajia eivätkä politiikkojen ja etenkin lainsäädäntötoimien laadintaan osallistuvia todellisia toimijoita.
5. muistuttaa, että EU:n toimintalinjoja ja toimielimiä ei ole luotu luomisen vuoksi vaan niiden on palveltava kansalaisia, jotta niiden avulla voidaan saavuttaa Euroopan unionin yleiset tavoitteet ja arvopäämäärät. Komitea korostaa, että toimielimet ja toimintalinjat pohjautuvat erilaisten intressien ja näkemysten yhteensovittamisen edellyttämiin kompromisseihin ja ilmentävät demokraattisten prosessien tulosta. Tästä syystä komitea toivoo, että pyrittäessä mahdollisimman laajaan konsensukseen ei aseteta etusijalle rajoittavia kompromisseja vaan tavoitellaan poliittisia ratkaisuja, jotka perustuvat yhdentyneen Euroopan perusperiaatteena olevaan yhteiseen yhteisvastuullisuuteen, jotta voitaisiin myös torjua nykyistä skeptisyyttä ja elvyttää näin kansalaisten uskoa Euroopan yhdentymishankkeeseen.
6. uskoo EU:n alue- ja paikallisedustajien poliittisena kokouksena siihen, että päätökset on tärkeää tehdä mahdollisimman lähellä kansalaisia ja jaetun suvereniteetin mukaisesti EU-tasolla, jotta parannetaan joka ikisen EU-kansalaisen mahdollisuuksia vaikuttaa omaan kohtaloonsa.

7. korostaa, että EU:n taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus on olennaisen tärkeää ja että tosiasiallisella ja tasapainoisella taloudellisella ja sosiaalisella kehityksellä on ratkaiseva merkitys EU:n alueiden välisten erojen pienentämiseksi. Paikallis- ja alueviranomaiset voivat tähän liittyen nimenomaan koheesipolitiikan kautta kaikkein välittömimmin ottaa osaa Euroopan yhdentymisprosessiin ja edistää yhteisvastuullisuutta sekä osoittaa EU-jäsenyyden paikallis- ja aluetasolle tuomat hyödyt. Koheesipolitiikka on välttämätön EU:n politiikka, jolle on ominaista erityinen eurooppalainen lisäarvo, ja komitea vastustaa voimakkaasti kaikkia sellaisia EU:n tulevaisuutta koskevia skenaarioita, joissa koheesipolitiikkaa rajoitettaisiin tai se poistettaisiin kokonaan, ja on tyrmistynyt siitä, että komission virallisessa asiakirjassa voidaan edes harkita tällaista hypoteesia.

8. ymmärtää, että valkoisessa kirjassa esitettyjen skenaarioiden on tarkoitus herättää huomaamaan riskit ja mahdollisuudet EU:n kannalta sekä varoittaa siitä, että mitään unionin säännösten osaa ei voida pitää itsestäänselvyytenä. Komitea korostaa, että EU:n yhdentymiskehityksen nopeudesta tai tiivyydestä käytävä keskustelu ei saisi viedä huomiota pois siitä, että todellisena haasteena on välttää monisuuntaista Eurooppaa, ja on vakuuttunut, että polttopisteessä tulee olla kaikkien EU-kansalaisten kannalta kestäväpohjaisen tulevaisuuden turvaamiseksi tarvittava yhtenäisyys ja monimuotoisuuden ja paikallisten erityispiirteiden kunnioitus.

9. painottaa, että Euroopan unionin ainutlaatuisiin puoliin kuuluu sen monitasoinen hallintorakenne, ja pitää valitettavana, ettei valkoisessa kirjassa todeta tätä seikkaa. Komitea pahoittelee niin ikään, ettei valkoisessa kirjassa tuoda esiin esitettyjen erilaisten skenaarioiden alueellisia vaikutuksia. Komitea korostaa kansalaisten luottavan kuntiin ja alueisiin kaiken kaikkiaan enemmän ja katsoo näin ollen, että kansalaisten ja heidän toiveidensa, odotustensa ja huoliensa on oltava keskeisellä sijalla kaikissa poliittisissa toimissa. Komitea tähdentää, että kaikkien Euroopan unionin tulevaisuudesta käytävien keskustelujen ja niiden tuloksena toteutettavien uudistusten on suuntauduttava alhaalta ylöspäin ja niihin on osallistettava kaikki hallintotasot. Komitea muistuttaa kuitenkin, että yhteisömenetelmän ja yhteisöllisen työskentelyn tulee olla aina etusijalla hallitustenvälisyyteen nähden unionin kaikissa päätöksentekovaiheissa.

10. on samaa mieltä valkoisessa kirjassa ja Rooman julistuksessa määritellyistä keskeisistä painopistealoista ja on vakaasti sillä kannalla, että Euroopan komission olisi EU:n perussopimusten ylikansallisenä valvojana ja toimielimenä, jolle on uskottu tehtäväksi ajaa unionin yleistä etua, esitettävä yksityiskohtaisia ehdotuksia kyseisistä aiheista. AK on valmis antamaan niihin poliittisen tason vastauksensa ja ehdotuksensa paikallisesta ja alueellisesta näkökulmasta.

11. kehottaa tarkistamaan ja yksinkertaistamaan eurooppalaista kansalaisaloitetta, jotta eurooppalaista edustuksellista ja osallistavaa demokratiaa voitaisiin vahvistaa. Komitea korostaa, että Euroopan komissio tulee velvoittaa oikeudellisesti paitsi tarkastelemaan eurooppalaista kansalaisaloitetta, jota varten on kerätty vaaditut miljoona allekirjoitusta, myös käynnistämään keskustelu, jonka jälkeen aloitteesta äänestetään EU:n neuvostossa ja Euroopan parlamentissa. Komitea ehdottaa, että tutkitaan myös muita tapoja helpottaa osallistumista EU:n päätöksentekoon⁽¹⁾.

12. tuo esille seuraavat alueiden ja kuntien näkökulmasta ratkaisevan tärkeät tekijät, joiden perusteella Euroopan unionille voidaan määritellä uskottava ja kunnianhimoinen tulevaisuusskenaario:

12.1 aktiivinen EU-kansalaisuus, jonka puitteissa kannustetaan näkemystenvaihtoon ja yhteistyöhön kansalaisten kanssa ja kansalaisten kesken, tarkoituksena edistää eurooppalaista identiteettiä ja vahvistaa samastumista Eurooppa-hankkeeseen

12.2 kumppanuusperiaatteen, monitasoisen hallinnon periaatteen ja toissijaisuusperiaatteen soveltaminen kaikilla politiikanaloilla sekä yhteiskunnan kaikkien sektorien kannustaminen yhteistyöhön, jotta EU:sta tulisi demokraattisempi ja tehokkaampi ja se uudistuisi

12.3 EU:n ja talous- ja rahaliiton sosiaalisen ulottuvuuden lujittaminen; komitea toivoo, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva säädösehdotus mahdollistaa työntekijöiden oikeuksiin ja työvoiman liikkuvuuteen muuttuvilla työmarkkinoilla liittyvien kysymysten käsittelyn toissijaisuusperiaatetta loukkaamatta ja ettei tämä ehdotus ole luonteeltaan "ei-sitovaa lainsäädäntöä" (*soft law*), jolla ainoastaan täydennetään unionin jo olemassa olevaa säännöstöä, vaan että kyse on toimenpiteistä, jotka ovat yhtä intensiivisiä kuin ne, joihin on ryhdytty talous- ja rahaliiton osalta. Näin lisättäisiin kansalaisten tietoisuutta entistä sosiaalisemmasta EU:sta, joka kykenee ratkaisemaan heidän ongelmiaan.

⁽¹⁾ Päätöslauselma "Euroopan unionin toiminnan parantaminen: Lissabonin sopimus ja jatkotoimet" (RESOL-VI/005).

12.4 kaikilta osin vastuunsa kantava ja avoin EU, jossa kansalaiset pystyvät näkemään selvästi, mikä taho on poliittisesti vastuussa Euroopan unionin päätöksistä, ja jossa kaikki hallintotasot kantavat vastuunsa päätösten tekemisestä ja täytäntöönpanosta

12.5 kattava, asianmukaisesti rahoitettu, pitkäjänteinen ja uskottava strategia taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja alueellisen lähentymisen saavuttamiseksi ja näitä tukevan perustan vahvistamiseksi EU:ssa, jonka kulmakivenä on ihmisten turvallisuus, sekä ylöspäin suuntautuvan sosiaalisen lähentymisen varmistamiseksi, niin että YK:n asettamat kestävän kehityksen tavoitteet sisällytetään unionin omiin ohjelmiin lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä ja toimia toteutetaan vuoteen 2030 ulottuvan kestävän kehityksen toimintaohjelman parametrien mukaisesti

12.6 alueiden vahvempi osallistuminen unionin päätöksentekoon – unionin lainsäädäntä- ja poliittiseen päätöksentekoprosessiin sekä täytäntöönpanoon ja levittämiseen – on ehdoton edellytys myönteiselle ja todelliselle Euroopan yhdentymiskehitykselle ja Euroopan kansalaisten luottamuksen lisäämiselle. Tästä syystä unionin poliittisten ja institutionaalisten puitteiden uudistamisen yhteydessä on aiheellista pohtia myös mahdollisuutta perustaa lainsäädäntöelin, joka edustaa alueita ja alueellisia yhteisöjä.

12.7 sosiaalinen EU, joka edistää naisten ja miesten tasa-arvoa sekä kaikille kuuluvia oikeuksia ja yhtäläisiä mahdollisuuksia; EU, joka torjuu työttömyyttä, syrjintää, sosiaalista syrjäytymistä ja köyhyyttä; EU, jossa nuoret saavat parasta koulutusta ja voivat opiskella ja löytää työtä kaikkialta Euroopasta; EU, joka säilyttää eurooppalaisen kulttuuriperinnön ja edistää kulttuurista monimuotoisuutta

12.8 innovatiivinen, digitaalinen ja yrittäjähenkinen Eurooppa, jossa kunnat ja alueet vauhdittavat uusien työpaikkojen luomista ja kestäväpohjaista kasvua etenkin nuoria ajatellen ja mahdollistavat tällaisen kehityksen

12.9 aitoihin omiin varoihin tukeutuva EU:n talousarvio, joka vastaa unionin tavoitteita ja vahvistaa julkisten ja yksityisten investointien roolia pyrittäessä edistämään kasvua ja EU-kansalaisten työllisyyttä

12.10 syvempi, oikeudenmukaisempi ja osallistavampi Euroopan rahaliitto, jolla on tarvittavat toimintavälineet epäsymmetristen häiriöiden synnyn ehkäisemiseksi sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi, mukaan luettuna EU:n talousarviota täydentävä yhteinen rahoituskapasiteetti

12.11 täysin yhdentynyt vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, jonka kulmakivinä ovat perusoikeudet, täydellinen liikkumisvapaus, yhteinen ulkorajojen suojeleminen sekä yhteinen muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikka, joka perustuu ihmisoikeuksiin sekä yhteisiin sitoumuksiin erityisesti nykyisessä muuttoliikkeiden tilanteessa

12.12 täyden avoimuuden ja demokraattisen valvonnan toteutuminen kaikilla hallintotasoilla oikeudenmukaisia ja tasapainoisia kansainvälisiä kauppasopimuksia solmittaessa

12.13 yhteinen ulko-, naapuruus- ja puolustuspolitiikka vakauden edistämiseksi maailmassa sekä sitoutuminen tekemään tunnetuksi EU:n arvoja; avoin suhtautuminen unionin laajentumiseen edellytysten täytyessä ottaen kuitenkin huomioon EU:n integraatiokyky

12.14 kansalaisia lähellä oleva EU, joka kykenee tiedottamaan heille saavutuksistaan ja tulevista haasteistaan selkeästi ja ymmärrettävästi.

13. on sitoutunut määrittelemään lähikuukausien aikana yhdessä kansalaisten ja EU:n alueiden, kaupunkien, kuntien ja kylien vaaleilla valittujen edustajien sekä muiden asianomaisten sidosryhmien kanssa alhaalta ylöspäin suuntautuvassa prosessissa, mitä nämä tahot kaipaavat ja odottavat EU:lta. Komitea korostaa, että prosessin tulokset ja laadittavat konkreettiset suositukset sisällytetään AK:n lausuntoon aiheesta ”Pohdintoja Euroopasta: alue- ja paikallisviranomaisten ääni pyrittäessä palauttamaan luottamusta Euroopan unioniin”.

14. kehottaa Euroopan parlamenttia soveltamaan myös vuoden 2019 vaaliensa yhteydessä kärkiehdokasmenettelyä ja tarjoutuu levittämään tietoa tästä menettelystä ja sen merkityksestä paikallisten ja alueellisten päättäjien verkostossaan.

15. aikoo määrätietoisesti ja hyvissä ajoin – jotta tulokset voidaan esittää Euroopan kansalaisille vuoden 2019 europarlamenttivaalien yhteydessä – antaa panoksensa avoimeen ja demokraattiseen institutionaalisten ja poliittisten uudistusten prosessiin, jonka ytimessä ovat EU-kansalaiset ja jossa otetaan hallintotasoina huomioon EU, jäsenvaltiot sekä alue- ja paikallisyhteisöt.

16. korostaa, että paikallis- ja alueyhteisöillä on kansalaisia lähimpänä olevana hallintotasona ja julkisten palvelujen tärkeimpänä tarjoajana oltava merkittävämpi rooli EU:n päätöksentekoprosessissa, jos EU aikoo jatkaa toimintaansa paikallis- ja alueyhteisöjen toimivaltuuksiin kuuluvilla aloilla. Komitea esittääkin, että paikallis- ja alueyhteisöihin vaikuttava lainsäädäntö edellyttäisi AK:n hyväksyntää.

17. muistuttaa, että eräät kansalaisten mahdollisesti ensisijaisina pitämistä muutoksista saattavat edellyttää perussopimusten tarkistusta, ja kehottaa painokkaasti soveltamaan tässä tapauksessa 48 artiklan 3 kohdan mukaista valmistelukuntamenettelyä. AK:lla tulisi olla täysi edustus kyseisessä valmistelukunnassa.

Bryssel 12. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma aiheesta ”EU:n vuoden 2018 talousarvioesityksestä”

(2017/C 306/02)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

- ottaa huomioon lausuntonsa monivuotisen rahoituskehityksen välitarkistuksesta.
  - ottaa huomioon Euroopan parlamentin 15. maaliskuuta 2017 antaman päätöslauselman vuoden 2018 talousarvion valmistelua koskevista yleisistä suuntaviivoista, pääluokka III – Komissio (2016/2323(BUD)).
1. on hyvillään siitä, että vuoden 2017 hyväksytyssä EU:n talousarviossa otettiin huomioon AK:n suositukset lisätä investointeja tutkimukseen, innovointiin ja infrastruktuuriin sekä varata riittävät maksusitoumus- ja maksumäärärahat nuorisotyöllisyysaloitetta varten ja lisää rahoitusta raja-alueiden puuttuvien liikenneyhteyksien rakentamiseksi ⁽¹⁾. Komitea toteaa lisäksi, että monilla aloilla AK:n pyyntöihin ei ole vielä reagoitu johtuen lähinnä EU:n talousarvion rajallisesta koosta. Kyseisillä aloilla tarvitaan kuitenkin lisätoimia.
  2. korostaa, että EU:n vuoden 2018 talousarviossa tulee osoittaa Euroopan unionille tarvittavat varat, jotta se voi vastata erityisesti muuttoliikkeeseen, turvallisuuteen, ilmastonmuutokseen sekä taloudelliseen ja sosiaaliseen elpymiseen liittyviin kiireellisiin Euroopan laajuisiin haasteisiin. Näin voidaan tuottaa konkreettista eurooppalaista lisäarvoa unionin kansalaisille.
  3. toteaa jälleen, että EU:n talousarviosta puuttuu edelleen tietynlainen joustavuus, joka mahdollistaisi vastaamisen lukuisiin ennalta arvaamattomiin tapahtumiin samanaikaisesti, ja että puute on tarkoitus korjata monivuotisen rahoituskehityksen ehdotetun väliarvioinnin yhteydessä.
  4. pitää valitettavana, että neuvostolta kesti kovin pitkään muodostaa kantansa väliarviointia koskevaan komission ehdotukseen ja että budjettivallan käyttäjä ei siksi voinut hyödyntää kaikkia komission esittämiä toimenpiteitä vuoden 2017 talousarviomenettelyssä. Komitea on kuitenkin erittäin tyytyväinen Euroopan parlamentin ja neuvoston viimein 5. huhtikuuta 2017 saavuttamaan yhteisymmärrykseen, jossa määrärahoja lisätään 6 009 miljardilla eurolla (15 % uudelleen kohdennettuja ja 85 % kohdentamattomia varoja). Määrä sisältää 3,9 miljardin euron summan, josta 2,55 miljardia euroa on varattu muuttoliikkeeseen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen EU:n sisällä ja 1,39 miljardia euroa muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttumiseen unionin ulkopuolella, sekä 2,1 miljardia euroa työllisyys- ja kasvutoimiin, mm. 1,2 miljardia euroa nuorisotyöllisyysaloitetta varten.
  5. pitää tervetulleena rahoituksen lisäämistä muuttoliike- ja pakolaiskriisiin vastaamiseksi vuonna 2017 ja kehottaa kasvattamaan edelleen rahastoja, joiden avulla voidaan varmistaa järjestelmälliset ja kestäväpohjaiset muuttoliikkeen hallinnan ja rajavalvonnan menettelyt. Tällaisia ovat esimerkiksi turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF), Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR). Komitea toistaa pyyntönsä siitä, että paikallis- ja alueviranomaisille tarjottaisiin mahdollisuus saada suuremmin rahoitusta, joka on varattu muuttoliikkeen hallintaan ja kotouttamisen hoitoon. Lisäksi se kehottaa osoittamaan riittävästi rahoitusta vapaaehtoista paluuta varten sekä lähtömaiden auttamiseksi takaisinotettujen kansalaisten uudelleenkotouttamisessa ja pitää myös tärkeänä suuntaviivoja mahdollisten yhteisvaikutusten aikaansaamiseksi tähän tarkoitukseen varattujen rahastojen välillä.
  6. panee huolestuneena merkille, että koheesiopoliittisten ohjelmien maksumäärärahat vähenivät EU:n vuoden 2017 talousarviossa ennennäkemättömän jyrkästi ja että vain vuoden 2016 lisätalousarvio nro 4 esti vielä jyrkemman laskun. Komitea korostaa, että kaikkien asianomaisten toimijoiden on tehtävä kaikkensa täytäntöönpanon vauhdittamiseksi ja että on ensiarvoisen tärkeää taata vuodeksi 2018 riittävät maksumäärärahat, jotta suorittamattomista maksuista ei taas kertyisi sumaa. AK pitää tähän liittyen myönteisenä vuoteen 2020 ulottuvaa maksuennustetta, jonka komissio esitti monivuotisen rahoituskehityksen väliarviointia koskevassa ehdotuksessa. Komitea aikoo kartoittaa koheesiopoliittisten ohjelmien rahoituksen käyttöasteen nostamiseksi tähän mennessä sovellettuja parhaita käytäntöjä ja tiedottaa niistä budjettivallan käyttäjälle.

⁽¹⁾ Alamomentin 06 02 01 01 ”Pullonkaulojen poistaminen, rautateiden yhteentoimivuuden edistäminen, puuttuvien yhteyksien rakentaminen ja rajat ylittävien osuuskien parantaminen” maksusitoumusmäärärahoja on lisätty 82,28 miljoonalla eurolla vuoteen 2016 verrattuna.

7. tuo jälleen esiin, että maaseutualueiden kehittämiseen suunnattua EU:n rahoitustukea on lisättävä ottaen huomioon, millainen merkitys maaseutualueilla on Euroopassa. Komitea kehottaa osoittamaan välittömästi käytettävissä olevia rahoitusvaroja eurooppalaisille maataloustuottajille, joita erilaiset kriisit ovat koetelleet ⁽²⁾. Komitea korostaa, että etenkin ruokaturvan varmistamiseen liittyviä toimenpiteitä ja etupäässä meijeriteollisuudessa mutta myös liha-, hedelmä- ja vihannesaloilla vallitsevasta kriisistä kärsivien maataloustuottajien tukemista on tärkeää tehostaa.
8. kehottaa osoittamaan riittävästi varoja alueellisen yhteistyön politiikkojen vahvistamiseen, jotta voidaan varmistaa niiden panos tasapainoisen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen kehityksen aikaansaamiseksi koko Euroopan unionissa.
9. on tyytyväinen komission ehdotukseen ESIR-rahaston voimassaoloajan jatkamisesta vuoteen 2020 saakka mutta painottaa, että yhteisvaikutuksia Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) kanssa on selvennettävä ja lisättävä edelleen. Komitea muistuttaa, että ESIR 2.0:n ei ole tarkoitus korvata olemassa olevia EU:n rahastoja, ja kehottaa kirkastamaan täydentävyyssperiaatteen määritelmää sekä edistämään maantieteellistä tasapainoa kehittämällä yhä voimakkaammin alueellisia investointistrategioita ja lisäämällä investointijärjestelyjen hyödyntämistä. Komitea toistaa vastustavansa jyrkästi ESIR-rahaston jatkon rahoittamista Verkkojen Eurooppa -välineen varoista.
10. esittää, että – kuten asiakokonaisuuteen SEDEC-VI/008 kuuluvan alueiden komitean lausunnon ”EU:n vastaus väestönkehityksen haasteeseen” kohdassa 25 todetaan – EU:n olisi pyrittävä huomioimaan demografiset näkökohdat kaikilla politiikan aloilla ja sisällytettävä talousarvioonsa budjettikohtia, joiden tarkoituksena on mahdollistaa tällaisten politiikkojen ja toimien kehittäminen, sekä luotava prioriteettimekanismeja sellaisia alueita varten, joissa väestörakenteen muutoksilla on erityisen merkittäviä seurauksia.
11. kehottaa varaamaan vuodeksi 2018 riittävästi maksusitoumusmäärärahoja Horisontti 2020 -ohjelmaa varten mutta panee huolestuneena merkille, että monet sidosryhmät, pk-yritykset mukaan luettuina, eivät resurssien niukkuuden takia pysty esittämään Horisontti 2020 -hanke-ehdotuksia.
12. korostaa tarvetta lisätä COSME-ohjelman määrärahoja, jotta pk-yrityksillä olisi asialliset mahdollisuudet saada rahoitusta ja jotta voidaan edistää työpaikkojen luomista unionin alueelle.
13. on ilahtunut komission aikeista lisätä nuorisotyöllisyysaloitteen maksusitoumusmäärärahoja 500 miljoonalla eurolla. Lisäksi komitea korostaa nuorisotakuun jatkuvan kehittämisen merkitystä, sillä ohjelman avulla saavutettuja tuloksia ei vielä voida pitää täysin tyydyttävänä.
14. palauttaa mieliin, että vuonna 2018 suoritetaan Verkkojen Eurooppa -välineen ja Horisontti 2020 -ohjelman väliarviointi ja annetaan seuraavaa, yhdeksättä puiteohjelmaa koskevat ehdotukset. Koska koko prosessi kytkeytyy seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskeviin neuvotteluihin, komitea korostaa, että keskusteluissa on puitava monia kriittisiä, Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eroon liittyviä kysymyksiä.
15. korostaa, että Erasmus-ohjelma on tarjonnut valtavan hyviä ratkaisuja ongelmiin, joita nuorilla on pääsyssä tarkoituksenmukaiseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen tai työelämään. Komitea kehottaa osoittamaan riittävästi rahoitusta Euroopan solidaarisuusjoukoille. Mahdollisuuksien tarjoaminen nuorille lisätaitojen hankkimiseen työn ja vapaaehtoistoiminnan kautta hyödyttää sekä julkis- että yksityissektoria. Komitea korostaakin, että on tärkeää tehdä yhteistyötä yksityissektorin kanssa, jotta Euroopan solidaarisuusjoukkojen tapaisissa aloitteissa voidaan yhdistää julkinen ja yksityinen rahoitus ⁽³⁾.
16. korostaa, että EU:n olisi paneuduttava laaja-alaisesti ympäristönsuojelusetoumustensa täyttämiseen toteuttamalla konkreettista ja uskottavaa ilmastopolitiikkaa, joka perustuu johdonmukaiseen sääntelykehykseen ja jolla on vankka rahoituspohja. Komitea kehottaakin komissiota varaamaan vuoden 2018 talousarvioesityksessään riittävät määrärahat ja esittämään väliarvion edistymisestä vuosien 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehykseen sisältyvässä 20 prosentin ilmastomenotavoitteessa.

⁽²⁾ AK:n päätöslauselma aiheesta ”EU:n vuoden 2017 talousarvioesitys”.

⁽³⁾ AK:n lausunto COR-2017-00851.

17. panee huolestuneena merkille, että vuoteen 2020 ulottuvat EU:n biodiversiteettitavoitteet jäävät ilman huomattavaa lisäpanostusta saavuttamatta. Komitea korostaa näin ollen, että on tärkeää ottaa luonnon monimuotoisuuden suojele huomioon EU:n talousarvion kaikissa osissa, lisätä Natura 2000 -rahoitusta nykyisen Life-ohjelman puitteissa Life-asetuksen 9 artiklan 4 kohdan nojalla ja antaa lisärahoitusta uusiin toimenpiteisiin, joita on tarkoitus toteuttaa tulossa olevan luontodirektiivien täytäntöönpanon parantamista koskevan toimintasuunnitelman puitteissa vuoteen 2020 asti. Komitea painottaa tässä yhteydessä, että ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointiin (EIR) liittyvän Euroopan komission vertaisvälineen käyttöönotto edellyttää riittäviä määrärahoja vuodeksi 2018 – niiden talousarviovarojen lisäksi, joilla jo tuetaan EU:n ympäristölainsäädännön tehokasta täytäntöönpanoa paremman sääntelyn agendan mukaisesti.
18. kannattaa Euroopan komission ehdotusta nostaa 90 prosenttiin saakka rahoitusosuutta, jolla voidaan tukea EAKR:n investointiprioriteettien puitteissa toimenpiteitä, jotka liittyvät vakavien luonnonkatastrofien ennustamiseen, ennaltaehkäisyyn ja jälkihoitoon.
19. odottaa ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon arviointiin (EIR) liittyvän Euroopan komission vertaisvälineen käyttöönottoa vuonna 2017 ja edellyttää, että siihen osoitetaan riittävästi määrärahoja vuodeksi 2018 koskematta kuitenkaan muihin budjettikohtiin, joista tuetaan EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa.
20. kehottaa keskittämään yhteistyöhön varatut Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) rahoitusvarat asteittain hankkeiden rahoittamiseen valtiota alemmilla hallintotasoilla. Näin EU:n myöntämät rahoitusvarat voidaan mukauttaa paikallisten ja alueellisten sidosryhmien tarpeisiin.
21. korostaa, että on tärkeää hyödyntää olemassa olevien rahastojen yhteisvaikutuksia. Tällaisia rahastoja ovat esimerkiksi Turkin-pakolaisavun koordinoituväline (3 miljardia euroa), EU:n Afrikka-hätärahasto (1,8 miljardia euroa), Syyrian kriisin johdosta perustettu Euroopan unionin alueellinen erityisrahasto (miljardi euroa) sekä muut rahoitusvälineet, joista voidaan vuosina 2016–2020 myöntää mahdollisesti aina 8 miljardia euroa kumppanuussopimusten toteuttamiseen. Mahdollisia lisäsynergioita ERI-rahastojen kanssa olisi myös tutkittava.
22. kehottaa komissiota harkitsemaan mahdollisuutta ottaa liittymisneuvotteluja käyvien maiden käyttämä paikallis-hallinnon väline (LAF) uudelleen käyttöön ja laajentaa sen soveltamisalaa ENP-maihin tiukemmin korvaussäännöin, joiden mukaan edellytyksenä on konkreettisempien ja entistä enemmän kestävyysajattelun mukaisten hankkeiden toteuttaminen.
23. kehottaa perustamaan yhteisöjen vakauttamisvälineen, jonka puitteissa voidaan valmiuksien kehittämissohjelmien avulla auttaa esimerkiksi Libyan paikallisviranomaisia parantamaan kykyään tarjota kansalaisille palveluja ja edistää aluekehitystä ja työpaikkojen luomista. Yksi tässä yhteydessä hyödyllinen väline voisi olla yhteistyössä eurooppalaisten kuntien ja alueiden kanssa hallinnoitava erityisrahasto, etenkin kun ajatellaan innovatiivisten oikeudellisten välineiden käyttöä.
24. kehottaa myöntämään rahoitusta ”alue- ja paikallisvaltuutettujen Erasmus” -aloitteen käynnistämiseksi. Aloitteen tavoitteena on parantaa valtuutettujen valmiuksia käydä vuoropuhelua ja vaihtaa parhaita käytäntöjä toisten valtuutettujen kanssa kestäväen paikallis- ja aluekehityksen edistämiseksi.
25. palauttaa mieliin budjettiin liittyvät yhtäläisten mahdollisuuksien vaatimukset ja kehottaa edistämään tätä periaatetta kautta linjan vuoden 2018 talousarviossa.
26. korostaa, että sukupuolinäkökulma on tuotava selkeästi esiin EU:n vuoden 2018 talousarviossa niin, että noudatetaan eurooppalaisen yhteiskuntamallin perustana olevia miesten ja naisten tasa-arvon edistämisen periaatteita.
27. antaa komitean puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma komissiolle, Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Bryssel 12. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Markku MARKKULA

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

123. TÄYSISTUNTO, 11.–12. TOUKOKUUTA 2017

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Koheesiopolitiikan tulevaisuus vuoden 2020 jälkeen – ”Tavoitteena vahva ja vaikuttava eurooppalainen koheesiopolitiikka vuoden 2020 jälkeen”

(2017/C 306/03)

Esittelijä: Michael Schneider (DE, EPP), valtiosihteerin, Saksi-Anhaltin osavaltion edustaja liittoneuvostossa

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Unionin yhdentymiskehityksen pilari

1. muistuttaa siitä, että politiikka taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi on yksi tärkeimmistä ja laajimmista EU-politiikoista, sillä se koskee koko EU:n väestöä tärkeillä elämäntilanteilla. Se on myös sisämarkkinoiden ja talous- ja rahaliiton tavan kiinteä osa sopimuksia ja eurooppalaisen yhdyntymisprosessin sekä Euroopan talouskasvun välttämätön pilari. Koheesiopolitiikka luo tarpeellisen vastineena sisämarkkinasääntöille oikeudenmukaiset kilpailuedellytykset ja edistää reaalitalouteen tehtävillä strategisilla investoinneilla osaltaan työpaikkojen säilymistä ja syntymistä etenkin siellä, missä perinteiset markkinat eivät toimi kunnolla. Se huolehtii siitä, että heikommassa asemassa olevat jäsenvaltiot, alueet ja kunnat pystyvät yleensä hyötymään EU:n yhdyntymisestä. Näin koheesiopolitiikka antaa oleellisen solidaarisen panoksen koko EU:n vahvistamiseen ja lisää merkittävästi eurooppalaista lisäarvoa, joka on konkreettisesti kaikkien EU:n kansalaisten nähtävissä.

2. katsoo, että taluskriisin puhjettua vuonna 2007 alueiden väliset erot ovat jälleen kasvaneet huomattavasti epäsuhtaisemmalla tavalla kuin maiden väliset erot. Tätä kehityssuuntausta on analysoitu kuudennessa koheesiokertomuksessa, ja uusimmat OECD:n luvut vahvistavat kyseiset tulokset. Näin ollen koheesiopolitiikka on entistä ajankohtaisempi aihe kaikkien kolmen – taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen – osa-alueensa suhteen. Samalla koheesiopolitiikka tarvitsee myös uutta pontta, jotta yksittäisten alueiden erityishaasteisiin voidaan tarttua tehokkaammin alueellisen toimintamallin keinoin.

3. katsoo lisäksi, että tulevassa koheesiopolitiikassa tulee vahvistaa solidaarisuutta kansalaisia kohtaan EU:n heikentyneen legitimitietin palauttamiseksi. Epäluottamus, suvaitsemattomuus ja omaan yhteisöön käpertyminen murentavat yhteiskuntiamme, ja niitä tulee torjua vähentämällä eurooppalaisten päivittäin erilaisissa käytännön asioissa kokemaa epätasa-arvoa. Epätasa-arvon torjuminen, ihmisarvoisten elinolojen turvaaminen ja oikeuksien kunnioittaminen edellyttävät koordinoitua, monitasoista toimintaa, joka nimenomaan on koheesiopolitiikan ydin. Koheesiopolitiikka ei saa olla vain keino hyödyntää teknologiseen murrokseen tai ilmastomuutokseen liittyviä mahdollisuuksia vaan sen täytyy myös tarjota paikallis- ja alueviranomaisille keinoja luoda uusia tilaisuuksia alueensa asukkaille.

4. toteaa, että alhaalta ylöspäin suuntautuvan hajautetun lähestymistavan mukainen Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) strateginen käyttö on edistänyt monilla EU:n alueilla osaltaan merkittävästi myönteistä taloudellista, sosiaalista ja alueellista kehitystä. Lukuisat tutkimukset osoittavat ERI-rahastojen lisäarvon ja merkityksen työpaikkojen, kestävä kasvun ja uudenaikaisen infrastruktuurin luomisen, rakenteellisten esteiden voittamisen, inhimillisen pääoman kasvattamisen sekä elämänlaadun parantamisen kannalta. Koheesiopolitiittista tukea saavat alue- ja paikallisyhteisöt edistävät myönteisellä kehityksellään ja asianomaisissa ERI-rahasto-ohjelmissaan sovittujen strategisten tavoitteiden saavuttamisella osaltaan myös yleiseurooppalaisten kasvutavoitteiden toteutumista sekä Euroopan yhdentymisen myönteisten vaikutusten selventämistä.

5. on vakuuttunut siitä, että ERI-rahastojen käytön tulokset osoittavat, että koheesiopolitiikalla pystytään reagoimaan joustavasti Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin tai uusiin haasteisiin, jotka esimerkiksi ovat tällä hetkellä kehityksessä sellaisilla aloilla kuin energiaturvallisuus, väestökehitys, muuttoliikkeet ja ulkorajat – pakolaisten vastaanottaminen mukaan lukien. Vahva ja tehokas koheesiopolitiikka on myös edellytys kriiseistä selviämiseksi. Jotta näin jatkuisi, uuden kehittämisstrategian on toimittava seuraavan ohjelmakauden kehyksenä. Lisäksi on varmistettava, että strategisen suuntautumisen säilyttämiseksi koheesiopolitiikka tarjoaa vakaana investointikehyksenä tulevaisuudessakin pitkän aikavälin ohjelmasuunnittelun varmuutta valtioille, alueille ja kunnille ja että se mahdollistaa samalla toimenpideohjelmien mukauttamisen talouden, yhteiskunnan ja ympäristöön liittyvän kehityksen ottamiseksi paremmin huomioon. On myös tärkeää, että koheesiopolitiikalla on riittävät resurssit, eli että sen prosenttiosuus talousarviosta säilyy seuraavassa monivuotisessa rahoituskehityksessä samana myös Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron jälkeen.

6. korostaa, että vuoden 2020 jälkeisen koheesiopolitiikan suunnitteluvarmuuden vahvistamisen kannalta on myös oleellista, että on käytössä strategiset suuntaviivat, jotka voivat toimia viitekohtana kestäväällä pohjalla olevalle edistymiselle taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden toteuttamisessa ja joissa otetaan tarvittaessa myös huomioon kansainvälinen konteksti (kuten YK:n asettamat kestävä kehityksen tavoitteet ja YK:n Habitat III -sopimus) sekä alue- ja paikallisviranomaisten tarve taata alueellinen ja paikallinen toimintamalli.

7. katsoo, että koheesiopolitiikan tulevaisuus liittyy erottamattomasti EU:n tulevaisuuteen yleensä. Vahva ja toimintakykyinen unioni tarvitsee ehdottomasti vahvaa ja vaikuttavaa koheesiopolitiikkaa sekä tehokasta tiedottamista sen tuloksista EU:n kansalaisille. Koheesiopolitiikalla on konkreettisia ja tuntuja vaikutuksia kansalaisten elämänlaatuun, minkä kaikkialla Euroopassa toteutetut sadattuhannet menestyksekkäät ERI-rahastohankkeet osoittavat. Siinä on mm. otettu huomioon alueiden ja kuntien konkreettiset tarpeet, ja se on osaltaan lieventänyt kriisin vaikutuksia merkittävästi. AK kannattaa siksi voimakkaasti sitä, että koheesiopolitiikan merkittävän roolin säilyminen EU:ssa varmistetaan myös vuoden 2020 jälkeen, ja kannustaa kehittämään kaikkien keskeisten EU-, kansallisen sekä alue- ja paikallistason toimijoiden tiivistä yhteistyötä tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

8. pitää tarpeellisena löytää koheesiopolitiikan tulevassa tarkistuksessa tasapainoinen suhde jatkuvuuden ja tarvittavien uudistusten välillä. Tähänastisina tukikausina kerättyjen kokemusten perusteella on nimettävä nykyisen koheesiopolitiikan vahvuudet ja heikkoudet ja löydettävä keinoja sen tehokkuuden lisäämiseksi. Keskeisessä asemassa on sekä sopimuksenmukaisen tehtävän täyttäminen että älykkään, osallistavan ja kestävä kasvun pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden seuraaminen. Koheesiopolitiikan joustavalla täytäntöönpanolla paikallis- ja aluehallinnossa on tarkoitus lisätä sen tehokkuutta ja kansalaisläheisyyttä sekä edistää EU:n tunnettavuutta kentällä. Koheesiopolitiikan potentiaalia yhtenä EU:n parhaiten erottuvista toiminta-aloista on hyödynnettävä edelleen nimenomaan panemalla sitä joustavasti täytäntöön paikallis- ja aluetasolla. Fabrizio Barcan laatima raportti (An Agenda for a Reformed Cohesion Policy) pätee edelleen alueellisen ja paikallisen toimintamallin osalta.

9. katsoo koheesiopolitiikan erityisen merkityksen olevan siinä, että se yhdistää strategisia tavoitteita eurooppalaisen ja globaalien tason haasteiden voittamiseksi pitkän aikavälin kehittämisstrategioihin jäsenvaltioissa alue- ja paikallistasolla ja niiden täytäntöönpanoon itse paikalla. Koheesiopolitiikka on itsessään – toisin kuin kansalliset rakennepoliitikat – käytännön eurooppalaisen yhteisvastuun ilmaisu ja huolehtii harmonisesta aluekehityksestä EU:ssa yleensä.

10. katsoo, että tätä tarkoitusta varten perussopimuksissa määritellyt koheesiopolitiikan oleellinen rooli ja keskeiset tavoitteet sekä niiden sisältämä eurooppalaisten rakenne- ja investointirahastojen kuvaus ovat edelleen ajankohtaisia, varmistavat koheesiopolitiittisten tehtävien täyttämisen myös tulevaisuudessa ja mahdollistavat oikeudellisen yhteensovittamisen ja sisällöllisen koordinoimisen parantamisen, jotta voidaan saavuttaa synergioita, välttää aukkoja, päällekkäisyyksiä ja epä johdonmukaisuuksia ja edistää kaikkien kaupunki- ja maaseutualueiden harmonista kehitystä. Tätä varten on parannettava yhteisen puiteasetuksen integroivaa tehtävää (ks. kohta 71).

11. katsoo, että maaseudun kehittäminen yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa on sovittava entistä paremmin yhteen ERI-rahastojen kanssa, jotta voidaan varmistaa alueellisten näkökohtien tasapuolinen käsittely kansalaisten eduksi ja ottaa samalla huomioon eri alueiden väliset vuorovaikutussuhteet.

Suunnitteluvarmuutta pitkän aikavälin strategisella suuntautumisella

12. katsoo, että koheesiopolitiikka ei rajoitu alueellisten erojen ja jälkeenjääneisyyden tasaamiseen, vaikka se tuleekin säilymään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan mukaisena ensisijaisena tehtävänä (vähennetään alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä). Sen sijaan sen on oltava myös strategia, jolla edistetään innovointia, kilpailukykyä ja kestävää kasvua Euroopan vähemmän kehittyneillä alueilla, siirtymäalueilla ja vahvemmillä alueilla. Kattavilla investoinneillaan alueiden ja kuntien taloudelliseen ja sosiaaliseen tulevaisuuteen sen on tarkoitus edistää osaltaan myös tulevaisuudessa korkean työllisyyden, tuottavuuden, kestäväen kehityksen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden saavuttamista EU:ssa. Eurooppa 2020 -strategian puitteissa tavoitellut painopisteet edistävät meneillään olevalla tukikaudella osaltaan teemakohtaista keskittymistä ja koheesiopolitiikan tulossuuntautuneisuuden vahvistamista. On tärkeää, että on olemassa eurooppalainen toimintakehys. ERI-rahastojen tehokas käyttö edellyttää myös tulevaisuudessa strategista suuntautumista, joka takaa koheesiopolitiikan suunnitteluvarmuuden ja toimii ERI-rahastojen ohjelmoinnin kehyksenä paikallis- ja alueyhteisöjen eduksi. Näin ollen koheesiopolitiikan ohjelmakauden tulisi kestää edelleen seitsemän vuotta, mikäli se vastaa seuraavan monivuotisen rahoituskehysten voimassaolon kesto.

13. huomauttaa kuitenkin, että strateginen lähestymistapa EU-tasolla ei saa olla liian tiukka tai johtaa siihen, että keskitytään yksipuolisesti EU-tavoitteisiin, jotka eivät ratkaise kunkin seudun todellisia paikallisia haasteita. Sen sijaan koheesiopolitiikan on kyettävä tulevaisuudessakin yksittäiset politiikanalat ja -aiheet ylittään tarjoamaan alue- ja paikallistasolla yhdenmennyjä, joustavia ja eriytettyjä paikallisia ratkaisuja ongelmiin. Näin erityisesti siksi, että voidaan reagoida myös uusiin haasteisiin. Kaikkien EU-politiikkojen tapaan koheesiopolitiikan on annettava panoksensa EU:n keskeisten tavoitteiden saavuttamiseen sopimusten mukaisen tehtävänsä puitteissa. Vastavuoroisesti muilla EU-politiikoilla on osaltaan edistettävä koheesiopoliittisten sopimustavoitteiden saavuttamista. Tätä varten tulisi hyvissä ajoin ennen uuden tukikauden alkua käydä alueellisen ja paikallisen tarkastelutavan vahvistamiseksi monitasoisen hallinnon periaatteiden mukaisesti aluepolitiikan ja alakohtaisten politiikkojen täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten välinen yhteistoiminnallinen vuoropuhelu (ottaen huomioon erityisesti synergiavaikutukset alakohtaisten EU-ohjelmien, kuten Horisontti 2020 -puiteohjelman, COSME-ohjelman ym., kanssa) siitä, miten kaavailut toimintatavat voidaan kytkeä toisiinsa.

14. pitää toivottavana, että kehitetään uusi yhteinen strategiakehys, joka kattaa kaikki EU:n politiikat ja rahastot, joilla on alueellinen ulottuvuus. Tämä koskee ensisijaisesti ERI-rahastoja, mutta myös Verkkojen Eurooppa -välineen, Life-ohjelman ja Horisontti 2020 -puiteohjelman seuraajia sekä lainoitusvälineitä, kuten ESIRin ja EIP:n luotonantokäytäntöjä. Tällä kehyksellä tulisi varmistaa tavoitteiden ja investointien strateginen johdonmukaisuus, jotta voidaan välttää näiden toimenpiteiden päällekkäisyyksiä ja koordinoinnin puutetta sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla.

15. katsoo, että oikea suhde koheesiopolitiikan erilaisten tavoitteiden, ohjeiden ja välineiden välillä on löydettävä viime kädessä todellisen kolmikantaisen kumppanuuden puitteissa, jossa komissio, jäsenvaltiot sekä alueet ja paikallisviranomaiset tulevat parhaiden ratkaisujen etsimisessä toisiaan vastaan jaetun hallinnoinnin puitteissa. Asetuksissa määritellyt alue- ja paikallisviranomaisien vaikutusmahdollisuuksia on hyödynnettävä optimaalisesti, eikä niitä saa rajoittaa uudelleen hyväksymismenettelyssä. Lisäksi hallintoviranomaisten ja komission suhdetta tulee kehittää siten, että osapuolten välillä syntyy todellinen luottamusopimus. AK toivoo komission osallistuvan jaettuun hallintointiin aktiivisemmin: sen tulee olla todellinen koheesiopolitiikan täytäntöönpanon kumppani eikä pelkästään hallintoviranomaisten tarkkailija.

16. vaatii, että ohjelmointiprosessista kehitetään toissijaisuusperiaatteen mukaisesti komission, jäsenvaltioiden ja toimenpideohjelmien hallintoviranomaisina toimivien alue- ja paikallisviranomaisien välinen kumppanuspohjainen neuvottelu. Tämä edellyttää, että toimivaltaisilla julkisen hallinnon tasoilla on oikeus esittää kantansa rahoitustavoitteista ja -painopisteistä neuvoteltaessa. Kumppanuutta koskevien käytännesääntöjen sisällön tulisi näin ollen muodostaa oikeudellisesti sitova osa tulevissa asetuksissa, ja ne tulisi nimenomaan sisällyttää kyseisiin asetuksiin eikä liittää niitä asetuksiin erillisinä "käytännesääntöinä", joiden oikeudellinen asema on kyseenalainen.

Panos talouspoliittiseen koordinointiin

17. toteaa, että koheesiopolitiikan vakauttava vaikutus on strategisesti erittäin tärkeä erityisesti sellaisten keskitettyjen, kaikkia jäsenvaltioita koskevien toimien kannalta, joilla pyritään lisäämään investointeja kestäväen kasvuun, työllisyyteen ja innovointiin.

18. kannattaa siksi lähtökohtaisesti sitä, että huomattaviin Euroopan laajuisiin haasteisiin, kuten muuttoliikkeeseen, vastaamisen lisäksi EU:n määrärahoja kohdennetaan yhdessä jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisviranomaisten kanssa sovittujen pitkän aikavälin poliittisten strategioiden täytäntöönpanoon. AK muistuttaa kuitenkin jälleen siitä, että jäsenvaltioille EU-ohjausjakson puitteissa osoitettujen maakohtaisten suositusten vuosittaisella menettelyllä ei ole tähän mennessä pystytty vastaamaan ERI-rahastojen keskipitkän ja pitkän aikavälin ohjelmasuunnittelun tarpeisiin. Lisäksi maakohtaisilta suosituksilta puuttuu useissa tapauksissa substanssiyhteys ERI-rahastojen ohjelmiin.

19. katsoo sen vuoksi, että koheesipolitiikan sisällyttäminen kansallisiin uudistusohjelmiin on toteutettava EU-tasolta lähtien uudella tavalla niin, että alueellinen ulottuvuus sekä kumppanuuteen perustuva ja hajautettu lähestymistapa säilyvät. Lähtökohtana voisi olla vuosittainen ”järjestelmällinen vuoropuhelu koheesion tilasta Euroopassa”, joka sisällytettäisiin EU-ohjausjaksoon. On varmistettava paikallis- ja alueviranomaisten sekä työmarkkinaosapuolten osallistuminen samoin kuin joustavuus ERI-rahastojen käytössä itse paikalla. Tämä koskee myös määräaikoja, valittuja hyväksymismenettelyä sekä hyväksytyjen suunnitelmien ja ohjelmien oikeusvarmuutta. AK toistaa vastustavansa jyrkästi kielteistä ajatusta makrotaloudellisista ehdoista, joilla alueita ja kuntia ”rangaistaan” ERI-rahastojen ja talouden ohjausjärjestelmän välisen yhteyden johdosta valtioiden hallitusvallan laiminlyöntien vuoksi. Koheesipolitiikkaa ei saa rasittaa ehdoilla, joiden täyttymiseen paikallis- ja aluetaso ja muut tuensaajatahot eivät voi vaikuttaa mitenkään.

20. pyytää komissiota raportoimaan koheesipolitiikan sisällyttämisestä talouspoliittiseen ohjaukseen, sillä vielä ei ole käytössä riittävästi tietoja siitä, onnistuuko toimenpideohjelmien yhteensovittaminen kansallisten uudistusohjelmien kanssa, ja jos niin on, kuinka hyvin.

Joustavuutta tulevien haasteiden varalta

21. on vakuuttunut siitä, että EU:n tulevaisuutta koskevat päätökset, talous- ja rahaliiton syventäminen, talouspoliittinen ohjaus, EU:n rahoitus ja muut kysymykset tulevat vaikuttamaan tulevaan koheesipolitiikkaan yhtä lailla kuin meneillään olevat keskustelut sellaisista aiheista kuin toissijaisuusperiaate, lainsäädännön parantaminen, tehokas varainkäyttö ja vaikutusten arviointi. Tähän liittyy lisäksi esimerkiksi digitalisoinnin etenemisen aiheuttamia haasteita kriisinratkaisun, globalisaation, muuttoliikkeen, väestökehityksen sekä talouden, työelämän ja koulutuksen muutosten yhteydessä.

22. kannattaa siksi koheesipolitiikan joustavuuden lisäämistä seuraavalla tukikaudella – kuitenkin siten, ettei vahingoiteta strategista suuntausta ja monivuotisten ohjelmien suunnitteluvarmuutta alue- ja paikallisyhteisöjen kannalta. Hallintoviranomaisilla tulisi halutessaan myös olla mahdollisuus reagoida joustavasti ja nopeasti kriiseihin ja ennakoimattomiin tapahtumiin strategisesta suuntautumisesta luopumatta.

23. korostaa, ettei joustavuuden lisääminen EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä saa johtaa siihen, että varojen uudelleenkohdentaminen tai uusien aloitteiden rahoittaminen tapahtuisi jo hyväksytyjen ohjelmien kustannuksella. Komitea vastustaa koheesivarojen käyttöä koheesipolitiikan ulkopuolisten lyhyen aikavälin rahoitustarpeiden kattamiseen esimerkiksi turvallisuuden, terrorismin torjunnan, muuttovirtojen hallinnan tai rajavalvonnan aloilla.

24. katsoo, että koheesipolitiikan joustavuuden ja reaktiokyvyn lisäämiseksi on ratkaisevan tärkeää edetä rakennerahastojen hallinto-, seuranta-, arviointi-, tarkastus- ja valvontamenettelyjen todellisessa yksinkertaistamisessa ja pyrkiä välttämään liiallista sääntelyä, joka rasittaa rakennerahastoja. Samalla tavoin on tarpeen yksinkertaistaa menettelyjä toimenpideohjelmien, mekanismien (yhdenmetyt alueelliset investoinnit jne.) ja välineiden muuttamiseksi. Tämä edellyttää kumppanuuspohjaista ja luottamuksellista suhdetta ohjelmista, mekanismeista tai välineistä eri tasoilla vastaavien tahojen välillä. Tuleviin suunnitelmiin ja ohjelmiin tulisi lisäksi sisältyä pilotti- tai kokeilutoimenpiteitä ja – koheesipolitiikan tarpeita vastaavia – ennakoimattomia tehtäviä varten tarkoitettu ”suunnitteluvaraus”, jonka käytöstä päätetään vasta tukikauden aikana.

25. pyytää komissiota ehdottamaan seuraavaa tukikautta varten yksinkertaistettua suunnitelmien ja ohjelmien muutosmenettelyä, joka mahdollistaa joustavan ja kohdennetun reagoinnin kriiseihin tai ennakoimattomiin kehityskuluihin ja helpottaa ja nopeuttaa erityisesti myös sopimista komission sisällä.

26. pitää välttämättömänä taata myös uusien haasteiden ja ennakoimattomien kehityskulkujen tapauksessa ja toissijaisuusperiaatetta täysin noudattaen monitasoisen hallinnon ja alhaalta ylös suuntautuvan lähestymistavan toimivuus jaetun hallinnoinnin kautta ja vastustaa keskittämispyrkimyksiä, jotta tehokkaita sopivia ratkaisuja voidaan kehittää itse paikalla.

Vaikuttavuus ja tehokkuus tulossuuntautuneen täytäntöönpanon takaamiseksi

27. muistuttaa siitä, että koheesiopolitiikka on yksi EU:n politiikoista, jonka osalta on jo pitemmän aikaa suoritettu tarkimmat mittaukset ja analyysit. Komission säännöllisissä raporteissa koheesiopolitiikan saavutukset on esitetty yksityiskohtaisesti. Komitea muistuttaa lukuisista alueista, jotka ERI-rahastojen tuen ansiosta voittavat erityiset kehitysvajeensa, pystyvät kirmämään kiinni EU:n keskivertojoukon ja ovat myönteisen kehityksensä ansiosta poistuneet ylimmästä tukiluokasta. Se, että koheesiopolitiikka täyttää tavoitteensa onnistuneesti, vahvistettiin myös EAKR:n ja koheesiorahaston jälkiarvioinnissa vuosilta 2007–2013.

28. katsoo, että koheesiopolitiikan kolmen alueluokan perusrakenne – kehittyneemmät alueet, siirtymäalueet ja vähemmän kehittyneet alueet – on osoittautunut toimivaksi ja että se tulisi säilyttää. Luokitus on konkreettinen ja samalla riittävän joustava, jotta siihen voidaan sisällyttää uusia haasteita, painopisteitä, välineitä ja indikaattoreita. Alueluokkien jako vastaa koheesiopoliittista tehtävää, jonka mukaan eniten jälkeensä jääneiden ja ongelmista kärsivien alueiden tukeen yhdistetään kaikille alueille osoitettu tarjonta koko EU:n harmonisen kehityksen tukemiseksi.

29. vahvistaa siksi kantansa, jonka mukaan vähiten kehittyneet ja heikoimmassa asemassa olevat alueet ja syrjäisimmät alueet tarvitsevat edelleen enemmän tukea rakenteellisten ja taloudellisten kehityspuutteidensa korjaamiseksi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. ERI-rahastojen käytön painopisteen olisi myös tulevaisuudessa säilyttävä tässä. Samalla on tarpeen huolehtia siirtymäluokan puitteissa asianmukaisista järjestelyistä korkeimmasta tukiluokasta poistuville alueille, jotta jo saavutetut tulokset eivät vaarantuisi. Olisi pyrittävä löytämään ratkaisu, jolla voitaisiin estää dramaattinen muutos koheesiopoliittisten toimenpiteiden mittakaavassa alueilla, jotka ylittävät juuri ja juuri siirtymäluokan raja-arvon. Kehittyneempiä alueita on vahvistettava niiden roolissa aluekehityksen kasvuvetureina ja tuettava edelleen, jotta myös nämä alueet voivat edelleen hyödyntää mahdollisuuksiaan ja kilpailla maailmanlaajuisesti. Kokonaismallin tulisi olla sellainen, että se tukee koheesion, lähentymisen ja kilpailukyyn tasapainoista suhdetta.

30. muistuttaa omiin lausuntoihinsa ja komission asiakirjoihin aiheesta ”BKT ja muut indikaattorit” viitaten tarpeesta suunnitella ja toteuttaa koheesiopolitiikkaa luotettavien, vertailukelpoisten ja vakaiden tilastojen perusteella. Alueellinen BKT – mitattu ostovoimapariteetteina suhteessa EU:n keskiarvoon – on osoittautunut alueiden luokittelun pääindikaattorina toimivaksi ja se tulisi säilyttää. AK on siksi korostanut tarvetta ottaa bkt:tä täydentävät toimenpiteet huomioon luotaessa uuden sukupolven ERI-rahastoja seuraavalla monivuotisella rahoituskaudella. Tässä yhteydessä olisi vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikassa otettava yhdenmukaistettujen ja johdonmukaisten lisäkriteerien perusteella entistä paremmin huomioon väestökehityksen haasteet alue- ja paikallistasolla sekä muut (esimerkiksi sosiaalikäytön, ympäristön, maantieteellisiin olosuhteisiin ja luontoon liittyvät) erityishaasteet Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

31. muistuttaa siitä, että pelkät tilastolliset efektit, kuten ne, joita syntyy Yhdistyneen kuningaskunnan erotessa EU:sta, eivät saa johtaa siihen, että jokin 27 jäsenvaltion EU:n alueista menettää asemansa vähemmän kehittyneenä tai siirtymäalueena, sillä asianomaisten alueiden sosioekonominen tilanne ei todellisuudessa muutu. Euroopan komission tulisi tästä syystä sisällyttää vuoden 2020 ERI-rahastoja käsitteleviin asetuksiin ehdotuksia vakaista tilastovaikutuksista tai turvaverkosta.

32. kiinnittää huomiota siihen, että usein alueellinen tukikelpoisuus NUTS II -tasolla peittää joissakin maissa sosiaalis-alueellisia, alueen sisäisiä ja jopa seutukohtaisia eroja. EU-kartoilla on oltava asianmukainen mittakaava, joka heijastaa paikallisia ongelmia, jotta karttojen avulla voidaan kohdistaa tukea kyseisille alueille.

33. kehottaa Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja EU:ta sopimaan, että Yhdistyneen kuningaskunnan alue- ja paikallisviranomaiset voivat edelleen osallistua Euroopan alueelliseen yhteistyöhön ja muihin EU:n laajuisiin ohjelmiin samaan tapaan kuin Norjan ja Islannin kaltaiset EU:n ulkopuoliset valtiot.

34. korostaa tarvetta temaattiseen keskittämiseen eurooppalaisen lisäarvon ja todellisen vaikutuksen varmistamiseksi ruohonjuuritasolla. Temaattisten tavoitteiden valikoiman ei tarvitse kuitenkaan olla yhdenmukainen kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat merkityksellisiä ja että niillä puututaan kunkin alueen todellisiin haasteisiin ja rajatylittävän yhteistyön tarpeisiin.

35. korostaa, että ERI-rahastojen perustana tulee olla paikkakohtainen lähestymistapa. EU:n politiikassa ja toimissa tulisi keskittyä käytännön ongelmiin riippumatta siitä, onko kyseessä kaupunki-, maaseutu- tai jokin muu maantieteellisiltä piirteiltään erityinen alue tai syrjäisimpien alueiden kaltaiset alueet, joiden rakenteellinen, sosiaalinen ja taloudellinen tilanne antaa perusteet ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti.

36. muistuttaa, että yksi ERI-rahastojen onnistumisen keskeisistä esteistä monissa paikallis- ja alueyhteisöissä on riittävän kapasiteetin ja vahvan hallinnon puuttuminen. Tästä syystä AK kehottaa omaksumaan uuden toimintatavan valmiuksien kehittämiseen nähden kaikissa ERI-rahastoissa kaikille yksittäisille viranomaistahoille, joiden vastuulle annetaan ERI-rahastovarojen hallinnointi tai käyttö. Näin voidaan varmistaa, että varainhoito on moitteetonta ja että julkisen hankinnan ja valtiontuen sääntöjä noudatetaan asianmukaisesti, sekä helpottaa tiedonsiirtoa hallinnoivien ja täytäntöönpanevien tahojen välillä.

37. toteaa, että ERI-rahastojen käytön tehokkuutta ja vaikuttavuutta on lisättävä myös tulevaisuudessa. AK kannattaa temaattisen keskittämisen jatkamista. Vuoden 2020 jälkeistä koheesiopolitiikkaa varten päätettävät tavoitteet eivät saa estää rahoitustuen osoittamista temaattisiin painopisteisiin kuuluvia infrastruktuureja varten tarvittaessa, ja niiden yhteydessä tulee ottaa huomioon vaadittava joustavuus ja etenkin uudet haasteet, koheesion alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden vahvistaminen sekä monitasoinen hallinto ohjelmia muotoiltaessa. Näin olisi tarkoitus auttaa osaltaan kansalaisia ymmärtämään hankkeiden tukikelpoisuutta koskevia päätöksiä.

38. pitää aiheellisenä mitata ERI-rahastojen tehokkuutta ensisijaisesti rahastoasetuksissa määritellyillä ja EU:n laajuisesti pätevillä kriteereillä. Suunnitelmien ja ohjelmien rakentamista ja toteuttamista varten tulisi hyvissä ajoin ennen uuden tukikauden alkua ja yhdessä ERI-rahastojen käytöstä vastaavien tahojen kanssa kehittää rajallinen joukko taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöindikaattoreita sekä valikoituja ennakkoehtoja, joiden avulla pystytään antamaan asianmukainen kuva koheesiopolitiisesta edistymisestä ja ohjelmien täytäntöönpanossa saavutetuista tuloksista, jotta voidaan ohjata uusia ohjelmasuunnittelua koskevia valintoja edelliseltä jaksolta saadun kokemuksen perusteella. Tässä prosessissa on otettava huomioon valtakunnallisen tason olosuhteiden lisäksi myös erilaiset paikalliset ja alueelliset olosuhteet. Komitea viittaa tässä yhteydessä komission äskettäiseen kertomukseen (SWD(2017) 127 final), jonka mukaan ennakkoehdoista on tähän mennessä täytetty 86 prosenttia. Ne ovat myös luoneet huomattavaa lisäarvoa tarvittavien uudistusten toteuttamiseksi ja parantaneet tukivälineiden käyttöä.

39. suosittaa, että indikaattoreiden perusteella ja neuvotteluprosessin päätteeksi luodaan toimenpideohjelmiä, joiden luonne on ensisijaisesti strateginen. Komission tulisi seurata näiden ohjelmien täytäntöönpanoa tulevaisuudessa strategisella, kumppanuuteen perustuvalla, alue- ja paikallisviranomaisten kanssa käytävällä vuoropuhelulla, jonka etualalla on sitovien tavoitteiden ja niihin kuuluvien tulosindikaattoreiden määrittely ja jonka puitteissa paikallis- ja alueviranomaiset voivat monitasoisen hallintotavan mukaisesti valita ja soveltaa otollisimpia menettelyjä.

40. pitää tervetulleena Euroopan komission käynnistämää jälkeen jääneitä alueita koskevaa aloitetta, jolla nämä alueet pyritään saamaan muiden tasolle tarjoamalla apua esteiden voittamisessa ja kasvupotentiaalin kirvoittamisessa. Komitea toivoo, että harkitaan tämänkaltaisten aloitteiden toteuttamista uudella ohjelmakaudella.

Eurooppalainen lisäarvo EU-varojen käytön kriteerinä

41. tunnustaa, että eurooppalainen lisäarvo on epäilemättä yksi tärkeimmistä kriteereistä EU-varojen menestyksekkäälle käytölle ja näin ollen myös koheesiopolitiikan onnistumiselle. Sille ei kuitenkaan ole vielä olemassa yhdenmukaista määritelmää. Siksi olisi eduksi, jos erityisistä kriteereistä, joilla koheesiopolitiikan eurooppalaista lisäarvoa on tarkoitus mitata, keskusteltaisiin ja päätettäisiin tulevaisuudessa rahastoasetusten yhteydessä.

42. kehottaa komissiota byrokratian vähentämiseksi siirtämään ennakkoehtojen tarkastusvastuun pois hallinto- viranomaisilta ja soveltamaan laajemmin toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita mutta myös kehittämään tulospainotteisemman lähestymistavan.

43. kannattaa siksi sellaisen yhdenmukaistetun konseptin kehittämistä, jolla pystytään mittaamaan koheesiopoliittisten toimenpiteiden eurooppalaista lisäarvoa, ja viittaa tähän liittyen myös tutkimukseensa *The EU Added Value Test to Justify EU Spending: What Impact for Regions and Local Authorities?* ⁽¹⁾. Keskeisinä kriteereinä voitaisiin käyttää EU-varoin aikaansaatavia virikkeitä, jotka myötävaikuttavat sopimusten mukaisten koheesiotavoitteiden saavuttamiseen, kestäväan kasvuun, työllisyyteen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, sekä niiden panosta yhteisten haasteiden voittamiseen. Tässä tulisi ottaa huomioon myös se, että paikallinen ja alueellinen toimintatapa etukäteen määritellyillä aloilla on tehokkaampi ja tuo hajautetun otteensa ansiosta lisäarvoa verrattuna alakohtaisiin tai keskusjohtoisin tuki- ja rahoitusvälineisiin.

44. katsoo tässä yhteydessä, että tällaisen toimintatavan tulisi perustua koheesiopoliitiikan vahvistamiseen. AK tulkitsee niiden tarkoittavan mm. sosioekonomisten erojen ylittämistä, suhdanteita tasoittavaa vaikutusta kasvun vakauttamiseksi ja elvyttämiseksi ja kriisien voittamiseksi julkisten investointien avulla, tärkeää roolia EU:n yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa, tulosperusteisia kannustimia ja mekanismeja, myönteistä vaikutusta paikallisten hallinnollisten valmiuksien laatuun, eurooppalaista ja rajatylittävää ulottuvuutta sekä täytäntöönpanoa monitasoisen hallinnon ja alhaalta ylös suuntautuvan lähestymistavan puitteissa.

45. muistuttaa siitä, että koheesiopoliitiikan alueellinen ulottuvuus mahdollistaa sellaisten toimenpiteiden toteuttamisen, joita jäsenvaltiot, alueet ja kunnat eivät pysty toissijaisuusperiaatteen mukaisesti toteuttamaan yksin, kuten rajatylittävää, valtioidenvälistä ja alueidenvälistä yhteistyötä.

46. katsoo, että sääntelyvaatimusten monimutkaistuminen haittaa suuresti toimijoita, myös hankkeiden vetäjiä. AK kehottaa ohjaamaan koheesiopoliitiikkaa ensisijaisesti suoritusten perusteella painottamalla tuloksia. AK suhtautuu myös epäillen suorituserävaraukseen, sillä sen täytäntöönpanomenettelyissä ei oteta huomioon pitkän aikavälin tuloksia ja vaikutuksia.

47. vahvistaa tässä yhteydessä kantansa, jonka mukaan heikommat jäsenvaltiot ja alueet voidaan vasta koheesiopoliittisten välineiden käytöllä saattaa siihen tilanteeseen, että ne pystyvät hankkimaan itselleen yhdentymisen tuomaa eurooppalaista lisäarvoa, samalla kun vahvemmille alueille annetaan mahdollisuus vastata mahdollisimman tehokkaasti maailmanlaajuisiin haasteisiin. Koheesiopoliitiikka liittyy kunnat ja alueet Eurooppa-hankkeeseen ja vahvistaa EU:n legitimiyyttä paikallis- ja aluetasolla.

48. katsoo siksi, että asianmukaisilla viestintätoimilla tulisi lisätä selkeästi koheesiopoliittisten toimien keräämää huomiota, sillä ne ovat eittämättä yksi EU:n yhdentymisen kiistaton etu paikallisyhteisöjen ihmisten kannalta. Alueet ja kunnat voivat antaa tähän merkittävän panoksen. On tarpeen korostaa koheesiopoliitiikan taloudellisia, sosiaalisia, alueellisia, ympäristöön liittyviä, kulttuurisia ja poliittisia saavutuksia, ja olisi käytettävä hyväksi sen tarjoamia mahdollisuuksia ratkaista EU:n identiteettikriisi, sillä koheesiopoliitiikan pitkäaikaisista tuloksista ja lisäarvosta on olemassa vahvaa näyttöä.

Alueellinen ja paikallinen ulottuvuus ja monitasoinen hallinto paikallis- ja alueyhteisöjen roolin vahvistamiseksi

49. viittaa siihen, että koheesiopoliitiikka tukee paikallisella ja alueellisella toimintamallillaan Euroopan alueita ja kuntia tulevaisuusinvestoinneissa kilpailukyyn, työllisyyden ja elinikäisen oppimisen vahvistamiseksi sekä myös verkostoitumisessa, alueidenvälisessä yhteistyössä ja Euroopan laajuisessa kokemustenvaihdossa. Se on EU:n ainoa politiikka, jolla on monitasoiseen hallintoon pohjautuva alueellinen painotus. Siksi koheesiopoliitiikan alueellista ulottuvuutta ja alueviranomaisten roolia sen hallinnoinnissa on välttämättä vahvistettava entisestään.

50. katsoo, että koheesion vahvistamiseksi alue- ja paikallistasolla, ja myös rajoja ylittävästi, tarvitaan laajennettuja vaikutusmahdollisuuksia sopivien ratkaisujen kehittämiseksi itse paikalla. Koheesiopoliitiikan on sisällettävä joustavaa tarjontaa, josta kohderyhmät voivat valita EU-säännösten puitteissa oman alueensa tai kuntansa kannalta tarkoituksenmukaisimmat ratkaisut.

⁽¹⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/eu-added-value-test-to-justify-eu-spending.pdf>

51. vaatii painokkaasti rajatylittävän, valtioidenvälisen ja alueiden välisen yhteistyön tukemisen jatkamista ja yksinkertaistamista Euroopan alueellisen yhteistyön puitteissa ja myös olemassa olevien ja tulevien makro- ja merialueita koskevien strategioiden, saarten, merirajoilla sijaitsevien alueiden sekä syrjäisimpien alueiden tukemista. Eurooppalainen lisäarvo on tässä erityisen näkyvä. Se on tulosta kotouttamispolitiikkaa koskevien tavoitteiden välittömästä toteuttamisesta ja hyvien naapuruussuhteiden edistämisestä. Eri jäsenvaltioiden hankekumppaneiden yhteistyö, Euroopan laajuisesti mahdollinen tietojen vaihto sekä julkisten hallintopalvelujen ja yksityisten kehittämistoimien optimointia koskevien uusien ratkaisujen yhteinen kehittäminen ovat EU:n yhdentymisen tärkeitä osatekijöitä. Koska alueellisen yhteistyön eurooppalainen lisäarvo on ilmeinen, tämän yhteistyön tukemista olisi vahvistettava asianmukaisten määrärahojen puitteissa.

52. muistuttaa älykkään erikoistumisen tärkeästä roolista alueellisten innovointijärjestelmien vahvistamisen, alueiden välisen tiedonvaihdon ja erityisesti eurooppalaisen tutkimusrahoituksen avulla tapahtuvan synergioiden edistämisen kannalta ja viittaa lisäksi lausuntoonsa aiheesta "Älykkään erikoistumisen strategiat (RIS3): alueisiin ja alueiden väliseen yhteistyöhön kohdistuvat vaikutukset" (asiakokonaisuus SEDEC-VI/021).

53. toteaa, että EU:n ulkorajoilla tehtävän yhteistyön tukemista on vahvistettava koheesiopolitiikan alueellisen ulottuvuuden ja EU:n naapuruuspolitiikan yhteistoiminnan avulla. EU:n ulkorajoilla tehtävää yhteistyötä on tässä yhteydessä tuettava naapuruuspolitiikan kautta koheesiopolitiittisten sääntöjen mukaisesti.

54. toteaa olevansa tässä yhteydessä vakuuttunut siitä, että makro- ja merialuestrategiat tarjoavat osallistuville alueille ja niiden asukkaille huomattavaa lisäarvoa edellyttäen, että olemassa olevia ja tulevia tukivälineitä voidaan käyttää strategioissa koordinoitusti, ja kehottaakin EU:n toimielimiä huolehtimaan siitä, että makroaluestrategioiden tavoitteet ovat yhteensopivia koheesiopolitiikan tulevien tukivälineiden sekä myös EU:n muiden tukivälineiden (Verkköjen Eurooppa -väline, Horisontti 2020 -puiteohjelma, ESIR-rahasto) kanssa.

55. katsoo, että paikallisviranomaisten keskeisiin haasteisiin (esimerkiksi ympäristönsuojelu, sosiaalinen osallisuus, muuttoliikkeet, digitaali-aikaan siirtyminen, kestävyysajattelun mukainen liikenne, ilmastonmuutos ja elvyttäminen) tulisi myös tulevaisuudessa kiinnittää erityistä huomiota ja että koheesiopolitiikan tulisi toimia tärkeimpänä eurooppalaisena välineenä, jonka avulla voidaan edistää yhteistyötä kasvun, elinkelpoisen ympäristön ja innovoinnin hyväksi Euroopan kunnissa, luoda tähän tarvittavat edellytykset, esimerkiksi laajakaistainfrastruktuurin tai kiertotalouden aloilla, ja hyödyntää optimaalisesti kuntien kasvupotentiaalia. Kestäväan kehitykseen kuntatasolla tulisi sisältyä mahdollisimman laaja tukivalikoima, josta kehitetään parhaat toimenpidepaketit itse paikalla. Nämä haasteet kohdistuvat kaupunkien ohella eri tavoin kaikkiin kuntiin. Siksi myös tulevaisuudessa tulisi voida hyödyntää yhdenmetyjä lähestymistapoja (esimerkiksi paikallisyhteisöjen omat kehittämishankkeet [CLLD] ja yhdenmetyt alueelliset investoinnit [ITI]) räätelöityjen ratkaisujen kehittämiseksi. Tätä varten on kuitenkin luotava ohjelmasuunnitteluvaiheessa riittävästi liikkumavaraa, jotta omat joustavat räätelöinnit ovat käytännössä mahdollisia.

56. kannattaa harmonista aluekehitystä silmällä pitäen suurkaupunkialueiden ja kaupunkien roolin vahvistamista, sillä ne joutuvat kohtaamaan lukuisia konkreettisia ongelmia, esimerkiksi ympäristön laadun, kaupunkirakenteen hajautumisen, sosiaalisen syrjäytymisen, liikenteen ja asumisen aloilla. Jotta voidaan edistää kaupunkien ja maaseudun välisten suhteiden parantamista, on oltava mahdollista ottaa mukaan myös pienemmät kaupungit ja maaseutukunnat. Lisäksi asiaa koskevia sääntöjä on yksinkertaistettava radikaalisti. Komitea viittaa kaupungeja koskevasta EU:n toimintaohjelmasta antamaansa lausuntoon (asiakokonaisuus COTER-VI/010), jossa todetaan, ettei unionin toimenpiteillä saa edistää kilpailuasetelmaa kaupunki- ja maaseutu- ja rannikkoulottuvuuden välillä. On tärkeää omaksua kokonaisvaltainen alueellinen visio kaupunki- ja maaseutualueista toisiaan täydentävinä funktionaalisina alueina. Erilaisista eurooppalaisista rahastoista rahoitettujen, paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden (CLLD) yhteydessä on varmistettava eri rahastojen parempi yhteistoiminta.

57. vaatii, että alhaalta ylös suuntautuvaa tarkastelutapaa ja monitasoista hallintoa vahvistavien uusien välineiden, kuten paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden (CLLD) ja yhdenmetyjen alueellisten investointien (ITI), käyttöä lisätään ja yksinkertaistetaan, jotta voidaan vahvistaa entisestään yhdentymistä paikallis- ja aluetasolla aluekehityksen yhdenmetyt ja kokonaisvaltaisen toimintamallin mukaisesti. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää asianmukaista päätösvallan siirtoa sekä kaikkien paikallisten toimijoiden laajaa osallistamista.

58. suosittaa tukemaan maaseutualueiden kehittämistä ja edistämään kattavia strategioita näiden alueiden vahvistamiseksi parantamalla sekä liikenneyhteyksiä että digitaalisia laajakaistayhteyksiä tasapainoisessa suhteessa ympäristönsuojelun kanssa Cork 2.0 -julistuksen mukaisesti. AK toistaa myös lausunnossa ”Innovointi ja maaseudun talouden modernisointi” (asiakokonaisuus NAT-VI/004) esittämänsä kehotuksen laatia maaseutua koskeva valkoinen kirja, jossa käsiteltäisiin maaseutualueiden haasteita ja tuotaisiin esiin niiden mahdollisuuksia pyrkien säilyttämään niiden rikas kulttuuri-, arkkitehtuuri-, luonnon-, ruoka- sekä yhteiskunnallinen ja taloudellinen perintö, jota niiden asukkaat vaalivat ja josta koko eurooppalainen yhteiskunta hyötyy.

59. kehottaa harkitsemaan erityiskohtelua syrjäisimmille alueille vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikassa ottaen huomioon niiden erityiset ja ainutlaatuiset rajoitteet EU:n alueella. Komitea kiinnittää huomiota siihen, että EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa nämä rajoitteet tunnustetaan ja määrätään nimenomaisesti hyväksymään erityistoimenpiteitä näiden alueiden hyväksi etenkin, kun kyse on edellytyksistä rakennerahastotoimiin osallistumiselle.

60. toteaa myös, että tasapainoiseen aluekehitykseen on kuuluttava maaseutualueiden ja sisämaan esikaupunkialueiden sekä haitta-alueiden (esim. vuoristot, rajaseutualueet tai muut luontoon tai väestörakenteeseen liittyvistä haitoista kärsivät alueet) asianmukainen tukeminen, jotta saadaan aikaan tarvittavat investoinnit kasvuun, työllisyyteen, sosiaaliseen osallisuuteen ja ekologiseen kestävyys. Asianomaisten alueiden tulisi osallistua sellaisten alueellisten välineiden suunnitteluun, jotka luovat ennakkoodellytykset tehokkaille monialaisille hankkeille ja johtavat toiminnallisten kaupunki- ja maaseutualueiden vahvempaan yhteyteen suhteessa alueellisiin maan sisäisiin talouksiin.

61. katsoo, että kun otetaan huomioon harvaan asuttujen alueiden tarpeet ja vaatimukset paremman näkyvyyden suhteen, olisi perustettava Euroopan tasolle foorumi, joka voisi kokoontua vuosittain ja jonka ansiosta kyseiset alueet voisivat paitsi seurata eri politiikkojen toteuttamista omilla alueillaan myös tehdä ehdotuksia ja vaihtaa hyviä käytäntöjä keskenään. Näin ne saisivat sekä lisää näkyvyyttä että pääsivät kärsimästään eristyneisyydestä, ja ne saisivat äänensä suoraan kuuluville unionin toimielimissä. Tässä foorumissa tulisi kunnioittaa kunkin alueen erityispiirteitä ja varmistaa tasapuolinen edustus.

62. katsoo, että tulevan koheesiopolitiikan on myös oltava tärkein väline varmistettaessa vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista kärsivien alueiden, kuten pohjoisimpien alueiden, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, ja saaristo-, rajaseutu- ja vuoristoalueiden kestävä kehitys, kun yhtenäisen alueellisen lähestymistavan puitteissa toteutetaan erityistoimia kustannuserojen sekä väestön ja yritysten heikkojen asettautumisedellytysten kompensoimiseksi, jotta voidaan hillitä maaltamuuttoa takaamalla peruspalveluiden saatavuus ja laadukkaat infrastruktuurit. Erityistä huomiota on kiinnitettävä maatalouden vahvistamiseen, sillä maataloudella on keskeinen merkitys vuoristoalueiden muun taloudellisen toiminnan pohjan kestävyydelle ja alueiden suojelemiselle hydrogeologisilta riskeiltä, mistä on hyötyä myös tasankoalueilla.

63. peräänkuuluttaa tiukempia toimenpiteitä alueellisen ja paikallisen tilintekovelvollisuuden ja ERI-rahastojen näkyvyyden vahvistamiseksi käytännön tasolla, muun muassa demokraattisen valvonnan varmistamista alueellisten tai kansallisten ERI-rahasto-ohjelmien täytäntöönpanotasolla.

Riittävä rahoitus politiikan tehostamiseksi

64. toteaa, että EU:n tasolla tulee pitkään olemaan suuri tarve EU-varoille investointien käynnistämiseksi. Tähän tarkoitukseen käytettävissä olevat varat tulevat myös tulevaisuudessa olemaan kansantalouksien vakauttamisen ja EU-tehtävien rahoittamista koskevan jäsenvaltioiden valmiuden ristipaineessa. Koheesiopolitiikan kannalta on tärkeää, että se täyttää tehtävänsä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamisessa niin, että siitä kehittyy vakuuttava panos Euroopan alueiden ja koko EU:n vahvistamiseen ja että varat hyödynnetään tehokkaasti. Välttämättömänä edellytyksenä tälle ovat niin koheesiopolitiikan riittävät määrärahat kuin niiden jakaminen siten, että otetaan huomioon alueiden ja kuntien konkreettiset vaatimukset. Lisäksi AK kehottaa ottamaan huomioon brexitin kielteiset vaikutukset EU:n talousarvioon. EU:n budjetin ja etenkin koheesiopolitiikan määrärahojen turvaamiseksi mahdollisimmin hyvin komitea toistaa edellyttävänsä, että Yhdistyneen kuningaskunta täyttää kaikki oikeudelliset velvoitteet nykyisen keskipitkän rahoituskehityksen osalta. Komitea viittaa tässä yhteydessä 22. maaliskuuta 2017 antamaansa päätöslauselmaan (asiakokonaisuus RESOL VI/022) ja kehottaa komissiota toteuttamaan omia varoja käsittelevän korkean tason ryhmän esittämät ehdotukset, jotka sisältyvät EU:n tulevaa rahoitusta käsittelevään kertomukseen.

65. muistuttaa siitä, että ERI-rahastot eivät ole verrattavissa keskitetysti hallinnoituihin ESIRin kaltaisiin aloitteisiin. ESIRin avulla luodaan investointeja eurooppalaisella ja valtiollisella tasolla yksittäisten hankkeiden muodossa alueellista näkökohtaa huomioon ottamatta, kun taas ERI-rahastojen käytöllä yhdessä alueellisten innovaatiostrategioiden kanssa huolehditaan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden pysyvistä vahvistamisesta alue- ja paikallisyhteisöissä ja näin koko EU:n tasapainoisesta ja harmonisesta kehityksestä. Tätä ERI-rahastojen erityistä tehtävää on vahvistettava entisestään strategisen, synergioita edistävän lähestymistavan puitteissa, joka luo asianmukaisen seuranta- ja arviointijärjestelmän sekä kohdennettujen valintamenettelyjen avulla selkeitä kannusteita tehokkuuden ja tuloksekkisuuden painottamiselle. Molemmat välineet – ESIR ja ERI-rahastot – täydentävät toisiaan, eikä niitä saa asettaa vastakkain. ESIR ei voi myöskään korvata ERI-rahastoja.

66. viittaa tässä yhteydessä lisäksi 7.–8. joulukuuta 2016 antamaansa lausuntoon aiheesta ”ESIR 2.0” (asiakokonaisuus COTER-VI/019).

67. katsoo, että rahoitusvälineet ovat järkeviä ja voivat muodostaa vaihtoehdon tuille tai täydentää niitä sekä parantaa osaltaan koheesiopolitiikan tehokkuutta vipuvaikutuksensa ansiosta. Tämä ei kuitenkaan saa johtaa ERI-rahastotuen vähittäiseen lopettamiseen ja sen korvaamiseen lainoilla. Rahoitusvälineitä tulisi käyttää vain siellä, missä sitä pidetään järkevänä itse paikalla, myös niihin liittyvien korkeiden hallintokustannusten vuoksi. Mittavampi rahoitusvälineiden käyttö ei saa uhata julkisyhteisöjen eikä etenkin alueiden, kaupunkien ja kuntien talouden vakautta. AK vastustaa siksi mahdollista velvoitetta lisätä rahoitusvälineiden osuutta tulevana tukikautena entisestään. Säännökset, jotka koskevat ERI-rahastojen tukiosuutta rahoitusvälineissä, ovat vaativia ja monimutkaisia ja kertovat vaikeuksista rahoitusvälineiden täytäntöönpanossa. Siksi asianomaisia täytäntöönpanosäännöksiä tulisi yksinkertaistaa perustavalla tavalla tukikauteen 2014–2020 verrattuna. AK toivoo, että tukien ja rahoitusvälineiden yhteisvaikutuksia parannettaisiin ja että rahoitusvälineiden toimintaedellytykset saatettaisiin mahdollisimman pitkälti markkinaperiaatteiden mukaisiksi.

68. kannattaa koheesiopolitiikan ja muiden tukivälineiden ja ohjelmien vastavuoroisten synergioiden vahvistamista yhteisten strategisten tavoitteiden ja arviointikriteerien avulla. Välineiden erilaisia tavoiteasetteluja vesittämättä olisi mahdollista sovittaa prosessit ja hallinto- ja valvontajärjestelmiin kohdistuvat vaatimukset paremmin toisiinsa avoimuuden ja eri tukivaihtoehtojen hyödyntämismahdollisuuksien optimoimiseksi. Tämä tulisi ottaa huomioon myös EU:n varainhoitoasetuksen tarkistuksessa sallimalla esimerkiksi, että Horisontti 2020 -puiteohjelman tutkimushankkeita arvioitaessa annettaisiin enemmän pisteitä hankkeille, joiden tavoitteena on luoda eurooppalainen kumppanuus hyödyntämällä myös rakennerahastojen varoja, jotta voidaan varmistaa EU:n eri ohjelmien nykyistä tehokkaampi yhteennivominen.

69. viittaa EU:n varainhoitoasetuksen tarkistusta koskeviin ehdotuksiin liittyen myös täysistunnossa 11.–12. toukokuuta 2017 annettavaan lausuntoonsa aiheesta ”Unionin yleisen talousarvion sovellettavat varainhoitosäännöt” (asiakokonaisuus COTER-VI/20).

Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet hallinnon yksinkertaistamiseksi ja byrokratian vähentämiseksi

70. pelkää, että koheesiopolitiikka vaarantaa itse asettamiensa tavoitteiden saavuttamisen, sillä hallinnointi- ja valvontajärjestelmän monimutkaisuus ei ole enää missään suhteessa suunnittelun tuomaan lisäarvoon. Tästä seuraa vaara, etteivät edunsaajat ja kansalaisetkaan näe koheesiopolitiikkaa enää menestystekijänä vaan uutena osoituksena EU:n väitetyistä etäisyydestä kansalaisiin. Tämän välttäminen on yleisen edun mukaista. Tarpeettomia byrokraattisia ja hallinnollisia rasitteita, jotka liittyvät ohjelmasuunnitteluun, hallintoon, valvontaan ja täytäntöönpanoon, on vähennettävä reippaasti sekä alue- ja paikallisviranomaisien että myös lopullisten edunsaajien kannalta.

71. kannattaa sitä, että tulevien uudistus suunnitelmien yhtenä painopisteenä on byrokraattisten esteiden poistaminen sekä koheesiopolitiikan yleisten sääntöjen muotoilussa että yksittäisten ohjelmien ja hankkeiden täytäntöönpano- ja toteuttamismenettelyissä. On syytä painottaa, että kaikkien komission asianomaisten pääosastojen ja hallintoyksiköiden tulee osallistua koheesiopolitiikan yksinkertaistamiseen. Tässä yhteydessä tulisi soveltaa entistä johdonmukaisemmin toissijaisuusperiaatetta. Tärkeitä näkökohtia tässä ovat uuden lainsäädäntökehityksen esittäminen hyvissä ajoin ennen uuden tukikauden alkua, viimeistään vuoden 2019 puolivälissä, uusien normien takautuvan soveltamisen välttäminen, vakaan ja kouliintuneen oikeuskäytännön kehittäminen, keskittyminen oleellisiin, tarkkoihin ja luotettaviin vaatimuksiin samalla mahdollisuuksien mukaan kansalliset normit huomioon ottaen. Näin on tarkoitus vastata vaikeuksiin, joita hallinto- viranomaisilla on aina ohjelmakauden alussa, jotta edistetään johdonmukaisuutta ja jatkuvuutta sekä vältetään maksuviivästykset. Avoimuuden parantamiseksi ja sääntelyn yksinkertaistamiseksi tulisi kaikkien EU-rahastojen kohdalla

soveltaa samoissa tilanteissa samankaltaisia sääntöjä ja mahdollisuuksien mukaan yhteisiä säännöksiä. Lukemattomia jatkosäädöksiä ja -suuntaviivoja on karsittava. Oikeusvarmuuden takaamiseksi lupien on pysyttävä voimassa koko kauden ajan.

72. muistuttaa, että Euroopan alueellisen yhteistyön puitteissa toteutettavien yhteistyöhankkeiden byrokraattisia vaatimuksia on alennettava huomattavasti, jotta kannustetaan yhteistyöhön eikä estetä sitä. Tätä varten tarvitaan myös vastered erillinen asetus. Sen tulisi kuitenkin perustua huomattavasti aiempaa enemmän luottamukseen ja Euroopan komission ja alueiden väliseen kumppanuuteen eikä niinkään valvontaan ja virheiden välttämiseen. Euroopan alueellisen yhteistyön monenvälisen luonteen vuoksi olisi myös vältettävä ennakkoehtoja. Kun laaditaan erityiskriteereitä, joilla on tarkoitus mitata koheesipolitiikan eurooppalaista lisäarvoa, on lisäksi otettava huomioon, että Euroopan alueellinen yhteistyö edistää sinällään tiiviin yhteistyön ansiosta jo nyt EU:n jäsenvaltioiden välistä sekä jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten alueiden välistä yhteenkuuluvuutta.

73. kehottaa Euroopan komissiota esittämään tulevista koheesipolitiikan muotoilua koskevista ehdotuksista kattavan alueellisen, myös hallintorasitteet sisältävän vaikutustenarvioinnin ja tarjoaa komission ja AK:n yhteistyöpöytäkirjan 23 artiklan nojalla yhteistyötään tällä alalla.

74. muistuttaa myös siitä, että koheesipolitiikan täytäntöönpano on nykyisin jo vahvasti ylisäänneltyä EU:n ja kansallisten oikeusjärjestysten limittymisen vuoksi ja että toimenpideohjelmien täytäntöönpanoa koskevien valvonta- ja hallintotaakkojen kohtuuttomuuden raja on jo ylitetty. Näin tasapaino ERI-rahastojen myönteisten vaikutusten ja täytäntöönpanotyön välillä järkkyy yhä enemmän.

75. pitää siksi välttämättömänä tarkistaa perusteellisesti ERI-rahastojen hallinto- ja valvontajärjestelmille asetettavia vaatimuksia. Lisäksi ERI-rahastojen käytössä on parannettava oikeusvarmuutta ja lainsäädännön selkeyttä ja ehkäistävä ylisääntelyä. Tätä taustaa vasten AK pitää tervetulleena kaikkia aloitteita tukien yksinkertaistamiseksi ja siihen liittyvää toimeksiantoa yksinkertaistamista käsittelevälle korkean tason työryhmälle. AK ehdottaa esimerkiksi seuranta-, raportointi- ja arviointivaatimuksen keventämistä. Lisäksi olisi kehitettävä luottamussuhde komission ja hallintoviranomaisten välille, jotta voidaan paremmin suhteuttaa tarkastuksia ja antaa varmuutta hallintoviranomaisille ja hankkeiden vetäjille. Tätä varten on otettava käyttöön eriyttämisperiaate jaetussa hallinnoinnissa, tehtävä ero petosten ja tahattomien virheiden välillä ja korotettava hyväksyttävissä olevaa virheastetta viiteen prosenttiin.

76. toteaa, että toissijaisuusperiaatteen johdonmukainen soveltaminen edellyttää hallintorasitteiden vähentämisen ja sääntelyn yksinkertaistamisen lisäksi alue- ja paikallisviranomaisille suunnattua tukea, jonka avulla pyritään vahvistamaan niiden ohjelmasuunnitteluun liittyviä hallinnollisia ja johtamiseen liittyviä valmiuksia ja asiaan liittyvien toimien ja hankkeiden toteutusta.

77. muistuttaa kuitenkin myös siitä, että tähänastiset yritykset havaita ja sitä myötä poistaa monimutkaisuuden ja ylimitoitettun hallinto- ja valvontataakan syyt ovat osittain tuoneet mukanaan jopa uusia taakkoja hallinnolle ja edunsaajille. Oikeusvarmuuden lisäämistä koskevat vaatimukset ovat monesti johtaneet siihen, että komissio ja jäsenvaltiot ovat tuottaneet lisää toteuttamismenettelyitä, täytäntöönpanomääräyksiä ja suuntaviivoja ja näin viime kädessä lisännyt ohjelmatoteutuksen mutkikkuutta. Tämä taas on lisännyt virheiden todennäköisyyttä ja määrää.

78. ehdottaa siksi, että tarkastellaan mahdollisuutta suunnata ohjelmasuunnittelu ja -toteutus periaatteellisesti uudelleen. – Tulevaisuudessa jäsenvaltioilla ja hallintoviranomaisilla tulisi olla mahdollisuus päättää, perustuuko niiden ohjelmien hallinnollinen toteutus yksinomaan EU:n vai yksinomaan kansalliseen lainsäädäntöön. Asianmukaiset säännökset tulisi sisällyttää EU:n varainhoitoasetukseen. Näin voitaisiin välttää kansallisten ja EU-säännösten sekoittumista.

79. vaatii lisäksi, että tulevaisuudessa valvonta- ja tarkastusmenettelyissä sovelletaan johdonmukaista mallia, jotta voidaan välttää moninkertaista valvontaa ja kaksinkertaisia tarkastuksia, joissa edunsaajilta pyydetään samoja tietoja useampaan kertaan, sekä välttää valvontaelinten välisiltä arviointiristiriidoilta ja vähentää kustannuksia. EU-elinten suorittamien tarkastusten tulisi rajoittua tavoitteiden saavuttamiseen sekä petosten ja korruption torjuntaan.

80. kannattaa tulevaan tukijärjestelmään viitata ajatusta, että ERI-rahastot julistettaisiin jo määritelmänsä nojalla tukisääntöjen mukaisiksi, että kaikkiin rahastoihin jätettäisiin soveltamatta perussopimuksen 107 artiklaa ja sitä seuraavia artikloja samaan tapaan kuin EAKR:n ja EMKR:n yhteydessä tai muutoin yksinkertaistettaisiin huomattavasti valtiontukisääntöjen soveltamista ERI-rahastojen hyödyntämisessä, esimerkiksi soveltamalla ERI-rahastojen rahoitukseen yksinkertaisia vaatimustenmukaisuuden kriteereitä (esimerkiksi yhdenmukaisuus hyväksytyjen toimenpideohjelmien kanssa). Ei ole oikeutettua kohdella tukioikeuden alalla eriarvoisesti yhtäältä ESIRin, Verkkojen Eurooppa -välineen ja Horisontti 2020 -puiteohjelman kaltaisia suoraan hallinnoituja EU-rahastoja ja toisaalta ERI-rahastoja. Se lisää hallintotaakkaa ja häittää välineiden välisten synergiavaikutusten syntymistä ja aiheuttaa lisäksi oikeudellista epävarmuutta yhdenmukaisen kriteerin puuttuessa sellaisissa keskeisissä asioissa kuin kannustava vaikutus.
81. kannattaa sitä, että eri hallintoviranomaisten välistä yhteistä ohjelmasuunnittelua kannustetaan ja edistetään sääntelykeinoin makroaluetason, mukaan lukien makroaluetason merialueet, ja Euroopan laajuisten toimien helpottamiseksi.
82. kehottaa komissiota myös harkitsemaan EU:n talousarviosta rahoitettavien julkisten hankintojen yksinkertaistamista. Näin helpotettaisiin lopullisten edunsaajien mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyihin ja kevennettäisiin kilpailumenettelyä ja oikeuskäytäntöä.
83. vaatii, että ERI-rahastotoimien suunnittelua, täytäntöönpanoa ja valvontaa koskevien vaatimusten laatimisessa noudatetaan tulevaisuudessa eriyttämisperiaatetta, sillä täysin erilaiset perusedellytykset edellyttävät myös erilaista täytäntöönpanorakennetta. Erityisesti ohjelman volyymi, riskiprofiili, hallinnollisen toteutuksen laatu, osuus julkisista menoista ja oman osuuden suuruus voisivat olla keskeisiä kriteereitä, jotka on otettava huomioon vuoden 2020 jälkeisten hallinto- ja valvontajärjestelmämallien suhteellisuutta ja eriyttämistä koskevissa pohdinnoissa. Tämä koskee erityisesti myös alueellista ja paikallista yhteistyötä.
84. viittaa hallinnon ja täytäntöönpanon yksinkertaistamiseen liittyen lisäksi täysistunnossa 10.–12. lokakuuta 2016 antamaansa lausuntoon aiheesta ”Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yksinkertaistaminen paikallis- ja alueviranomaisten näkökulmasta” (asiakokonaisuus COTER VI/012).

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Investointi Euroopan nuorisoon ja Euroopan solidaarisuusjoukot”

(2017/C 306/04)

Esittelijä: Paweł Grzybowski (PL, ECR), Rypinin pormestari**Viiteasiakirjat:** Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Investointi Euroopan nuorisoon

COM(2016) 940 final

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan solidaarisuusjoukot

COM(2016) 942 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

1. korostaa, että vaikka nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi on tehty paljon työtä, ongelma paitsi aiheuttaa edelleen suuria sosioekonomisia haasteita myös heikentää Eurooppa-hankkeen perustana olevaa oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja solidaarisuutta.
2. on tyytyväinen Euroopan komission aloitteeseen, joka juontuu Euroopan komission puheenjohtajan kantamasta huolesta sen vaikean tilanteen suhteen, jossa merkittävä osa kriisin kovasti koettelemista nuorista on tällä hetkellä. Huoli konkretisoitui aloitteiksi, jotka saivat otsikoikseen ”Investointi Euroopan nuorisoon” ja ”Euroopan solidaarisuusjoukot”.
3. korostaa paikallis- ja alueviranomaisten sekä muiden, myös yksityissektorin ja kolmannen sektorin, toimijoiden osallistumisen olevan tärkeää sellaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, joilla pyritään varmistamaan nuorten integroituminen työmarkkinoille.
4. kehottaa EU:n toimielimiä yhteistyöhön yksityissektorin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa ja edellyttää, että yksityissektori ja kolmas sektori osallistetaan markkinoiden tarpeiden ja työntekijöiden pätevyyksien parempaan vastaavuuteen tähtäävien ohjelmien laadintaan.
5. korostaa, että nuorisotyöttömyydellä on vaikutuksensa niin paikallisella, valtakunnallisella kuin unionin tasolla, että yleissivistävä ja ammatillinen koulutus ja nuorisoasiat kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan ja että EU:n tulee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 6 artiklan mukaisesti tukea, yhteensovittaa ja täydentää jäsenvaltioiden toimia, sillä työllisyyden edistäminen on yhteisen edun mukaista. Komitea huomauttaa, että asiaa koskevien EU:n toimien, joiden täytyy olla toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia, onnistuminen riippuu paikallis- ja alueviranomaisten kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Investointi Euroopan nuorisoon

6. toteaa jälleen, että yhtäläisten mahdollisuuksien turvaamisen, sosiaalisen osallisuuden edistämisen ja nuorten kilpailukykyyn lisäämisen työmarkkinoilla tulee edelleen olla keskeisiä tavoitteita EU:n nuorisopolitiikassa sen ohella, että edistetään nuorten osallistumista ja sitoutumista koulutuksessa ja työelämässä, nuorisotyön vahvistamista, syrjimättömyyttä ja kulttuurien välistä ymmärtämystä. Komitea toteaa tässä yhteydessä, että liikennepalvelujen ja tiedon saatavuus ovat myös tärkeitä tekijöitä yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamiseksi ja että tämä asia tulee ottaa huomioon.
7. perää yhdenmukaista kannustinta aktiiviseen kumppanuuteen kaikilla valtiovallan ja paikallis- ja aluehallinnon tasoilla, joiden vastuulla on yhteistyö nuorten ja heidän organisaatioidensa kanssa.

8. on myös vakuuttunut siitä, että tarvitaan välttämättä toimenpiteitä, joilla taataan nuorille entistä parempi alku työelämälle investoimalla heidän tekniseen tietämykseensä, toiminnallisiin taitoihinsa ja heidän ammatilliseen osaamiseensa ja kokemukseensa ja ihmissuhdetaitoihinsa sekä auttamalla heitä integroitumaan työmarkkinoille joko omaehtoisesti työllistymällä tai tulemalla palkatuiksi heidän profiiliaan vastaavaan työhön. On myös panostettava malliin, jolla edistetään mahdollisuuksia kouluttautua uudelleen, mikä avaa nuorille uusia työskentelymahdollisuuksia.

9. ehdottaa, että erityistoimenpiteenä tulisi kehittää ja tukea nuorten työpajatoimintaa, jossa nuoret pääsevät kokeilemaan eri ammattialoja ja sitä kautta mahdollisesti löytävät uuden, itseään kiinnostavan alan.

10. katsoo, että nuoriin investoimisen eri muodot sekä virallisen että epävirallisen koulutuksen alalla luovat perustan sellaisen oikeudenmukaisen, avoimen, osallistavan ja toimivan demokraattisen yhteiskunnan rakentamiselle, jolle on ominaista sosiaalinen liikkuvuus, kulttuurienvälinen integraatio sekä kestävä kehitys ja kasvu. Komitea on myös vakuuttunut, että on tärkeää luoda nuorille mahdollisuuksia päästä käyttämään EU:n luomia julkishyödykkeitä ja ottamaan aktiivisemmin osaa solidaarisuushankkeisiin ja Euroopan tulevaisuuden muotoiluun.

11. toteaa, että vaikka nuorten asema työmarkkinoilla on viime vuosina parantunut tuntuvasti monissa jäsenvaltioissa, antavat 4 miljoonaa työtöntä nuorta kuitenkin pakostakin aihetta syvään huoleen. Lisäksi tilanne vaihtelee huomattavasti paitsi jäsenvaltiosta toiseen myös saman valtion sisällä. Komitea panee merkille, että vaikka EU- ja jäsenvaltiotasolla on viimeksi kuluneiden vuosien aikana toteutettu toimia ja hankkeita, joiden tarkoituksena on ollut nuorten ammatillinen aktivoiminen sekä heidän työllisyysasteensa kohottaminen, jäsenvaltioiden ja EU:n toimintaa on tarpeen jatkaa.

12. toteaa olevansa erityisen huolestunut siitä, että suuri osa nuorisosta saa koulutuksen, joka ei vastaa nykyaikaisten työmarkkinoiden vaatimuksia, että yrittäjyys-, innovointi- ja tutkimushankkeiden kehittämiseen ei ole tarjolla tarpeeksi tukea ja että koulutusjärjestelmät jäsenvaltioissa eivät kehitysasteeltaan ole dynaamisten taloudellisten ja yhteiskunnallisten muutosten tasalla. Tästä johtuen monet nuorista eivät työmarkkinoille tullessaan täytä sosiaalisia odotuksia ja omia odotuksiaan.

13. katsoo, että erityisen huolestuttavana on pidettävä tutkimustuloksia, joiden mukaan yli puolet nuorista eurooppalaisista mieltää itsensä yhteiskunnallisesta, taloudellisesta ja poliittisesta elämästä syrjäytyneiksi, vaikka he samaan aikaan ilmoittavat toivovansa kovasti pääsevänsä osallistumaan mainituille elämäntilanteille kotimaissaan. Komitea huomauttaa lisäksi, että nuoret ovat samanaikaisesti yhä passiivisempia yhteiskunnallisten ongelmien, taloustilanteen ja politiikan suhteen.

14. toteaa tyytyväisenä, että Euroopan komissio ymmärtää välttämättömäksi keskittää mainitun alan toimet jäsenvaltioihin. Komiteasta on oikein ajatella, että ennen muuta jäsenvaltioiden ja niiden alue- ja paikallisyhteisöjen täytyy etsiä tarkoituksenmukaisia menetelmiä ja voimavaroja haluttujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Niinpä komission tulisi tukea näitä toimia mahdollisimman hyvin sekä koordinoida sujuvasti ja tehokkaasti yksittäisten jäsenvaltioiden toimenpiteitä, jotta moninkertaistetaan niiden myönteiset vaikutukset koko EU:n alueella.

15. kiinnittää tässä yhteydessä erityisesti huomiota siihen, että paikallis- ja alueviranomaisilla tulisi olla perustava tehtävä toteuttaessa kaavailtuja toimenpiteitä yksittäisissä jäsenvaltioissa.

16. toteaa näin ollen, että varsinkin koska nämä hallintotahot seuraavat polttavia yhteiskunnallisia ongelmia läheltä, niillä on parhaat tiedot ongelmien erityisistä ja paikkakunta-, seutu- tai aluekohtaisista ominaispiirteistä. Sen lisäksi niillä on jo olemassa olevat, yleensä toimivat instituutiot, jotka ovat jo vuosia painiskelleet tämän aihepiirin haasteiden kanssa. Ponnistusten ja resurssien keskittäminen näiden, koeteltujen ja paikallisyhteisöjensä demokraattisesti legitimoimien instituutioiden kautta tarjoaa tehokkaimman mahdollisuuden nopeuttaa ja tehostaa suunniteltuja toimenpiteitä.

17. arvostaa nuorisotyöllisyysaloitteen, Euroopan sosiaalirahaston ja Euroopan aluekehitysrahaston puitteissa toteutettavien toimien mittavuutta. Komitea odottaa, että monivuotisen rahoituskehityksen tulevan tarkistuksen myötä EU:n moninaisiin sosiaalisiin haasteisiin, mm. koulutukseen, nuorten työllisyyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen, kiinnitetään asianmukaista huomiota myös vuoden 2020 jälkeen ja että muita heikommassa asemassa oleviin alueisiin kiinnitetään erityistä huomiota EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan mukaisesti.

18. esittää vastaavanlaisen arvion Euroopan investointipankin nuorten yrittäjien hyväksi toteuttamista toimista sekä korostaa rahoituksen saannin merkitystä ja kehottaa jatkamaan tällaisia toimia.

19. toistaa tukevasa nuorisotakuujärjestelmää. Komitea kehottaa eräiden paikallisten ja alueellisten haasteiden valossa neuvostoa pyrkimään yksinkertaistettuihin menettelyihin korvausten maksamisessa harjoittelijoille, jotta voidaan varmistaa se, etteivät menettelyt toimi pidäkkeenä.

20. kehottaa Euroopan komissiota ottamaan paikallis- ja alueviranomaisten näkemykset huomioon, kun se tarkistaa EU:n nuorisostrategiaa vuoden 2018 jälkeen.

21. korostaa myös, että Euroopan komission tulee toimissaan, jotka tähtäävät korkeatasoiseen ammatilliseen koulutukseen sekä sellaisten koulujärjestelmien aikaansaamiseen, jotka avittavat nuoria pääsemään työmarkkinoille, ottaa lisäksi huomioon kysymys nuorison tietojen ja taitojen hankkimisesta, erityisesti käytännön alalla, osallistumalla arkioppimiseen ja epäviralliseen oppimiseen. Komitea toistaa tässä yhteydessä kehoituksensa pitkälle kehitetyn kumppanuuspohjalta toteutettavan yhteistyön tekemisestä valtio-, alue- ja paikallistason viranomaisten, yritysten, työntekijöiden ja heidän organisaatioidensa sekä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kesken, jotta voidaan entistä paremmin hyödyntää epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen kautta hankitut taidot ja pätevyudet⁽¹⁾. Komitea on myös vakuuttunut, että on tärkeää hyväksyä yhdenmukaiset validointijärjestelmät, joiden avulla voidaan tunnustaa ja virallistaa epävirallisen koulutuksen kautta hankitut monialaiset taidot, ja saada työmarkkinat tunnustamaan niiden arvo virallisen koulutuksen rinnalla.

22. on erityisesti hyvillään siitä, että Euroopan komissio tiedostaa Erasmus+-ohjelman merkityksen yhtenä tärkeimmistä välineistä, joilla kehitetään nuorten toimintaa yli valtiollisten rajojen, tarjotaan heille yleissivistävää koulutusta ja harjaannutetaan heidän henkilökohtaisia taitojaan sekä lisätään heidän tietoisuuttaan unionista ja maailmanlaajuisista markkinoista. Komitea on ilahtunut kaikkien vuorovaikutuksen edistämiseen osallistuvien keskeisten toimijoiden, kuten koulujen ja ammattioppilaitosten, toiminnasta yli valtiollisten rajojen. Komitea pitää välttämättömänä, että ohjelmaa kehitetään entistään intensiivisemmin – myös kasvattamalla nykyisen budjettikehyksen aikana ohjelman puitteissa käytettävissä olevia määrärahoja. Komitea katsoo silti, että samanaikaisesti on vahvistettava korkeakoulujen ja kolmannen sektorin organisaatioiden roolia Erasmus+-ohjelman välittöminä toteuttajina, sillä se on yksi niistä tekijöistä, jotka tehostavat liikkuvuutta edistävien ja (virallisen ja epävirallisen) koulutuksen välineiden vaikutuksia ohjelman puitteissa. Komitea suosittaa sellaisia ratkaisuja, joiden turvin korkea-asteen oppilaitokset ja valtiovallasta riippumattomat organisaatiot pystyvät tuottamaan entistään tuloksekkaampia välineitä kansainvälisen liikkuvuuden ja koulutuksen välineiden kehittämiseksi.

Euroopan solidaarisuusjoukot

23. ottaa tyytyväisenä vastaan ajatuksen Euroopan solidaarisuusjoukkojen perustamisesta ja arvostaa suuresti nykyaikaista tapaa rekrytoida Euroopan solidaarisuusjoukkojen tarjoamista toiminnoista kiinnostuneita ihmisiä erityisen rekisteröitymistarkoitukseen avatun verkkosivuston avulla. Tätä rekisteröitymiskanavaa tulee voida täydentää muilla välineillä, joilla pystytään varmistamaan kaikkien nuorten, etenkin erityisen haavoittuvassa asemassa olevien nuorten, osallistuminen ja helpottamaan sitä. Tämä muoto lienee omiaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen perusajatuksen levittämiseen, erityisesti mitä tulee solidaarisuuteen eurooppalaisen yhteisön tärkeimpänä sideaineena. Komitea korostaa lisäksi tarvetta sellaisiin ratkaisuihin, jotka mahdollistavat nuorten liittymisen Euroopan solidaarisuusjoukkoihin heidän sosiaalisesta tai taloudellisesta tilanteestaan ja koulutustasostaan riippumatta. On myös välttämättä löydettävä sellaisia ratkaisuja, joiden kautta Euroopan solidaarisuusjoukkoihin pystyvät liittymään nekin nuoret, joiden mahdollisuudet käyttää internetiä ovat rajalliset.

24. kehottaa Euroopan komissiota luomaan pikaisesti Euroopan solidaarisuusjoukkojen oikeusperustan ja ehdottamaan kestäväää tapaa rahoittaa niitä vuoden 2017 jälkeen, jotta voidaan välttää olemassa olevien rahoitusohjelmien, kuten Erasmus+-ohjelman, ylikuormittamista ja vastata nopeasti solidaarisuusjoukkoihin liittymään pyrkivien yhä useampien nuorten odotuksiin.

25. huomauttaa, että aloite ei saa aiheuttaa ylimääräistä byrokratiaa osallistumisesta kiinnostuneille nuorille ja että siinä tulisi olla mukana jäsenvaltioissa toimivia nuoriso-organisaatioita sekä varsinkin paikallis-, seutu- ja aluetasolla olemassa olevia instituutioita, jotka vastaavat nuorisopolitiikan toteuttamisesta sekä nuoriso-organisaatioiden tukemisesta.

26. kiinnittää huomion tarpeeseen luoda Euroopan solidaarisuusjoukkojen edistämiseksi sellainen hallintojärjestelmä, joka tekee vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta yksinkertaisempaa sekä osanottajille että kansalaisyhteiskunnan organisaatioille.

⁽¹⁾ AK:n lausunto aiheesta "Uusi osaamisohjelma Euroopalle" (COR-2016-0409).

27. painottaa, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen molempien toimintalohkojen (ammattillisen työskentelyn ja vapaaehtoistoiminnan) tulee täydentää toisiaan, vaikka niiden välille onkin tehtävä selkeästi ero, jotta voidaan ottaa käyttöön tarvittavat mekanismit pimeän työn välttämiseksi. Solidaarisuusjoukkoja ei myöskään tulisi käyttää palkallisen työn korvaamiseen ilmaisella vapaaehtoistoiminnalla.
28. kiinnittää huomiota siihen, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen perussäännössä tulisi panna erityistä painoa eurooppalaisen solidaarisuuden käytännön ulottuvuuteen, joka näyttäytyy kestävien siteiden solmimisena niiden yhteiskuntien välille, joista eurooppalainen yhteisö muodostuu, sekä eurooppalaisen identiteetin vahvistamisena.
29. on hyvillään alueidenvälisen ja rajatylittävän yhteistyön tuomien hyötyjen korostamisesta mutta tähdentää, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen tulee kohdistaa huomiota myös paikalliseen vapaaehtoistoimintaan. Valtaosa vapaaehtoistoiminnasta tapahtuu paikkakunnilla, missä vapaaehtoiset asuvat. Keskittyminen tämäntyyppiseen vapaaehtoistoimintaan, joka hyödyttää paikallisyhteisöjä, voi edistää työmarkkinoiden vankentamista, sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemistä ja maaseudulta kaupunkiin suuntautuvan muuttoliikkeen jarruttamista.
30. ilmaisee tukensa Euroopan solidaarisuusjoukkojen tavoitteelle eli puutteenalaisten auttamiselle. Paikallisyhteisöjen tarpeiden ja odotusten tulisi olla tärkeä kriteeri hankkeiden laatua arvioitaessa.
31. kiinnittää huomiota tarpeeseen laatia yhteiset puitteet Euroopan solidaarisuusjoukkojen, Yhdistyneiden kansakuntien vapaaehtoisohjelman, Yhdysvaltojen rauhanjoukkojen (*US Peace Corps*) ja muiden luonteeltaan vastaavanlaisten organisaatioiden yhteistyölle.
32. painottaa, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminta täytyy suunnitella sellaiseksi, että eurooppalaisten nuorisorganisaatioiden ja niiden harjoittaman vapaaehtoistoiminnan olemassa olevaa potentiaalia kyetään hyödyntämään. Euroopan solidaarisuusjoukot ei voi olla instituutio, joka vie näiden organisaatioiden tähänastisia tehtäviä tai korvaa ne, vaan sen pitää täydentää tätä toimintaa. Komitea katsoo, että keskeistä Euroopan solidaarisuusjoukkojen ajatuksen menestymiselle on ottaa Euroopan maissa aktiiviset nuorisorganisaatiot mukaan ja kannustaa niitä tällä tavoin yhteistyöhön solidaarisuusjoukkojen kanssa. Komitea korostaa lisäksi, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen strategiaa laadittaessa tulee antaa suuri arvo eurooppalaisten nuorisjärjestöjen vuosikymmenten kuluessa hankkimalle kokemukselle vapaaehtoistoiminnan organisoinnista ja yhteisöjen kehittämisestä sekä hyödyntää tätä tietopohjaa.
33. korostaa tarvetta ottaa käyttöön seurantavälineitä ja nuorten osallistujien tukemiseen tarkoitettuja välineitä, jotta voidaan varmistaa Euroopan solidaarisuusjoukkojen tarjoamien toimien laatu ja jotta voidaan huolehtia nuorten kouluttamisesta ja valmentamisesta osallistumaan solidaarisuusjoukkojen toimintaan. Lisäksi ammatilliseen toimintaan, erityisesti työharjoittelujen ja oppisopimuskoulutuksen järjestämiseen, osallistuvien isäntäorganisaatioiden tulisi noudattaa työharjoittelun ja oppisopimuskoulutuksen laatua koskevan eurooppalaisen peruskirjan tarjoaman mallin mukaisia periaatteita ja normeja työnvälityksen laadun varmistamiseksi.
34. katsoo, että yhtä lailla on tarpeen selvittää, millainen tulee olemaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen ja eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun (EVS) suhde, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet ja varmistaa Euroopan unionin tarjoamien mahdollisuuksien jatkuvuus ja joustavuus.
35. toteaa, että Euroopan solidaarisuusjoukkoja perustettaessa pitää myös laatia järjestelmä ohjelmaan kuuluvan vapaaehtoistoiminnan kautta hankittujen taitojen validoimiseksi julkisella ja yksityisellä sektorilla ja myös korkea-asteen oppilaitoksissa. Nuo taidot ovat osa arkioppimista, ja se ei tätä nykyä heijastu vaatimukset täyttävästä pätevyyksien virallisesta varmentamisjärjestelmästä.
36. korostaa, että mahdollisuuksien tarjoaminen nuorille lisätaitojen hankkimiseen työn ja vapaaehtoistoiminnan kautta hyödyttää sekä julkis- että yksityissektoria, koska se parantaa nuorten työllistyvyyttä luomalla kilpailukyisemmän lahjakkuusreservin, josta nuoria voidaan palkata. Komitea kehottaa tässä yhteydessä lisäämään yhteistyötä yksityissektorin kanssa tarkoituksena tutkia, millä tavalla hankitut taidot saadaan paremmin vastaamaan työmarkkinoiden tarpeita.

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantaminen: paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevat käytännönsäännöt”

(2017/C 306/05)

Esittelijä: Rob Jonkman (NL, ECR), Opsterlandin kunnanhallituksen jäsen

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

I EU-ohjausjakso ja sen rajoitukset

1. toteaa, että talouspolitiikan EU-ohjausjakso on tärkein talous- ja finanssipolitiikan koordinoinnin väline EU:n tasolla. Jakson aikana jäsenvaltiot mukauttavat budjetti- ja talouspolitiikkansa EU-tasolla sovittujen suositusten mukaiseksi. EU-ohjausjakso vaikuttaa poliittiseen päätöksentekoon EU-, valtio- ja aluetasolla vuosikierron eri vaiheissa. Komitea korostaa myös ohjausjakson ja koheesiopolitiikan yhteyttä, sillä EU:n talouden ohjausjärjestelmän säännöt vaikuttavat paikallis- ja alueviranomaisten mahdollisuuksiin saada rahoitusta EU:n rakenne- ja investointirahastoista.
2. toteaa, että EU-ohjausjakson onnistuminen riippuu myös unioni-, jäsenvaltio- ja paikallistason julkisten rahoitusvälineiden keskinäisestä täydentävyydestä.
3. toteaa, että EU-ohjausjakso ei ole täyttänyt lupauksiaan, mistä ovat merkkejä sekä maakohtaisten suositusten heikko täytäntöönpano että vähäinen sitoutuminen kansallisella tasolla. Lisäksi huolimatta komission pyrkimyksistä kytkeä se Eurooppa 2020 -strategiaan, kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoihin, EU-ohjausjakson ongelmana ovat erilaisten viitekehysten monimutkaisuus ja monilukuisuus.
4. katsoo lisäksi, että siirtyminen kohti Eurooppa 2020 -strategian jälkeistä uutta eurooppalaista strategiakehystä olisi otollinen vaihe tehdä uudistuksia EU-ohjausjakson hallintoiintiin. Myös mahdollisessa tulevassa pitkän aikavälin kehitysstrategiassa on varmistettava poliittinen johdonmukaisuus ja yhtenäinen hallintokehys. Komitea toteaa, että kestävän kehityksen agenda 2030 ei vielä tarjoa tällaista kehystä.
5. toteaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ja näitä edustavat järjestöt valtakunnallisessa hallinnossa eivät ole sidosryhmiä muiden joukossa vaan ratkaisevan tärkeitä institutionaalisia poliittisen päätöksentekoprosessin osapuolia kullekin jäsenvaltiolle ominaisen tosiasiallisen toimivalta- ja vastuujaoon mukaisesti. Komitea korostaa, että ilman paikallis- ja alueviranomaisten aktiivista roolia yli 40:ää prosenttia maakohtaisista suosituksista ei pantaisi täysimääräisesti täytäntöön, sillä kyseiset hallintotasot ovat vastuussa yli 50 prosentista julkisia investointeja. Ne ovat osavastuussa myös EU:n toimintapolitiikkojen ja investointiohjelman täytäntöönpanosta.
6. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat kansalaisia lähinnä oleva hallintotaso ja että ne tuntevat alueelliset mahdollisuudet ja haasteet ja kykenevät vuoropuheluun kansalaisten, yritysten, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, mikä on elintärkeää aikana, jona epäilevä suhtautuminen julkisiin laitoksiin ja edustukselliseen demokratiaan EU:ssa ja maakohtaisesti yleistyy. Komitea panee merkille, että hiljattainen Eurobarometri-tutkimus ⁽¹⁾ osoitti paikallis- ja aluepolitiikkojen voivan vaikuttaa keskeisesti EU:n ja sen kansalaisten välisten yhteyksien vahvistamiseen.
7. pitää valitettavana, että paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen EU-ohjausjaksoon sekä kansallisten uudistusohjelmien suunnitteluun ja täytäntöönpanoon ei ole järjestelmällistä eikä erikseen tunnustettua kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Komitea toteaa, että nykyiset käytännöt, jotka vaihtelevat suuresti maasta toiseen, perustuvat lähinnä sidosryhmäkuulemisiin, joissa paikallis- ja alueviranomaisia kohdellaan samalla tavalla kuin muita sidosryhmiä luokiteltuja tahoja ottamatta asianmukaisesti huomioon niiden toimivaltaa, vastuuta ja roolia merkitykseltään ohittamattomina hallintotasoina.

⁽¹⁾ Ks. Flash Eurobarometri 427, joka on julkaistu 22. lokakuuta 2015 ja johon osallistui 62 511 vastaajaa.

8. pitää valitettavana, että EU-ohjausjakson pohjana käytetään analyyseja, joissa ei aina eritellä alueellisesti jäsenvaltioiden haasteita ja mahdollisuuksia, vaikka alueilla ja kunnilla on erilaiset lähtökohdat ja resurssit ja myös julkishallinnon institutionaaliset ja hallinnolliset valmiudet.

II EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantaminen

9. uskoo, että alueellisen ulottuvuuden antaminen EU-ohjausjaksolle – sekä analyyttisellä tasolla (täydentämällä vuotuista kasvuseelvitystä, kansallisia uudistusohjelmia ja maakohtaisia suosituksia analyyseilla, joissa käsitellään alueellisia kehityssuuntauksia ja EU-politiikan alueellisia vaikutuksia) että toiminnallisella tasolla (ottamalla paikallis- ja alueviranomaiset tiiviimmin ja järjestelmällisemmin mukaan kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon lähestymistapojen pohjalta) – auttaa tehostamaan EU-ohjausjaksoa ja lisäämään siihen sitoutumista ruohonjuuritasolla. Se auttaisi myös vahvistamaan yhteyttä EU-politiikan ja investointitavoitteiden välillä. Komitea toteaa, että paikallis- ja alueviranomaiset tuottavat jo laaja-alaista tietoa ERI-rahastojen osana ja että muuta merkityksellistä tietoa on helposti saatavilla ja käytettävissä alueellisen ulottuvuuden tuomiseksi EU-ohjausjaksoon.

10. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisten tiiviimmän osallisuuden EU-ohjausjaksossa tulisi merkitä niiden ottamista mukaan alusta alkaen muun muassa kansallisten uudistusohjelmien suunnittelemiseen yhdessä yhdistetyn ylhäältä alaspäin ja alhaalta ylöspäin suuntautuvan suunnitteluprosessin kautta. Komitea katsoo, että kansallisten uudistusohjelmien täytäntöönpanon tulisi tapahtua kaikkien hallintotasojen koordinoituna toimintana monitasoisen hallinnon lähestymistavan⁽²⁾ pohjalta. Komitea korostaa, että avoimuus ja vastuuvuorollisuus on varmistettava koko prosessin ajan ja että prosessin tulisi perustua nykyistä enemmän näyttöön ja siinä tulisi hyödyntää laajemmin alueellisten vaikutusten arviointoja.

11. katsoo lisäksi, että kansallisten uudistusohjelmien merkityksen vahvistamiseksi ja eräiden nykyisten rajoitusten poistamiseksi on erittäin tärkeää erottaa alueelliset tai kansalliset investoinnit, myös ERI-rahastojen osarahoitus, vakaus- ja kasvusopimukseen liittyvästä laskelmasta. Komitea on sitä mieltä, että näin voidaan varmistaa kansallisten uudistusohjelmien johdonmukainen yhteensovittaminen ERI-rahastojen kanssa, kun otetaan huomioon niiden yhteiset tavoitteet.

12. suosittelee, että hyväksytään käytäntesäännöt alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden antamiseksi EU-ohjausjaksolle toisaalta sisällyttämällä alueelliset analyysit sen keskeisiin asiakirjoihin ja toisaalta varmistamalla paikallis- ja alueviranomaisten järjestelmällinen ja jatkuva osallistuminen sen suunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

13. ehdottaa, että käytäntesäännöissä asetetaan perusvaatimukset, jotka kaikkien asianomaisten hallintotasojen täytyy täyttää. Käytäntesäännöissä tulisi ottaa huomioon hyödylliset kokemukset, joita on saatu kumppanuutta koskevista eurooppalaisista käytäntesäännöistä koheesiopoliittisten ERI-rahastojen yhteydessä⁽³⁾, sekä hyvät käytänteet, jotka liittyvät paikallis- ja alueviranomaisten vahvaan osallisuuteen ohjausjaksossa muutamissa maissa.

14. panee merkille, että valtiolliset ja sitä alemman tason institutionaaliset järjestelyt, toimivaltuudet, perinteet ja resurssit ovat erittäin monimuotoisia. Komitea korostaa, että käytäntesäännöissä tulisi kunnioittaa jäsenvaltioiden välillä olevia eroja perustuslaillisessa rakenteessa ja toimivallanjaossa valtion ja sitä alempana olevien hallintotasojen kesken. Komitea katsoo siksi, että käytäntesääntöjen maakohtaisten säännösten käytännön täytäntöönpanon tulee kuulua jäsenvaltioiden vastuulle.

15. vaatii, että käytäntesäännöissä kunnioitetaan kaikilta osin toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita. Komitea katsoo, että käytäntesääntöjen olisi mukailtava ja oltava osa parempaa hallintotapaa koskevaa lähestymistapaa ja yleistä pyrkimystä tehdä ohjausjaksosta suoraviivaisempi ja yksinkertaisempi keskittymällä muutamaa pääaiheeseen ja välttämällä turhaa monimutkaisuutta. Tämä tarkoittaa paikallis- ja aluehallinnon toimivallan kunnioittamista sekä paikallis- ja aluehallintoon kohdistuvan turhan hallinnollisen rasituksen välttämistä ja olemassa olevien, muun muassa koheesiopoliittikkaa koskevien sääntöjen nojalla perustettujen rakenteiden ja prosessien hyödyntämistä mahdollisimman pitkälle.

⁽²⁾ Eurooppalaisen monitasoisen hallinnon peruskirja, <http://cor.europa.eu/fi/activities/governance/Pages/Charter-for-MultiLevel-Governance.aspx>

⁽³⁾ Delegoitu asetus Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa harjoitettavaa kumppanuutta koskevista eurooppalaisista käytäntesäännöistä (N:o 240/2014).

16. on tyytyväinen siihen, että Euroopan parlamentti on ilmaissut 26. lokakuuta 2016 antamassaan EU-ohjausjakson 2016 täytäntöönpanoa käsittelevässä päätöslauselmassa kannattavansa AK:n ehdotusta käytännösäännöistä ja on tunnustanut 25. helmikuuta 2017 antamassaan vuotuista kasvuselvitystä 2017 käsittelevässä päätöslauselmassa, että maakohtaisten suositusten täytäntöönpanon parantaminen riippuu selvästi ilmaistuista painopisteistä unionin tasolla ja todellisesta keskustelusta valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla sekä alue- ja paikallisviranomaisten järjestelmällisestä osallistamisesta.

17. suhtautuu myönteisesti viimeaikaisiin pyrkimyksiin parantaa ohjausjaksoprosessia asettamalla kuhunkin jäsenvaltioon talouspolitiikan EU-ohjausjaksosta vastaava komission asiantuntijavirkamies ja korostaa asiantuntijavirkamiesten merkitystä yhteystahoina kaikille hallintotasoille ja sidosryhmille. Komitea korostaa tarvetta täydentää tätä tiivistämällä yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa niillä ohjausjakson aloilla, jotka kuuluvat paikallis- ja aluehallinnon toimivaltaan.

III Käytännösääntöjen perusrakenne ja ydinsisältö

18. katsoo, että käytännösäännöissä tulisi olla seuraavat kaksi osaa ja perustekijää, jotka on suunnattu asianomaisille institutionaalisille tahoille kaikilla tasoilla. Komitea suositaa, että käytännösääntöjen lopullista sisältöä kehitetään yhdessä asiasta vastaavien EU:n toimielinten kanssa varmistaen, että maakohtaisia säännöksiä pystytään kaikilta osin mukauttamaan kunkin maan tilanteeseen valtiotasolla ja sitä alempana toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

Osa 1: Luotettava alueellinen analyysi EU-ohjausjakson pohjaksi

19. katsoo, että käytännösääntöihin olisi sisällytettävä seuraavat säännökset, jotta EU-ohjausjaksolla olisi luotettava alueellinen perusta, jonka pohjalta voidaan keskittyä selvemmin kunkin hallintotason suurimpiin ongelmiin:

- a) Euroopan komissio täydentää vuotuista kasvuselvitystä valtiotasoa alemman tason analyysillä. Maaraportteihin sisällytetään luku alueellisista eroista, ja niissä tunnustetaan paikallis- ja alueviranomaisten rooli.
- b) Euroopan komissio edellyttää, että jäsenvaltioiden kansallisissa uudistusohjelmissä käsitellään alueellisia eroja ja muita maaraporteissa mainittuja alueellisia kysymyksiä ja arvioidaan edistymistä kohti Eurooppa 2020 -tavoitteita myös valtiotasoa alempana.
- c) Euroopan komissio tunnustaa ja ottaa huomioon paikallis- ja alueviranomaisten roolin maakohtaisten suositusten täytäntöönpanossa.
- d) Neuvosto tarkastelee erityisesti talous- ja rahoituskomitean tuella EU-ohjausjakson alueellista ulottuvuutta ennen kuin se hyväksyy ja virallisesti vahvistaa vuotuisen kasvuselvityksen ja maakohtaiset suositukset.

Osa 2: Kumppanuusperiaatteen täytäntöönpano eri hallintotasoilla EU-ohjausjakson yhteydessä

20. katsoo, että käytännösääntöihin olisi sisällytettävä seuraavat säännökset valtiotasoa alempien hallintotasojen osallistumisesta:

- a) Kukin jäsenvaltio ottaa käyttöön pysyvät järjestelyt paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista varten kaikissa ohjausjaksoprosessin vaiheissa oikeasuhtaisesti paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltaan nähden ja ottaen huomioon asiaa koskevat perustuslailliset määräykset ja tavanomaiset käytänteet. Kukin jäsenvaltio täsmentää järjestelyjen käytännön toteuttamistavan ja ajoituksen sekä kriteerit, joiden perusteella määritetään paikallis- ja alueviranomaisia edustavat organisaatiot, vastaavasti kuin EU:n koheesiopolitiikan puitteissa hyväksytyjen kumppanuutta koskevien eurooppalaisten käytännösääntöjen yhteydessä.
- b) Edellä mainituilla pysyvillä järjestelyillä turvataan paikallis- ja alueviranomaisten mahdollisuus ainakin tarkastella maaraporttia ja esittää omat päätelmänsä ja poliittiset ratkaisunsa, osallistua kansallisen uudistusohjelman valmisteluun sekä tarkastella ja kommentoida maakohtaisten suositusten luonnosta.

- c) Järjestelyihin tulee sisältyä myös säännöksiä paikallis- ja alueviranomaisten osallistumisesta kansallisten uudistusohjelmien ja maakohtaisten suositusten asiaankuuluvien poliittisten toimenpiteiden täytäntöönpanoon.
- d) Paikallis- ja alueviranomaisia edustavat organisaatiot, jotka on nimetty yhteystahoiksi käytännesääntöjen täytäntöönpanoa varten, tapaavat Euroopan komission edustajat näiden saapuessa jäsenvaltiovierailuille ja kuulemistilaisuuksiin aina ohjausjakson alussa. Paikallis- ja aluehallintoa edustavat EU:n kattojärjestöt osallistuvat järjestelmälliseen vuoropuheluun Euroopan komission kanssa vastaavasti kuin ESIR-kumppaneiden käymässä järjestelmällisessä vuoropuhelussa ⁽⁴⁾.
- e) AK osallistuu EU-ohjausjakson alueellisen ulottuvuuden seurantaan tuottamalla alueellisia analyysejä ohjausjakson pääasiakirjoista (vuotuinen kasvuselvytys, maaraaportit, maakohtaiset suositukset ja kansalliset uudistusohjelmat) sekä poliittisia arviointoja ohjausjakson alussa ja lopussa.
- f) Euroopan parlamentti ottaa EU-ohjausjakson alueellisen ulottuvuuden huomioon poliittisissa arvioinneissa, joita se tekee ohjausjakson alussa ja lopussa. Parlamentti tekee myös yhteistyötä AK:n kanssa EU-ohjausjakson seurannassa: sitä varten AK kutsutaan osallistumaan parlamenttien väliselle viikolle vuoden alussa sekä kuultavaksi ennen kuin parlamentti antaa lopullisen arvion EU-ohjausjaksosta syksyllä.

IV Käytännesääntöjen antaminen ja täytäntöönpano

21. katsoo, että käytännesäännöt olisi pantava täytäntöön EU-tasolla heti kun ne on hyväksytty ja jäsenvaltioissa kahden vuoden määräajan kuluessa, jotta valtionhallinnolle ja valtiotasoa alempien tasojen hallinnolle jää aikaa ottaa ne käyttöön omaan tilanteeseensa mukautettuina.
22. ehdottaa, että EU:n toimielimet antavat käytännesäännöt mahdollisimman pian tämänhetkisen oikeudellisen kehyksen puitteissa toimielintenvälisenä sopimuksena, jossa myös AK on mukana.
23. suositaa, että tällä välin komissio ehdottaa – oikeusperustana käytettäneen EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artiklaa – lainsäädännön muuttamista siten, että EU-ohjausjakson määritelmään liitetään erillinen oikeusperusta, jonka nojalla käytännesäännöistä voidaan tulevaisuudessa tehdä sitovat.
24. painottaa, että käytännesääntöjen täytäntöönpanoa voitaisiin helpottaa hyödyntämällä ja parantamalla nykyisiä rakenteita tai toimia, joita voivat olla Euroopan alueiden ja kuntien teemaviikko, AK:n sekä alueiden ja kuntien edustajien ja unionin toimielinten välisen alueellisen vuoropuhelun käynnistäminen uudelleen sekä Eurostatin tai alue- ja paikallisyhteisöjen jo käyttöön asettamien tietojen hyödyntäminen.
25. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita ratkaisemaan haasteen, joka liittyy hallinnolliseen ja institutionaaliseen kapasiteettiin kaikilla hallintotasoilla ja erityisesti valtiotasoa alempana, sillä se on este maakohtaisten suositusten täysimääräiselle täytäntöönpanolle. Komitea toistaa sitä varten Euroopan komissiolle esittämänsä kehotuksen antaa yhdistetty strategia-asiakirja, jossa annetaan ohjeet ja koordinoituperiaatteet kaikkia sellaisia EU:n rahoittaman teknisen avun virtoja varten, jotka on suunnattu valmiuksien kehittämiseen.
26. kehottaa harkitsemaan toimenpiteitä, joilla jäsenvaltioita kannustetaan ottamaan käytännesäännöt käyttöön.
27. kehottaa Euroopan komissiota, neuvostoa ja Euroopan parlamenttia aloittamaan käytännesääntöjen laatimisen AK:ta kuullen ja ottaen huomioon edellä kuvattu rakenne ja ydinsisältö sekä noudattaen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita.

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

⁽⁴⁾ Perustuu asetuksen (EU) N:o 1303/2013 (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus) 5 artiklan 6 kohtaan.

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Sosiaalinen innovointi yhteiskunnallisiin haasteisiin tarttumisen uutena välineenä”

(2017/C 306/06)

Esittelijä: Marcelle Hendrickx (NL, ALDE), Tilburgin kaupunginhallituksen jäsen

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Yleistä

1. Komitea katsoo, että Euroopan unioni on suurten yhteiskunnallisten haasteiden edessä. Kansalaiset ovat epävarmoja tulevaisuudestaan, työttömyys – erityisesti nuorisotyöttömyys – on edelleen korkeammalla kuin ennen finanssi- ja talouskriisiä, ilmastonmuutoksen seuraukset käyvät alati ilmeisemmiksi, väestö ikääntyy, ja pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja muuttajien saapuminen aiheuttaa paikallis- ja aluepäättäjille uusia pulmallisia kysymyksiä.
2. Komitean jäsenet näkevät yhteiskunnan muuttuvan. Eurooppalaisten vaatimustaso on nykyisin aiempaa korkeampi, ja heidän koulutustasonsa on aiempaa parempi. Tämän johdosta he yhä useammassa tapauksissa päättävät itse elämänsä suunnasta, pyrkivät parantamaan elämänlaatuaan ja ovat yhä kiinnostuneempia osallistumaan yhteiskunnallisesti merkittävien kysymysten ratkomiseen. Samaan aikaan olemme paikallis- ja aluehallinnossa selvillä siitä, että eurooppalaisten intressit tässä suhteessa saattavat olla hyvin erilaisia.
3. Sen lisäksi yhteiskunnalliset haasteet ovat mutkistumassa: ne eivät sovi siististi toimintapoliittisiin kehyksiin, eivät piittaa hallinnollisista rajoista ja ulottuvat toimikausia edemmäs. Ne vaativat paitsi mutkatonta puuttumista myös kaukonäköisyyttä ja kauaskantoista toimintamallia sekä uudenlaista tapaa tarkastella EU:n politiikkojen ja myös talous- ja rahaliiton sosiaalista ulottuvuutta, jotta voidaan tavoittaa kaikki kansalaiset ja lujittaa ihmisten ja jäsenvaltioiden keskinäistä solidaarisuutta.
4. Samaan aikaan paikallis- ja alueviranomaisilla on vähemmän taloudellisia resursseja tarttua näihin uusiin ja entistä monisyisempiin haasteisiin nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa. Tästä syystä kaikki toimet tällä alalla edellyttävät objektiivista, käytännönläheistä ja tehokasta koordinoitua eri hallintotasojen välillä.
5. Komitea toteaa, että nykyisessä tarkastelutavassa ja nykyisissä toimintapoliittisissa välineissä on omat rajoituksensa, kun on kyse ratkaisujen muokkaamisesta tämänhetkisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Tämä kehitys tarjoaa kuitenkin samalla myös mahdollisuuksia rakentaa nykyaikaista ja innovoivaa Eurooppaa.
6. Komitea pitää sosiaalista innovointia tärkeänä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kattavana välineenä tarttua tämän hetken yhteiskunnallisiin haasteisiin ja parantaa kansalaisten elämänlaatua. Sosiaalisesti innovatiiviset hankkeet saavat aikaan suurempia vaikutuksia yhteiskunnassa ja taloudessa yleisesti, kun niihin yhdistetään teknologisia välineitä, sillä ne mahdollistavat asianmukaisemmat ratkaisut kansalaisia ajatellen.

Sosiaalisen innovoinnin tunnusmerkit

7. Komitea kannattaa sosiaalisen innovoinnin määrittelemistä uusiksi ideoiksi (tuotteita, palveluita ja malleja), jotka samanaikaisesti sekä vastaavat yhteiskunnallisiin tarpeisiin (vaihtoehtojaan tehokkaammin) että luovat uusia sosiaalisia suhteita ja yhteistyörakenteita.⁽¹⁾
8. Sosiaalinen innovointi voi olla merkittävä väline yhteiskunnallisten haasteiden yhteydessä, esimerkiksi torjuttaessa nuorisotyöttömyyttä, edistettäessä vanhusten hoitoa ja itsenäisyyttä, edistettäessä sellaisten henkilöiden integroitumista, joilla on vaikeuksia päästä työmarkkinoille, ja elvytettäessä syrjimmässä sijaitsevia alueita, alueita, joilla on erilaisia väestökehitykseen liittyviä haasteita, sekä rappauneita kaupunkialueita.

⁽¹⁾ *Empowering people, driving change: Social innovation in the European Union*, Eurooppa-politiikan neuvonantajien toimisto (BEPa), 2011.

9. Komitean mielestä sosiaaliselle innovoinnille on ominaista alhaalta ylöspäin suuntautuva toimintamalli, ratkaisujen etsiminen läheltä ihmisiä itseään yhteisen luomistyön keinoin⁽²⁾, räätälöityjen toteutustapojen tarjoaminen sekä uudet julkisen vallan tahojen, yritysten, tiede-, tutkimus- ja oppilaitosten, kansalaisjärjestöjen ja kansalaisia edustavien organisaatioiden yhteenliittymät ja yhteistyö⁽³⁾.

10. Hyvänä esimerkkinä alhaalta ylöspäin suuntautuvasta toimintamallista komitea haluaa mainita asiakasraadit. Asiakasraati luo konkreettisen kosketuspinnan palveluja tunteviin asiakkaisiin. Asiakasraadit soveltuvat asiakaspalautteen (esim. käyttäjäkokemukset) keräämiseen, palveluiden ja tuotteiden kehittämiseen sekä uusien ideoiden synnyttämiseen ja testaamiseen (alhaalta ylöspäin suuntautuen). Asiakasraadit edistävät osallisuutta ja antavat asiakkaille aidon mahdollisuuden vaikuttaa.

11. Sosiaalinen innovointi on toisenlainen julkiselle vallalle tarjolla oleva toimintatapa. Se kysyy paikallis- ja alueviranomaisilta avointa asennoitumista kansalaisten, yritysten, tiede-, tutkimus- ja oppilaitosten sekä kansalaisjärjestöjen aloitteisiin ja ideoihin. On tärkeää ymmärtää, että tällä hetkellä on paljon ongelmia, joihin ei voi löytyä vastausta yksinomaan julkiselta taholta. Avoin asennoituminen ei kuitenkaan tarkoita jäämistä passiiviseksi. Sosiaalisen innovoinnin edistäminen edellyttää paikallisviranomaisilta monesti johtajuutta ja koordinoitua kumppanuuksien järjestämiseksi, osapuolten saattamiseksi yhteen, innovointiekosysteemien luomiseksi, kansalaisten ja paikallisyhteisöjen hyvien aloitteiden tehostamiseksi, joustavien oikeudellisten puitteiden luomiseksi, tietämyksen jakamiseksi ja vuoropuhelun edistämiseksi.

12. Euroopan komissio on perustellusti todennut, että EU:n on tuotettava kouraantuntuvia tuloksia, jotka vastaavat Euroopan kansalaisten tarpeita ja toiveita. Tukemalla ja edistämällä sosiaalista innovointia heti alusta pitäen, toimintapolitiikkaa ja päätöksentekoprosessia kehitettäessä, saamme aikaan parempia ratkaisuja ja etenkin sellaisia ratkaisuja, jotka nauttivat suurempaa kannatusta.

13. Kansalaisten tuki on ratkaisevan tärkeää ajankohtana, jolloin luottamukseen demokraattisia instituutioitamme kohtaan kohdistuu paineita. Sosiaalinen innovointi on lähtöisin kansalaisista ja paikallisyhteisöistä. Tämä tarkoittaa niin kansalaisten mielipiteiden kuulemista yhteiskunnallisten tarpeiden osviittana, ratkaisumallien muotoilemista kuin toteuttamisvaihetta osallistamisen, jakamisen, yhteisvastuun ja vastavuoroisuuden prosessin kautta sekä luomalla monisidosryhmäisiä verkostoja. Tämä ulottuvuus täytyy kytkeä alueellisen ja paikalliseen ulottuvuuteen, ja sen tulee mahdollisimman pitkälle vastata ihmisten, perheiden ja asianomaisen yhteisön tarpeisiin.

Potentiaalın hyödyntäminen, rajoitteiden poistaminen

14. Komitea on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio tunnustaa sosiaalisen innovoinnin merkityksen. Tämä koskee erityisesti *Social Innovation Community* -portaalin ja vuosittain järjestettävän eurooppalaisen sosiaalisen innovoinnin kilpailun tarjoamia mahdollisuuksia. Komitea korostaa, että sosiaalisessa innovoinnissa ei ole kyse pelkästään talouskasvusta ja työpaikkojen luomisesta. On tärkeää havaita ja tunnustaa sosiaalinen innovointi useille politiikanaloille – mm. köyhyyden ja taloudellisen syrjäytymisen torjumiseen – soveltuvaksi välineeksi, joka on omiaan parantamaan EU:n asukkaiden elämänlaatua.

15. Onnistuneet sosiaalisen innovoinnin hankkeet itse asiassa takaavat sen, että sosiaalisen osallisuuden ja solidaarisuuden vahvistaminen sekä kasvun ja työpaikkojen luominen täydentävät toisiaan. Komitea korostaakin tarvetta ottaa sosiaalinen innovointi kauttaaltaan huomioon paikallisissa ja alueellisissa kehitysstrategioissa.

16. Sosiaalinen innovointi antaa myös aineksia parempaan innovointiin. Teknologia kehittyy kiihtyvää vauhtia, ja digitalisaation ja automaation kaltaiset kehityssuuntaukset muuttavat työmarkkinoita ja taloutta yleensäkin perusteellisesti kaupungeissa ja alueilla: yhtäältä automatisoituminen ja robotisaatio vievät työpaikkoja, toisaalta syntyy uusia työpaikkoja niiden tilalle. Massadata vaikuttaa kansalaisten yksityisyyteen, eivätkä kaikki kykene seuraamaan ja käsittelemään teknistä kehitystä muiden tavoin. Sosiaaliset innovaatiot voivat olla osaltaan lisäämässä yhteiskuntiemme häiriönsietokykyä. Komitean tiedossa on eräitä hyviä esimerkkejä paikallis- ja alueviranomaisien sosiaalisista innovaatioista kaikkialta EU:sta⁽⁴⁾.

⁽²⁾ Alueiden komitean lausunto aiheesta "EU:n sosiaalisten investointien paketti", CdR1999-2013_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ Alueiden komitean lausunto aiheesta "Kohti kaupunkia koskevaa yhdenmukaista EU-toimintaohjelmaa", COR-2013-06902.

⁽⁴⁾ Esimerkiksi dementia-aiheinen *Proeftuin Dementie* -kokeiluympäristö Tilburgissa Alankomaissa. Se käsittelee yrityksiä, oppi-, tiede- ja tutkimuslaitoksia ja hoitoalan ammattilaisia sekä potilaita ja näiden perheitä, jotka yhdessä tekevät työtä, jotta potilaat pystyisivät elämään pidempään ja paremmin kotonaan. Sen yhteydessä hyödynnettävät teknologiset innovaatiot on kehitetty yhdessä näiden eri ryhmien kanssa.

17. On sääli, jos laiminlyödään mahdollisuus jakaa tietoa menestyksekkäistä sosiaalisista innovaatioista ja jätetään ne paikallisiksi ilmiöiksi. Innovaatiot alkavat usein paikallisesti ja pienimuotoisina mutta voivat olla arvokkaita kaikille EU:n kansalaisille ja sovellettavissa heidän tarpeisiinsa. Sosiaalisen innovoinnin potentiaalin hyödyntämiseksi kaikilta osin tarvitaan ympäristö, joka mahdollistaa tämänkaltaisen mittasuhteiden laajentamisen sekä tunnetuksi tekemisen.

18. On monia esimerkkejä sosiaalisen innovoinnin hyvistä käytänteistä, jotka auttavat sekä naisia että lapsia vaaratilanteissa. Näitä käytänteitä olisi tuotava esille, jotta ne voitaisiin ulottaa EU:ssa kansalaisiin, jotka ovat tämänkaltaisissa tilanteissa, ja niiden rahoitusta olisi tarvittaessa edistettävä rakennerahastojen kautta.

19. Jotta sosiaalisen innovoinnin potentiaali pystytään hyödyntämään täysin, on koheesiopolitiikkaa välttämättä yksinkertaistettava ja siihen liittyvää hallinnollista raskautta vähennettävä. Säännösten tämänhetkinen monimutkaisuus ja mittavuus toimivat pelotuksena hakijoille. Komitea on jo useasti kehottanut EU:n toimielimiä ryhtymään toden teolla yksinkertaistamaan koheesiopolitiikan lainsäädäntöpakettia ⁽⁵⁾.

20. EU:n koheesiopolitiikka vaikeuttaa sosiaalisen innovoinnin käyttämistä välineenä. Hankkeiden pienimuotoisuus, kumppanitahojen pienuus ja epätavanomainen luonne ja sosiaalisen innovoinnin ajoittainen puuttuminen EU:n rahastoille tehtyjen hakemusten arviointiperusteista ovat tekijöitä, jotka rajoittavat EU-rahoituksen saamista sosiaalisen innovoinnin hankkeisiin.

21. Näin ollen kaikki EU:n rahastot ja ohjelmat eivät sovellu sosiaalisen innovoinnin tarpeisiin. Samoin kuin teknologisten innovaatioiden yhteydessä, tarvitaan sosiaalisia innovaatioita varten kylliksi varaa kokeilla ja valmiutta hyväksyä innovoinnin epäonnistuminen.

22. Komitea korostaa, että sosiaalista innovointia voidaan viedä menestyksekkäästi eteenpäin mm. yhteisötalouden kautta. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että koska yhteisötalouden aloitteet perustuvat yhteisöihin kuuluvien yksilöiden väliseen yhteistyöhön ja kansalaisosallistumiseen, ne auttavat lisäämään sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä luottamusta koko EU:ssa. Sosiaalista innovointia onkin olennaisen tärkeä tukea myös niin, että vapautetaan yhteisötalouden potentiaali parantamalla yhteisötalouden toimijoiden mahdollisuuksia hyödyntää erilaisia rahoitusmuotoja ja osoittamalla käyttöön riittävästi taloudellisia resursseja paikallis-, alue-, valtio- ja EU-tasolla ⁽⁶⁾.

Innovointi vs. sosiaalinen innovointi

23. Komitea tähdentää, että innovointi on tärkeää Euroopan unionille, jotta kansalaiset saavat parhaan koulutuksen, jotta työtä on riittävästi, jotta kykenemme vastaamaan nykyhetken yhteiskunnallisiin haasteisiin ja jotta hyvinvointi ja elämänlaatu pysyvät korkealla tasolla. Tässä yhteydessä komitea korostaa lippulaivahankkeen ”Innovaatiounioni” merkitystä. Sen tavoitteena on tehdä EU:sta innovaatiomyönteisempi, jolloin hyvät ideat pystytään muokkaamaan nopeammin tuotteiksi ja palveluiksi.

24. Komitea on tyytyväinen Euroopan komission monipuolisiin toimiin sosiaalisen innovoinnin edistämiseksi työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevan Euroopan unionin ohjelman (EaSI-ohjelma), yhteistyötalousmallien, Horisontti 2020 -puiteohjelman, kulttuurivalistusfoorumien ja pk-yrittäjävälineeseen liittyvien ohjelmien avulla.

25. Komitea katsoo kuitenkin, että vaikka työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevan Euroopan unionin ohjelman avulla pyritään muun muassa torjumaan pitkäaikaistyöttömyyttä, köyhyyttä ja syrjäytymistä, Euroopan tasolla ei ole vielä olemassa mekanismeja, joilla voidaan vastata näihin yhteisiin ongelmiin tehokkaasti.

26. Näistä pyrkimyksistä huolimatta komitea katsoo, että Eurooppa 2020 -strategiassa painotetaan turhan yksipuolisesti innovoinnin teknologista ulottuvuutta ja että sen sosiaalinen ulottuvuus jää liikaa varjoon. Komitea painottaa, että sosiaalinen innovointi ja teknologinen innovointi täydentävät toisiaan, ja nimenomaan niiden keskinäiseen täydentävyyteen kannustamalla voidaan saavuttaa tuloksia, joiden vaikutus yhteiskuntaan on huomattava.

⁽⁵⁾ Ks. esimerkiksi alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yksinkertaistaminen paikallis- ja alueviranomaisten näkökulmasta” (COR-2016-00008).

⁽⁶⁾ Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yhteisötalouden rooli talouskasvun elvyttämisessä ja työttömyyden torjunnassa”, COR-2015-01691.

Euroopan unionin rooli ja suosituksia

27. Tämänhetkiset yhteiskunnalliset haasteet ovat luonteeltaan rajatylittäviä ja päätyvät useasti eurooppalaisten paikallis- ja alueviranomaisten käsiteltäviksi. Sosiaalisella innovoinnilla voi olla tärkeä tehtävä luotaessa sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. On toivottavaa, että EU:lla on tässä vauhdittava, edistävä ja kokoava rooli.

28. Komitea kehottaa Euroopan komissiota ottamaan toimintalinjauksissaan erityisesti huomioon toteutettavuuden paikallis- ja aluetasolla. Tämä käy yksiin EU:n kaupunkiagendan toteuttamisen kanssa. Siinä komissio, jäsenvaltiot ja kaupungit kartoittavat EU:n politiikan ja säännösten toteutettavuuden paikallistasolla. Asia on erityisen tärkeä sosiaalisen innovoinnin hankkeiden kannalta, sillä paikallis- ja alueviranomaiset tukevat niitä usein koko innovaatioprosessin ajan (synty, kokeilu, levittäminen ja arviointi).

29. Komitea pyytää Euroopan komissiota tiedostamaan ja tunnustamaan sosiaalisen innovoinnin välineeksi, jolla pystytään käsittelemään mitä moninaisimpia yhteiskunnallisia haasteita ja parantamaan asukkaiden elämänlaatua.

30. Euroopan komission täytyy omaksua edelläkävijän rooli tavoitteena jatkaa sosiaalisen innovoinnin kehittämistä, jakaa tietoa ja tehdä hyviä käytänteitä tunnetuksi. Sen on myös varmistettava esimerkiksi yhteisötalouden tahojen osalta, että eri hallintotasot ryhtyvät keskenään toimiin, joilla edistetään sosiaalista innovointia, ja myös yhdenmukaisesti toimii terveydenhuollon, asumisen sekä aktiivisen työnhaun aloilla, ja siten tuettava aidon eurooppalaisen sosiaalisen innovoinnin yhteisön luomista.

31. Komitea pyytää Euroopan komissiota raivaamaan edellä mainitut esteet ja tekemään sosiaalisesta innovoinnista kriteerin EU:n rahastoille esitettyjen hakemusten arvioinnissa ja avaamaan rahastot ja ohjelmat myös muille kuin perinteisille instituutioille ja ryhmittymille sekä luomaan mahdollisuuksia kokeilla, mihin kuuluu sen hyväksyminen, ettei kokeilu tuota tulosta.

32. Komitea pyytää Euroopan komissiota kehittämään seuranta- ja vaikutustenmittausmekanismin selkeine osoittimeneen, jotta voidaan seurata sosiaalisen innovoinnin prosessien kehittymistä eri jäsenvaltioissa erityisesti yhteisötalouden osalta. Näin sosiaalisen innovoinnin tuloksia pystytään mittaamaan, sen vaikutukset voidaan rekisteröidä ja näistä tiedoista ja onnistumisista kyetään kertomaan. Tämä tekee rahoituksen hankinnan yksinkertaisemmaksi.

33. Jotta sosiaalisen innovoinnin koko potentiaali kyetään hyödyntämään, komitea kohdistaa odotukset erityisesti myös itseensä. Se kehottaa jäseniään kokeilemaan sosiaalista innovointia paikallistasolla sekä osallistamaan muita julkisen vallan tahoja, yrityksiä, tiede- ja tutkimuslaitoksia ja asukkaita tähän toimintaan ja vaihtamaan kokemuksiaan keskenään.

34. Komitea korostaa sosiaalilausekkeiden merkitystä julkisia hankintoja koskevien tarjousten arvioinnissa ja pyytää Euroopan komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot saattavat ne asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja soveltavat niitä oikein. Lisäksi komitea kehottaa joustavoittamaan nykyisiä valtiontukisääntöjä sosiaalisen innovoinnin edistämiseksi ja ehdottaa, että tutkitaan, mitä mahdollisuuksia jäsenpääoma ja osallistava innovointi tarjoaisivat nykyisten, yleensä sijoittajalähtöisiin malleihin perustuvien sosiaalista innovointia ja sosiaalisia investointeja koskevien ohjelmien yhteydessä.

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Biotalouspaikallinen ja alueellinen ulottuvuus ja alueiden ja kaupunkien rooli”

(2017/C 306/07)

Esittelijä: Katrin Budde (DE, PES), Saksi-Anhaltin maapäivien jäsen

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Keskeiset viestit

1. on tyytyväinen Euroopan komission, jäsenvaltioiden ja alueiden tähänastisiin ponnisteluihin biotalouden edistämiseksi aluetasolla kestäväpohjaisen luonnonvarojen käytön – maankäyttö sekä sisävesi- ja merialueiden käyttö mukaan luettuina – avulla ja kehottaa laajentamaan näitä toimia.
2. katsoo, että biotalouden laajentamiseen liittyy etenkin EU:n maaseutualueilla ja soveltuvilla metsäalueilla erittäin merkittäviä kehittämismahdollisuuksia kasvun ja työllisyyden kannalta, ja muistuttaa, että nämä mahdollisuudet voidaan ottaa käyttöön vain, jos ruohonjuuritason toimijat alueilla ja kunnissa tekevät tiivistä yhteistyötä ja pyrkivät yhteisiin tavoitteisiin.
3. ehdottaa näin ollen, että biotalousstrategian ja toimintasuunnitelman tulevassa päivityksessä keskitytään biotalouden, mm. bioteknologian ja biomassan, mahdollisuuksien ja hyötyjen toteuttamiseen paikallis- ja aluekehityksen edistämiseksi sekä kaupunki- että maaseutualueilla.
4. on vakuuttunut siitä, että unionin, jäsenvaltioiden sekä alue- ja paikallistason biotalousaloitteiden välille tarvitaan enemmän monitasoiseen hallintoon perustuvaa synergiaa, jotta voidaan luoda mahdollisimman hyvät edellytykset biotalouden kehittämiseksi Euroopassa.
5. kehottaa etenkin hyödyntämään biotalouteen keskittyviä älykkään erikoistumisen alueellisia strategioita ja ottamaan tämän huomioon biotalousstrategiaa tarkistettaessa.
6. kehottaa parempaa sääntelyä koskevan aloitteen mukaisesti tarkistamaan nykyisen sääntelykehyksen biotalouden laajentamiseksi, jotta voidaan poistaa EU:n lainsäädännössä olevia mahdollisia investointiesteitä.
7. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita ja Euroopan alueita laatimaan ennakoivia viestintästrategioita, jotta vahvistetaan tietoisuutta biotalouden mahdollisuuksista alueilla. Komitea ehdottaa tässä yhteydessä, että käytetään käsitteitä ”bioalue” ja ”biokunta”, jotta voidaan kuvata maaseutualueita, kaupunkeja ja alueita, jotka painottavat erityisesti biotalouden laajentamista.
8. kannattaa biotaloutta edistävien aloitteiden nivomista kestäväpohjaisen kiertotalouden kehittämiseen alue- ja paikallistasolla ja kehottaa tukemaan bioalueita ja biokuntia sekä yrityksiä ja järjestöjä, jotka hyödyntävät paikallisia biologisia resurssejaan uusien arvoketjujen luomiseksi, myös rahoittamalla suoraan omia alueellisia tutkimuskeskuksia biotalouden eri aloilla maatalouselintarvikeala mukaan lukien.
9. kehottaa muuttamaan EU:n ja jäsenvaltioiden tukipolitiikkaa siten, että itse paikalla ilmenevien ongelmien ja haasteiden ratkaisu on etualalla ja että biotaloudelle annettavan EU:n tuen ehdot muotoillaan niin, että voidaan tukea alueellisesti mukautettuja ratkaisuja. Tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon myös saarten ja syrjäisten alueiden erityishaasteet.

10. painottaa, että biotalouteen tehtäviä investointeja voidaan lisätä vain, jos parannetaan mahdollisuuksia käyttää EU:n tärkeimpiä rahoitusvälineitä, kuten muun muassa ESIR-rahastoa, ERI-rahastoja, Horisontti 2020 -puiteohjelmaa ja COSME-ohjelmaa.
11. kehottaa luomaan EU:n eri tukiohjelmien uusia yhdistämismahdollisuuksia, jotta voidaan vastata integroidun strategian vaatimuksiin biotalouden kehittämiseksi (tutkimus-, kehitys- ja innovointityön tukeminen, investointien edistäminen, vakuudet).
12. kehottaa helpottamaan alueellisten intressien huomioon ottamista biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksessä, jotta voidaan parantaa toimien johdonmukaisuutta, hyödyntää synergioita optimaalisesti ja vaihtaa hyväksi osoittautuneita käytänteitä biotalouteen tehtävien investointien edistämiseksi.
13. kehottaa Euroopan investointipankkia hyödyntämään mahdollisimman paljon ESIR 2.0:n yhteydessä luotuja mahdollisuuksia biotalouden rahoittamiseksi sekä etsimään ennakoivasti yhteyksiä bioalueisiin ja biokuntiin.
14. suhtautuu myönteisesti siihen, että alueiden välistä yhteistyötä ja bioalueiden ja biokuntien välistä vertaisoppimista tuetaan edelleen Horisontti 2020 -puiteohjelmasta, Interreg-ohjelmasta ja muista ohjelmista. Komitea ehdottaa tässä yhteydessä, että käytetään myös eurooppalaisen alueellisen yhteistyön yhtymää oikeudellisenä välineenä bioalueiden ja biokuntien yhteistyön edistämiseksi.
15. kehottaa Euroopan komissiota toteuttamaan ajoissa jo ennen seuraavan tukikauden alkamista toimia, jotta voidaan tukea EU-varojen koordinoitua käyttöä etenkin maatalouspolitiikan alalla, myös maatalouselintarvike- ja metsätalusalalla, ja koheesio politiikan alalla toteuttamalla asianmukaisia varotoimia ja sisällöllistä yhteensovittamista Euroopan bioalueiden toimintaohjelmien edistämiseksi.
16. kehottaa laatimaan ehdotuksia määräaikaisten biopohjaisiin tuotteisiin sovellettavien tarkoituksenmukaisten kysyntälähtöisten kannustinjärjestelmien käyttöön ottamiseksi, jotta voidaan kompensoida markkinoille saattamisen yhteydessä aluksi syntyviä korkeampia kustannuksia. Komitea kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita ja EU:n alueita suosimaan biopohjaisia materiaaleja julkisissa hankinnoissa.
17. on vakuuttunut siitä, että Euroopan alueiden suurta potentiaalia biotalouden alalla voidaan hyödyntää nykyistä paremmin siten, että kunnille ja alueille sekä näiden muodostamille alueidenvälisille ryhmittymille annetaan biotalouden sidosryhmien keskuudessa suurempi painoarvo. Tämän vuoksi komitea kehottaa järjestämään vuosittain bioalueiden, bioyhteisöjen ja biokuntien eurooppalaisen foorumin kulloinkin eri bioalueella tai biokunnassa Euroopassa. Foorumissa tulisi olla mukana myös jäsenvaltioiden, Euroopan alueiden komitean ja Euroopan parlamentin edustajia.
18. korostaa, että biotalouden laajentaminen edellyttää, että jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiä olisi mukautettava, ja koulutustarjonta, ammatillinen täydennyskoulutus ja pätevyudet sekä korkeakouluopinnot voisivat myös antaa ihmisille mahdollisuuden vastata uusiin osaamisvaatimuksiin. Komitea ehdottaakin, että nämä vaatimukset otetaan huomioon myös eurooppalaisessa koulutusalan toimintaohjelmassa.
19. muistuttaa, että biotalous on myös mahdollisuus terveydenhuoltoalalle, sillä nykyisin voidaan tutkimustyössä sovellettavien edistyneiden teknologioiden avulla kehittää moninaisiin luonnonaineisiin pohjautuvia innovatiivisia hoitotuotteita, joista ollaan saamassa rohkaisevia tuloksia ja jotka ovat eduksi myös ekosysteemille. Laadukkaiden elintarvikkeiden ja terveysvaikutteisten elintarvikkeiden tuotanto edistää myös osaltaan kansanterveyttä.
20. ehdottaa, että biotalouden kehittäminen otetaan tähänastista vahvemmin huomioon seuraavassa tutkimuksen puiteohjelmassa sekä yhteisen maatalouspolitiikan ja tulevan koheesio politiikan muotoilussa. Lisäksi komitea ehdottaa, että tunnustetaan biotalouden EU:n alueelliseen yhteenkuuluvuuteen antama panos.

21. on sitä mieltä, että kattava alueellinen vaikutuksenarviointi on erittäin tärkeä seikka biotalouden toimintasuunnitelman tarkistuksen kannalta ja että seuraavan toimintasuunnitelman yhteydessä olisi saavutettava edistystä tarkasteltava säännöllisesti täytäntöönpanokertomuksen muodossa.

Biotalousmahdollisuudet

22. katsoo, että globaalien haasteiden, kuten väestönkasvun, luonnonvarojen niukkuuden tai ehtymisen ja ilmastonmuutoksen, vuoksi on löydettävä uusia lähestymistapoja, jotta varmistetaan kestäväpohjainen kasvu sekä ihmisille ja Euroopan ja sen alueiden kilpailukyvyille ratkaisevan tärkeiden resurssien tehokas käyttö myös tulevaisuudessa. Ympäristöä säästävien maatalouskäytäntöjen kehittäminen on tässä yhteydessä tärkeää. Euroopan alueiden komitea (AK) on vakuuttunut siitä, että ympäristöä täysin kunnioittava ja osaamiseen perustuva biotalous voi antaa tähän merkittävän panoksen. Biotalous on keskeinen tulevaisuuden ala, jolla on erityispotentiaalia muun muassa tuettaessa ympäristön kannalta kestävää kehitystä edistämällä riippumattomuutta fossiilisista polttoaineista ja torjuttaessa ilmastonmuutosta neutraalin hiilitaseen avulla. Kestäväpohjaisesti tuotettujen tuotteiden ja palvelujen avulla voidaan biologisia resursseja hyödyntäen sovittaa yhteen kestävä kehityksen kolme ulottuvuutta eli talouskasvu, sosiaalinen kehitys ja ympäristönsuojelu.

23. ei kiellä sitä, että bioteknologisten menetelmien käyttöön liittyy myös riskejä. Esimerkiksi biomassan käyttö biopohjaisten tuotteiden raaka-aineena uhkaa luoda kilpailua maasta ja vedestä (ravinto vs. polttoaine keskustelu). Juuri tämän vuoksi on käytettävissä olevia raaka-aineita hyödynnettävä kestäväpohjaisesti, säästäväisesti ja monipuolisesti. Biomassan älykäs hyödyntäminen asteittaisen järjestelmän mukaisesti moneen otteeseen ja mahdollisimman usein saattaa edistää tätä tavoitetta. Tällainen lähestymistapa olisi otettava huomioon biotalouden edistämistä koskeissa strategisissa suuntaviivoissa. Bioteknologian käyttö voi myös vaikuttaa biologisen monimuotoisuuden köyhtymiseen muun muassa muunto geenisten organismien käyttämisen vuoksi. On aiheellista varmistaa kaikissa hankkeissa ennalta varautumisen periaatteen ehdoton noudattaminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 191 artiklassa vahvistetun EU:n oikeusperiaatteen mukaisesti.

24. toteaa, että biopohjaisten tuotteiden mahdollisimman laaja käyttö mahdollisimman monilla aloilla auttaa myös turvaamaan ja luomaan työpaikkoja uusilla kestäväpohjaisilla markkinoilla, etenkin tähän mennessä heikosti teollistuneilla alueilla sekä maaseutu-, vuoristo- ja rannikkoalueilla. Sen lisäksi, että biopohjaisen kemianteollisuuden ja bioteknisen lääketieteellisuuden huipputekniikan kehittämisen myötä voidaan elvyttää taantuneita teollisuusalueita tai vakavasta kriisistä kärsiviä alueita, se vaikuttaa myös myönteisesti ihmisten terveyteen ja elämänlaatuun. Tämän myötä biotalous saa myös sosiaalisen ulottuvuuden, sillä se voi edistää paikallista ja alueellista rakennemuutosta ja tarjota siihen mahdollisuuden.

25. tukee tavoitetta lisätä innovatiivisten biopohjaisten teollisuudenalojen osuutta bruttokansantuotteesta tulevalle vuosikymmenellä selkeästi ja on vakuuttunut siitä, että tämä tavoite voidaan saavuttaa vain alueiden myötävaikutuksella.

26. toteaa, että niin alueelliset edellytykset (luonnonvarojen olemassaolo, taloudellinen käyttöaste, arvoketjujen kehitys, innovatiivisen toimintaympäristön olemassaolo) kuin paikallisten toimijoiden strategiset päätökset ovat ratkaisevia biotalouden laajentamiselle. Tämä tarkoittaa, että konkreettisia mahdollisuuksia vaikuttaa biotalouden kehittämiseen edelleen on olemassa – ja niitä tulisi käyttää – seuraavilla aloilla: tiede, teknologia, alkutuotanto ja teollinen infrastruktuuri, kysyntä ja kannustinjärjestelmät, kuluttajien tottumukset ja valvutuneisuus sekä politiikka ja lainsäädäntö.

Biotalouskehittämisen esteitä

27. on tyytyväinen siihen, että monilla EU:n alueilla pyritään laajentamaan biotaloutta, mutta muistuttaa samalla suurista kehityseroista biotalouden laajentamisessa alueilla ja näkee tässä yhteydessä vielä huomattavaa kehittämispotentiaalia. EU:n alueilla on suuria eroja jo siinä, mitä bioteknologialla tarkoitetaan. AK onkin sitä mieltä, että tarvitaan asianmukaisia tiedotusstrategioita, jotta voidaan valvuttaa biotalouden mahdollisuuksista ja luoda asiaan liittyvää tietoisuutta. AK kehottaa komissiota, samoin kuin valtioita ja EU:n alueita, käynnistämään asiaan liittyviä toimia tai tehostamaan toimenpiteitään. On käytävä avointa ja selkeää keskustelua biotalouden tavoitteista, haasteista ja toteutusmahdollisuuksista sekä sen toteuttamatta jättämisestä aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista tai haitoista kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden kanssa itse paikalla. Myös suurelle yleisölle tulisi tiedottaa biotaloudesta ja sille olisi – toisin kuin bioteknologian kohdalla – annettava mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen.

28. näkee esteitä biotalouden kehittämiseksi seuraavien seikkojen kannalta: epävarma markkina- ja teknologiakehitys; tähän liittyvät infrastruktuurin rakentamisen suuret hankekohtaiset riskit ja pitkät kuoletusajat; tutkimus- ja kehittämistoiminnan korkeat kustannukset; biopohjaisten tuotteiden korkeammat kustannukset, joita on kestäväpohjaisuudesta huolimatta vaikea välittää loppukäyttäjille; yksittäisten toimijoiden monilukuisuus (tuottajat, politiikka, tiedemaailma); oikeudellinen kehys ja sellaisen pitkäjänteisen strategian puute, jonka avulla voidaan tukea sellaisen suotuisan toimintaympäristön kaikkia kehitys- ja luomisvaiheita, jonka avulla rajoitetaan korkeaa yrittäjäriskiä alalla.

Investoinnit ja rahoitus

29. on tyytyväinen siihen, että Horisontti 2020 -puiteohjelmasta on osoitettu biotalouden tutkimus- ja kehittämistoimien alalla tehtäviin investointeihin 3,85 miljardia euroa, että on päätetty perustaa biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyritys ja että ESIR 2.0 -rahoitusta myönnetään myös biotalouteen liittyviin hankkeisiin.

30. korostaa, että biopohjaisen talouden kehittämiseen ja laajentamiseen tarvitaan lisäinvestointeja, ja kehottaa helpottamaan erilaisten olemassa olevien rahoitusvälineiden (ESIR-rahasto, ERI-rahastot, Horisontti 2020 -puiteohjelma, YMP) saatavuutta siten, että hyödynnetään täydentävyyttä ja synergioita. Komitea kehottaa luomaan EU:n tukiohjelmien (innovoimien tukeminen, investointien edistäminen, vakuudet) uusia ja entistä parempia yhdistämismahdollisuuksia, jotta voidaan vähentää yksityisten investoijien riskejä ja auttaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä tuomaan markkinoille biopohjaisia tuotteita.

31. kannattaa parempia tukimahdollisuuksia ja riittävää riski- ja innovointirahoitusta markkinakelpoisten ratkaisujen kehittämiseksi sarjatuotantoa varten, jotta voidaan vähentää etenkin pk-yritysten taloudellista riskiä erityisesti markkinoilletulo- tai kaupallistamisvaiheessa.

32. muistuttaa, että alueelliset edellytykset biotalouden laajentamiseen vaihtelevat huomattavasti, ja kehottaa komissiota tekemään ehdotuksia siitä, miten alueelliset lähestymistavat voidaan ottaa jo varhaisessa vaiheessa mukaan tukimahdollisuuksien muotoiluun paneutuvaan poliittiseen suunnitteluun. Tavoitteena on löytää keinoja muotoilla tukimahdollisuudet siten, että niitä voidaan soveltaa onnistuneesti erilaisissa alueellisissa olosuhteissa, niiden avulla voidaan ratkaista saariasemaan tai syrjäiseen sijaintiin liittyviä maantieteellisiä haasteita ja ne voidaan nivoa nykyistä paremmin jäsenvaltioiden, alueiden ja paikallistason tukiohjelmiin.

33. kehottaa tutkimaan, minkälaista kysyntäpuolen tukea biotaloutta varten ja minkälaisia kysyntäpuolen välineitä biopohjaisia tuotteita varten voidaan ottaa käyttöön. Komitea on sitä mieltä, että biopohjaisia tuotteita koskevat markkinakannustinjärjestelmät voisivat osaltaan edistää kuluttajille koituvien kustannushaittojen osittaista tasaamista ja tukea näin pitkäjänteisesti biopohjaisten ja kestävä kehityksen mukaisten tuotteiden markkinoille pääsyn parantamista.

Alueiden ja alueellisten toimijoiden tuki sekä sääntelykysymykset

34. korostaa, että alueilla ja kunnilla on biotalouden laajentamisessa erityinen ja yhä tärkeämpi rooli, sillä paikallisesti saatavilla olevat biopohjaiset raaka-aineet ovat biotalouden arvoketjujen lähtökohta.

35. muistuttaa, että EU:n alueet tarvitsevat alueellisia biotalousstrategioita laatiessaan ja toteuttaessaan nykyistä enemmän tukea, ja on tässä yhteydessä tyytyväinen sellaisiin aloitteisiin kuin *European Sustainable Chemicals Support Service*. Komitea ehdottaa, että tällaisia aloitteita ulotettaisiin biotalouden alan liiketoimintasektoreille (esim. lääketeollisuus, ajoneuvoteollisuus, rakentaminen, energia-ala, bioteknologia, maatalouselintarvike- ja metsäala, laitteiden valmistus sekä tieto- ja viestintäteknologia).

36. kehottaa antamaan kylille, kaupungeille ja alueille sekä näiden muodostamille alueidenvälisille ryhmittymille nykyistä suuremman painoarvon, jotta voidaan kartoittaa parhaiden käytänteiden malleja ja saada aikaan biotalousalueiden välistä vertaisoppimista. Lisäksi komitea kehottaa ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin, joilla pyritään vahvistamaan kuntien roolia biotalouden kehittämisessä, myös kuntien järjestämän toiminnan puitteissa. On syytä pitää mielessä, että biotalouden prosessit saavat usein alkunsa juuri paikallistasolta ja pienimuotoisesta toiminnasta, joten tällaisten aloitteiden tukeminen on olennaisen tärkeää.

37. painottaa, että alueidenväliset verkostot, kuten Euroopan biotalousklusteri 3BI, Vanguard-aloite tai Euroopan kemianteollisuusalueiden verkosto (ECRN) sekä muut maatalouteen ja maaseutuun liittyvät verkostot (Euromontana, AREPO, ERIAFF jne.), voivat antaa merkittävän panoksen biotalouden laajentamiseen. Ne ovat tärkeässä asemassa laadittaessa strategioita ja koordinoitaessa tiedonvaihtoa paikallis- ja aluetasolla. Ne toimivat tässä yhteydessä usein paikallis-, alue-, jäsenvaltio- ja EU-tason välisinä välittäjätahoina.

38. kannattaa aloitteita, kuten Łódźin julistusta bioalueista ⁽¹⁾ (julistuksen laativat Keski- ja Itä-Euroopan alueet sekä yrityksiä, tiedemaailmaa, kansalaisjärjestöjä ja maataloustuottajia edustavat sidosryhmät Łódźissa vuonna 2016 pidetyssä eurooppalaisessa biotalousalan kongressissa), ja on tyytyväinen rajatylittävien arvoketjujen ja makroalueellisen yhteistyön myötä lisääntyneeseen bioalueiden väliseen verkottumiseen.

39. on vakuuttunut siitä, että biopohjaisen talouden laajentaminen edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka yhdistää erilaisia politiikanaloja, ja että globaalia potentiaalia omaavia klustereita, verkostoja ja muita foorumeita olisi tuettava nykyistä enemmän, jotta voidaan koordinoita tiedonvaihtoa ja vuoropuhelua arvoketjuissa.

40. katsoo, että biotalouden edistämiseksi on erilaisten poliittisten ja valtiollisten hallintotasojen koordinoitua välttämättä parannettava etenkin oikeudellisen kehyksen osalta. Tällä hetkellä unionin 28 jäsenvaltiota soveltavat erilaisia sääntöjä biomassan käyttöön biotalouden arvoketjun lähtökohtana. Samalla tavoin monia biotalouden lopputuotteita kohdellaan eri tavoin eri jäsenvaltioissa. AK:n mielestä lainsäädäntöä on yhdenmukaistettava ja yksinkertaistettava toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti.

Tutkimus- ja kehitystoiminta sekä koulutus

41. korostaa, että biotaloutta laajennettaessa on erittäin tärkeää levittää tietopohjaa biomassan kestäväpohjaisesta käytöstä biotalouden arvoketjun lähtökohtana. Tutkimustoiminnan vahvistaminen, uusien tuotteiden kehittäminen ja niiden markkinoille saattaminen on pitkäaikainen prosessi, joka edellyttää huomattavia henkilö- ja rahoitusresursseja.

42. ehdottaa, että tuetaan entistä vahvemmin tutkimusverkostoja sekä yhteistyötä eri toimijoiden välillä erilaisissa arvoketjuissa, korkeakoulut ja muut kuin yliopistolaiset tutkimuslaitokset mukaan luettuina, ja että tieteen, tuotannon ja talouden potentiaali nivotaan nykyistä tiiviimmin yhteen. Etenkin on vahvistettava sellaisia valtio- ja aluetason klustereita, jotka siirtävät innovointitulokset markkinoille. Tätä varten on perustettava tuottajien, tutkijoiden, yrittäjien, sijoittajien ja poliittisten päättäjien välinen interaktiivinen synergiapohjainen verkosto.

43. kehottaa laatimaan kattavan selvityksen nykyisistä biotalouden kannalta merkittävistä aloitteista. On kannustettava yhä enemmän EU:n alueilla olevien kyseisen alan kokeilu-, demonstroiinti- ja tuotantolaitosten rahoittamiseen, jotta voidaan kehittää vähähiilisiä tuotannollisia ja teollisia prosesseja ja vaihtaa kokemuksia ja taitotietoa. Tällaisella strategialla pyritään välttämään päällekkäisyyksiä ja tekemään menetelmien ja tuotteiden kehittämisestä edullisempää.

44. toteaa, että biotalouden laajentaminen edellyttää myös koulutusrakenteen muuttamista, että koulutuksessa on korostettava monialaisuutta ja että opetus suunnitelmassa on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota uusiin koulutusohjelmiin.

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ https://media.wix.com/ugd/32bd65_afadb83292a0452fa58289575d1e5eaf.pdf

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Terveys kaupungeissa: yhteinen etu”

(2017/C 306/08)

Esittelijä: Roberto Pella (IT, EPP), Valdengon pormestari**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Yleistä

1. toteaa, että terveys on välttämätön tekijä yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta. Terveystieteiden käsitteellä ei tarkoiteta yksinomaan fyysistä selviytymistä tai sairauden puuttumista, vaan se sisältää myös psykologiset näkökohdat, luonnon- ja ympäristöolosuhteet, ilmastot ja asuin ympäristön, työn sekä taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset olosuhteet, kuten Maailman terveysjärjestö (WHO) asian määrittelee.
2. painottaa, että kaupungeilla on merkittävä rooli terveyden edistämässä, kun kaupungistumisen myötä 70 prosenttia maailman väestöstä keskittyy kaupunkeihin.
3. toteaa jälleen, että EU:n toimenpiteet, rahoitusjärjestelyt ja painopisteet on usein suunnattu suuriin kaupunkeihin ja että olisi kiinnitettävä enemmän huomiota 5 000–100 000 asukkaan suuruisten pienten ja keskisuurten kaupunkien merkittävään kumulatiiviseen vaikutukseen, sillä niissä asuu yli puolet EU:n väestöstä⁽¹⁾. Lisää huomiota tulisi kiinnittää myös tällaisten kaupunkien huomattaviin mahdollisuuksiin laatia ja panna täytäntöön EU:n väestön terveyden edistämiseen tähtäviä sääntöjä.
4. toteaa, että termi ”terve kaupunki” (vrt. WHO) kuvaa ajatusta yhteisöstä, joka on tietoinen terveyden merkityksestä yhteisenä hyvänä ja joka pystyy edistämään ja ottamaan käyttöön selkeitä toimintalinjoja etuuksiin perustuvien nykyisten hyvinvointijärjestelmien suojelemiseksi ja parantamiseksi. Sama koskee ennalta ehkäisyjärjestelmiä, joilla lisätään kestävyys ja terveen eliniän odotetta ja supistetaan riskiä vajaakuntoisuudesta sekä edistetään samalla kestävä kehityksen tavoitteita.
5. panee merkille, että vaikka monet vuoden 2016 Amsterdamin julkilausuman myötä käynnistetyistä 12 kumppanuudesta EU:n kaupunkiagendan täytäntöön panemiseksi liittyvät terveysasioihin, terveyttä koskevia erityisiä kumppanuuksia ei ole vielä olemassa. Komitea pitää myös valitettavana, ettei EU:n kaupunkiagendassa edellytetä poikkihallinnollista varhaisvaiheen yhteistyötä terveysvaikutusten arvioinnissa, ja kehottaakin sisällyttämään terveyden, terveyden arvioinnin ja terveyden edistämisen määritelmän EU:n kaupunkiagendaan ja korostamaan agendan merkitystä terveyden kannalta.
6. panee merkille, että kansanterveys kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan ja että EU:n roolina on pääasiassa täydentää jäsenvaltioiden politiikkaa auttamalla hallintoa saavuttamaan yhteiset tavoitteet ja luomaan mittakaavaetuja.
7. korostaa, että on tarpeen tutkia ja analysoida terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja tarkastella erityisesti terveyttä kaupungeissa sekä arvioida elinajan odotteen kasvusta johtuvia mahdollisuuksia ja pulmia.
8. muistuttaa, että on tarkistettava hyvinvointimekanismeja eri väestöryhmien erilaisia tarpeita ja olosuhteita koskevien tietojen pohjalta. Kyseisistä tiedoista ilmenee, että vanhemmat ikäryhmät kasvavat yhtenevästi elinajan odotteen kasvun kanssa, että yhteiskuntaryhmien välinen eriarvoisuus lisääntyy ja että tähän liittyy samanaikainen muuttoliikeilmio, joka asettaa sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluille lisähaasteen.
9. katsoo, että paikallis- ja aluehallinnot varmistavat tasapuolisuuden ja monitasoiseen yhteistoimintaan perustuvan hallintotavan verkoston, jossa instituutiot, yritykset, kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja kansalaiset voivat antaa panoksensa yhteiseen, tasapuoliseen ja harmoniseen kaupunkisuunnitteluun.

⁽¹⁾ CDR 7987/2013.

10. muistuttaa mahdollisuudesta ehdottaa ja hyväksyä konkreettisia välineitä, joiden avulla edistetään ”terveyttä kaupungeissa” yhteisenä hyvänä seuraavien ensisijaisten poliittisten toimien yhteydessä:

- kaupunkisuunnittelu
- liikenne ja liikkuminen
- ympäristö ja terveellinen ravinto
- urheilu, liikunta ja koulutus
- hallintotapa.

Kaupunkisuunnittelu

11. kehottaa sisällyttämään terveyden ja sen määritelmän EU:n kaupunkiagendaan ja käynnistämään uuden yhteissuunnitteluun perustuvan toimintatavan, jonka avulla voidaan varmistaa, että aluesuunnittelulla edistetään terveyttä ja luodaan terveyttä tukevia ympäristöjä.

12. kehottaa paikallisviranomaisia hyödyntämään kaupunkialueiden innovatiivisia toimenpiteitä koskevaa Euroopan komission aloitetta, johon on osoitettu yhteensä 372 miljoonan euron määrärahat EAKR:sta vuosiksi 2014–2020 (mutta jossa ei erikseen mainita terveyttä painopistealana), jotta voidaan saada kaupunkialueille resursseja kaupunkien haasteisiin vastaavien uusien, testaamattomien ratkaisujen kokeilemiseksi ja sellaisten innovatiivisten toimintojen kehittämiseksi, joilla voidaan ratkaista myös kaupunkien terveyshaasteita.

13. kehottaa toteuttamaan politiikkoja, joilla pyritään integrointiin sosiaali- ja terveysalalla sekä sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristöön liittyvien olosuhteiden parantamiseen köyhillä tai epäedullisessa asemassa olevilla asuinalueilla.

14. kiinnittää huomiota heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien, etenkin äitien ja lasten, sekä terveydellisistä syistä – mielenterveysongelmien, sairauden tai vamman vuoksi – heikossa asemassa olevien väestöryhmien hyvinvoinnin suojeluun sosiaalisen yhteenkuuluvuuden painopisteenä kaupungeissa torjuttaessa sosioekonomisia eroja ja lisääntyvää epätasa-arvoa. Terveys- ja sosiaali-indikaattorien korrelaatio (kuten yleinen kuolleisuus, vamma, subjektiivinen terveys) osoittaa, että tasa-arvoerot ilmenevät asteittain (Gini-kerroin), toisin sanoen terveystaso sosiaalisen asteikon tietyllä tasolla on alempi kuin korkeammalla tasolla ja korkeampi kuin alemmalla tasolla. Tästä voidaan päätellä, että riskiäsiilöihin kohdenneet valikoidut lähestymistavat eivät riitä, vaan on pyrittävä vaikuttamaan *asteikon* kaikkiin tasoihin, jotta poliittisten torjuntatoimien avulla päästään merkittäviin terveystuloksiin.

15. toteaa, että on tärkeää laatia politiikkoja, joiden avulla voidaan varmistaa laadukas terveenä ja aktiivisena ikääntyminen niin fyysisen kuin henkisen ja sosiaalisen sekä ihmissuhteisiin liittyvän hyvinvoinnin kannalta. Tässä yhteydessä on myös edistettävä osallistumista vapaa-ajan toimintaan kaupungeissa ja sukupolvien välisiä ohjelmia yksinäisyyden ja eristyisyyden torjumiseksi.

16. korostaa, että on tarpeen vahvistaa terveyttä edistäviä, ennaltaehkäiseviä sekä muuttajaväestön sosiaaliseen osallisuuteen ja terveydenhuollon piiriin pääsyyn tähtäviä toimia sosiaalisen osallisuuden painopisteenä. Tässä yhteydessä on hyödynnettävä myös kaupunkien kulttuurivälittäjiä (esim. RE-HEALTH⁽²⁾) ja kiinnitettävä erityistä huomiota uhrien, etenkin lasten, traumaattisiin kokemuksiin.

17. ehdottaa, että arvioidaan, mitkä olisivat mahdolliset hyödyt ja kustannukset, jos suuriin kaupunkikeskuksiin perustettaisiin eurooppalaisiin yhdenmukaistettuihin määritelmiin ja menetelmiin pohjautuvia terveyteen vaikuttavien tekijöiden *seurantakeskuksia* tai tietokeskuksia (*terveys kaikissa politiikoissa* (HiAP) -yhteyspisteitä), joiden kautta paikallis- ja alueviranomaisten ulottuvilla olisi muun muassa hyviä käytänteitä, tapaututkimuksia, kertomuksia ja rahoitusmahdollisuuksia.

18. esittää, että kaupungeissa, joissa ei vielä ole sellaista palveluyksikköä, arvioidaan, mitkä olisivat mahdolliset hyödyt ja kustannukset, jos perustettaisiin kaupunkien terveysjohtajan (*Healthy City Manager*) tehtävä, jossa toimenkuvana olisi tulkita kaupungissa esiin tulleita tarpeita, ohjata kehittämisprosessia yhdessä paikallisviranomaisten kanssa, koordinoita politiikkoja ja varmistaa niiden täytäntöönpano.

⁽²⁾ Toteutettu yhteistyössä Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön kanssa, <http://re-health.eea.ion.int/>

19. katsoo, että asianmukaisen aluesuunnittelun puitteissa olisi väestön terveyden edistämiseksi paitsi määritettävä viheralueita ja -vyöhykkeitä myös kehotettava antamaan yleisesti arvoa kaupunkien ja alueiden ekosysteemille.

Liikenne ja liikkuminen

20. korostaa, että on tärkeää laatia kestäväan kehitykseen ja ihmisten terveyteen perustuvia paikallistason toimintalinjoja kaupunkien julkisen liikenteen, aktiivisen liikkumisen ja kaupunkiliikenteen suunnittelua varten. Komitea kehottaa tässä yhteydessä kiinnittämään huomiota Horisontti 2020 -puiteohjelman tarkistettuun työohjelmaan vuosiksi 2016–2017 ”älykästä, ympäristöystävällistä ja yhdentynyttä liikennettä” varten (määrärahat yli 6,3 miljardia euroa vuosiksi 2014–2020) ja erityisesti siihen sisältyvään kaupunkiliikennettä käsittelevään osioon ja kannustaa poliittisia päättäjiä tutkimaan ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia paikallisten liikkuvuushankkeiden rahoittamiseen.

21. toistaa tukevansa kestäväan kaupunkiliikenteen suunnitelmia ja kannustaa laatimaan liikenteen ja aluesuunnittelun tai maankäytön alalla toteutettavia toimintapolitiikkoja sellaisen, kestäväan kehityksen mukaisen liikennehierarkian pohjalta, jossa asetetaan etusijalle kannustimet ja toimet, joilla pyritään edistämään aktiivisten liikkumismuotojen – kävelyn tai pyöräilyn – turvallisuutta ja myös houkuttavuutta sekä multimodaalista julkista liikennettä. Komitea pyytää saada osallistua kestäväan kaupunkiliikenteen suunnitelmien eurooppalaisen foorumin koordinoitiryhmään.

22. kannustaa paikallis- ja alueviranomaisia toteuttamaan eurooppalaista toimintapolitiikkaa, jossa tuetaan julkisten tai yksityisten sähköisten ja sähköistettyjen liikennevälineiden käyttöä ja fossiilisten polttoaineiden käytön asteittaista vähentämistä sekä tarjotaan kannustimia puhtaiden voimanlähteiden käytölle.

23. huomauttaa, että terveellisiä kaupunkeja voidaan saada aikaan vain, jos kaupungit ovat kestäväpohjaisia. Komitea painottaa, että elämänlaatu ja yleiset ympäristöolot riippuvat kaupunkiympäristön tilasta, ja tähdentää tämän vuoksi, että kokonaisvaltainen ja kestäväpohjainen lähestymistapa on tulevan kaupunkikehityksen edellytys⁽³⁾.

24. kannattaa uusia koko liikennejärjestelmää koskevia toimintapolitiikkoja, joilla tuetaan kaupunkeja mukautumaan esteettömyyden ja käytettävyyden korkeampiin normeihin julkisissa tiloissa ja kaupunkiliikenteessä vammaisia ajatellen.

25. kehottaa toteuttamaan valveuttamistoimia kansalaisten keskuudessa, jotta he valitsevat kaupungeissa taloudelliselta, ekologiselta ja terveydelliseltä kannalta tehokkaimpia liikkumismahdollisuuksia.

26. kehottaa Euroopan komissiota ottamaan huomioon kestäväpohjaisten liikennevälineiden käytön tarkistettaessa unionin vihreiden julkisten hankintojen kriteereitä liikenteen alalla tai edistämään teknologisen innovoinnin välineiden kehittämistä liikenteen alalla sekä niiden levittämistä jäsenvaltioissa.

27. on erityisen tyytyväinen hyviin käytänteisiin, kuten EUROOPAN LIIKKUJAN VIIKKOON – vuonna 2002 perustettu asemansa vakiinnuttanut kampanja, jossa pienet ja suuret kaupungit toteuttavat valistustoimintaa joka vuosi 16.–22. syyskuuta ja johon osallistui vuonna 2016 ennätykselliset 2 427 pientä ja suurta kaupunkia –, EU:n rahoittamaan PASTA-hankkeeseen⁽⁴⁾ (Physical Activity Through Sustainable Transport Approaches) eli aktiiviseen ohjelmaan, jossa todetaan nimenomaisesti terveyden ja liikkuvuuden välinen yhteys kaupungeissa, sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin lähiliikennepalvelujen kehittämiseksi.

28. painottaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on lakiin perustuvat toimivaltuudet osoittaa suojelualueita, tukea EU:n Natura 2000 -verkostojä ja ottaa biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät asiat huomioon kaupunki- ja aluesuunnittelussa, ja toteaa yhä useampien tieteellisten tutkimusten osoittavan, että luonto voi vaikuttaa terveyshaasteiden ja sosiaalisten haasteiden ratkaisemiseen ilmastonmuutoksen seurausten lieventämisen, liikunnan ja sosiaalisen osallisuuden edistämisen ja stressin vähentämisen kautta.

⁽³⁾ COR 07987/2013.

⁽⁴⁾ <http://pastaproject.eu/home/>

Ympäristö, asuminen ja terveellinen ravinto

29. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission 7. joulukuuta 2016 tekemään päätökseen laatia toimintasuunnitelma lintu- ja luontotyyppidirektiivien täytäntöönpanon parantamiseksi sekä siihen, että siinä tunnustetaan kaupunkien integroidun hallinnon ja suunnittelun merkitys biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen tavoitteiden saavuttamiselle EU:ssa ⁽⁵⁾.
30. vahvistaa kehotuksensa ja sitoumuksensa lisätä luontoa ja biologista monimuotoisuutta edistävän Life-ohjelman varoja vuoden 2020 jälkeen. Ohjelmassa on tarkoitus kehittää kaupunkien infrastruktuuria ja vihreitä ratkaisuja, jotka on katsottu perusluonteisiksi, kun otetaan huomioon ilmastonmuutos, EU:n toimintasuunnitelman 2020–2030 ilmasto- ja energiapolitiittiset tavoitteet, Pariisin ilmasopimus, Yhdistyneiden kansakuntien ja FAO:n toimintaohjelmat sekä kestävä kehityksen tavoitteet. Komitea kehottaa tässä yhteydessä tukemaan vahvemmin paikallis- ja aluetason aloitteita ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi eurooppalaisessa kaupunkiympäristössä ⁽⁶⁾ kahdeksatta ympäristöohjelmaa 2020–2027 silmällä pitäen.
31. kehottaa vaikuttamaan ympäristö- ja ilmastotekijöihin, jotta voidaan edistää terveyttä kaupungeissa. Meneillään olevat tutkimukset ovat osoittaneet kaupungistumisen vaikutukset paitsi sydän- ja verisuonitautien ja hengityselinten sairauksien mutta myös ylipainon ja tyypin 2 diabeteksen esiintymiseen. Komitea kehottaaakin laatimaan kustannus-hyöty-analyseja ilman saastumisen ja melun eli terveyteen kaupungeissa vaikuttavien ja sitä määrittävien tekijöiden suhteen toimimatta jättämisestä. Näin voidaan parantaa tietoisuutta ja valita taloudellisesti tarkoituksenmukaisin julkinen toimintapolitiikka ⁽⁷⁾.
32. kannattaa aloitteita, joilla edistetään paikallis- ja alueviranomaisten, terveysalan ja luontoalan välistä yhteistyötä ja joiden tavoitteena on parantaa kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistämällä kansalaisten yhteyttä luontoon, tarjoamalla heille mahdollisuus käydä säännöllisesti lähiseutujen luontoalueilla, tukemalla säännöllistä liikuntaa ja hyödyntämällä luontoalueita hoitotarkoitukseen muiden terveydenhoitomenetelmien rinnalla.
33. suhtautuu erittäin myönteisesti hyviin käytänteisiin, joita ovat Euroopan vihreä pääkaupunki -palkinto sekä vasta perustetut Euroopan solidaarisuusjoukot, jotka tarjoavat nuorille eurooppalaisille mahdollisuuden osallistua suoraan Natura 2000 -kohteiden hallintaan vapaaehtoistyön muodossa ja jotka näin lähentävät nuoria luontoon, lisäävät heidän tietoisuuttaan ympäristöasioista ja tarjoavat mahdollisuuden nauttia luonnon ja biologisen monimuotoisuuden terveyshyödyistä.
34. kehottaa kiinnittämään huomiota asumisterveyteen ja -olosuhteisiin sekä julkisten rakennusten, kuten koulujen ja päiväkotien rakentamisen ja ylläpidon terveellisyteen ja turvallisuuteen mm. sisäilmakysymyksissä.
35. suosittaa, että mahdollisimman suurta huomiota kiinnitetään terveellisen ruokavalion merkitykseen ja annetaan tätä varten tarkkoja ohjeita, joissa otetaan huomioon erilaiset toimintaympäristöt ja kohderyhmät (kouluruokaloiden, henkilökuntaruokalojen ja sosiaalisten ravintoloiden asianmukaiset ruokalistat). Komitea suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti koulujen terveelliseen ruokaan liittyviä julkisia hankintoja käsittelevän teknisen raportin julkaisemiseen ja suosittaa, että kaikki ruokaa ja ruokapalveluja kouluissa tai kouluihin hankkivat paikallis- ja alueviranomaiset käyttävät tätä tausta-asiakirjaa apuna terveys- ja ravintoasioiden ottamiseksi paremmin huomioon elintarvikkeiden hankintaeritelmissä.
36. suosittaa, että edistetään toimintalinjoja, joilla palkitaan sekä tuottajien että tuotteiden vastuullisuudesta ympäristökysymyksissä tuotantosektorilla, jäteala mukaan lukien.
37. suosittaa, että kiinnitetään erityistä huomiota syömishäiriöiden ja haitallisen alkoholikäytön ennaltaehkäisemiseen, tupakointiin sekä muihin riippuvuuksiin ja että ehdotetaan paikallis- ja aluetasolla konkreettisia ratkaisuja edistämällä innovatiivista ja korkealaatuista tutkimusta, jakamalla näyttöä sekä arvioimalla sääntelytoimenpiteitä mutta myös toteuttamalla valvontaa ja ennaltaehkäisytoimia julkisilla paikoilla ja julkisissa tiloissa.

⁽⁵⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-16-4308_en.htm: Toimintasuunnitelma sisältää joukon konkreettisia toimia, kuten säännölliset kokoukset kaupunginjohtajien ja muiden paikallisviranomaistahojen kanssa, jotta voidaan arvioida täytäntöönpanon haasteita ja auttaa jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimet. Lisäksi suunnitelmassa laaditaan yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asianomaisten sidosryhmien kanssa tarkoituksenmukaiset täytäntöönpanon suuntaviivat alueellisia toimijoita varten ja vähennetään näin tarpeetonta taakkaa ja riita-asioita sekä kannustetaan biologista monimuotoisuutta edistäviin kansallisiin ja alueellisiin investointeihin. Alueiden komitea osallistuu tiiviisti tänään käydyin periaatekeskustelun jatkokotiimiin.

⁽⁶⁾ Life-ohjelman väliarviointi (viite: COR-2016-04126).

⁽⁷⁾ Kohti uutta EU:n strategiaa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi – yhdenmukainen lähestymistapa (COR-2016-02430).

Urheilu, liikunta ja koulutus

38. toteaa jälleen, että liikunta on yksi tehokkaimmista tavoista ehkäistä muita kuin tarttuvia tauteja ja torjua lihavuutta sekä ylläpitää terveellisiä elintapoja. Kun otetaan huomioon, että liikunnan ja mielenterveyden sekä kognitiivisten prosessien välisestä positiivisesta korrelaatiosta saadaan jatkuvasti lisää näyttöä, komitea kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia keräämään ja jakamaan esimerkkejä hyvistä käytänteistä muiden innoittamiseksi, mallin näyttämiseksi ja opiksi ottamiseksi.

39. kehottaa Euroopan komissiota vahvistamaan kuntien ja alueiden roolia tehostettaessa toimia terveystieteiden alalla kaikissa ihmisten elämäntilanteissa koulusta työpaikalle, aina vapaa-aikaan ja liikenteeseen asti. Tällaisten toimien avulla voidaan vahvistaa liikuntakulttuuria, vastata neuvoston ja parlamentin äskettäisiin kehotuksiin ja omaksua aloitteita terveiden elämäntapojen edistämiseksi.

40. toistaa, että on edistettävä koulutusta ja valmiuksien parantamista terveysalalla oppilaitoksissa, sillä on osoitettu, että oppilaitoksissa annettu terveyskasvatus vähentää tehokkaasti käyttäytymismalleja, jotka vahingoittavat nuorten terveyttä.

41. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission joulukuussa 2016 julkaiseman, monialaisesta terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa käsittelevän ensimmäisen kertomuksen⁽⁸⁾ sisältöön ja suosittaa, että Euroopan komissio asettaa tavoitteeksi liikunnan puutteesta aiheutuvien, EU:n 28 jäsenvaltiossa vuosittain yli 80 miljardin euron kustannusten⁽⁹⁾ vähentämisen siten, että lisätään toimia liikunnan edistämiseksi ja liikkumattomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja tuetaan seurantaindikaattoreiden kehittämistä paikallis-, alue- ja EU-tasolla.

42. on erityisen tyytyväinen hyviin käytänteisiin ja kannustaa vaihtamaan niitä paikallistasolla. Mainittakoon esimerkkeinä edellytysten luominen kävely- ja pyöräilyreittien lisäämiselle paitsi kaupunkiliikenteen myös juoksun, kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi siten, että varmistetaan asianmukainen turvallisuus; julkisten viheralueiden varustaminen ”ulkona toimiviksi kuntosaleiksi”; kaikille soveltuvan koululiikunnan määrän ja laadun parantaminen; koulujen urheilutilojen käyttö muiden väestöryhmien liikuntaan oppituntien ulkopuolella. Komitea kannattaa sellaisia aloitteita kuin ACES Europan (Euroopan urheilupääkaupunkien liiton) koordinoima Euroopan urheilupääkaupunkien ja urheilukaupunkien nimeäminen vuosittain; Euroopan urheilun teemaviikko, jonka aiheena vuonna 2017 on ”Liikunta ja terveys”; Erasmus+ urheiluohjelman hyödyntäminen ja terveystieteiden edistäminen tehokkaammin.

43. panee merkille rahoitus- ja talouskriisin vakavat vaikutukset julkisten terveydenhuoltojärjestelmien kykyyn tarjota asianmukaisia palveluja, kun otetaan myös huomioon muun muassa ikääntyvästä väestöstä johtuva kasvava kysyntä. Komitea muistuttaa, että tieto- ja viestintätekniikka voi olla tehokas väline kustannustehokkaan ja laadukkaan terveydenhuollon ylläpitämiseksi, sillä sen avulla kaikenikäiset ihmiset voivat huolehtia paremmin terveydestään ja elämänlaadustaan niin kaupungeissa kuin maaseudulla.

Hallintotapa

44. ehdottaa, että tutkitaan yhdessä Euroopan komission kanssa konkreettisia keinoja kutsua alue- ja paikallishallintotahot osallistumaan aktiivisesti sellaisiin verkostoihin kuin älykkäät kaupungit ja kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirja tai WHO:n tukemat ennaltaehkäisy- ja terveyden edistämisen alan verkostot (WHO *Healthy Cities Network*, WHO *Healthy Ageing Task Force*, WHO *Age-Friendly Cities Project*, WHO *Regions for Health Network*, *Schools for Health in Europe Network* jne.) lippulaivahankkeen ”Resurssitehokas Eurooppa”⁽¹⁰⁾ keskeisille soveltamisaloille, kuten biologinen monimuotoisuus ja maankäyttö, jäte- ja vesihuolto tai ilman saastuminen.

45. kehottaa tukemaan nykyistä enemmän paikallisia aloitteita, jotta voidaan tiedottaa kansalaisille primaariehkäisyohjelmista ja edistää heidän osallistumistaan niihin. Tämä koskee erityisesti elämäntapasairauksia, kroonisia sairauksia, tarttuvia tauteja ja ei-tarttuvia tauteja, sillä ne ovat nykyään suurin riski ihmisten terveydelle ja kehitykselle. Komitea kehottaa tukemaan tieteellisesti testattuja toissijaisia ennaltaehkäisyohjelmia institutionaalisen osallistumisen ja kansalaisyhteiskunnan valistuksen yhteydessä.

⁽⁸⁾ eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1483950644221&uri=CELEX:52016DC0768

⁽⁹⁾ ISCA/CEBR-tutkimus (2015) julkaisussa *Narrative review: the state of physical activity in Europe*, s. 37, PASS Project: fr.calameo.com/read/000761585fb41d432c387

⁽¹⁰⁾ CdR140/2011.

46. kehottaa vakiinnuttamaan kuntien, yliopistojen, terveydenhuoltolaitosten, tutkimuskeskusten, yritysten, ammattilaisten, vapaaehtoisjärjestöjen ja yhteisöllisten organisaatioiden välisen tiiviin yhteistyön, jotta kaupungeissa voidaan tutkia ja seurata kansalaisten terveyteen vaikuttavia tekijöitä ja ottaa käyttöön tehokkaampi ja reaktiivisempi monitasoinen hallintotapa terveyspolitiikan parantamiseksi.

47. korostaa kaikkien hallintotasojen ja kansalaisten velvollisuutta antaa merkittävä panos tartuntatautien vaikutusten vähentämiseen siten, että edistetään ja tuetaan rokotusohjelmia, ennaltaehkäisytoimia ja terveellisiä elintapoja. Lisäksi on tutkittava sitä, minkälaisissa kaupunkiympäristöissä voidaan parhaiten informoida ja motivoida kansalaisia (terveydenhoitolaitokset, työpaikat, vapaa-ajan- ja urheilukeskukset sekä verkkoympäristöt, kuten viranomaisten internetsivut).

48. kiinnittää huomiota siihen, että kiertotalouden terveysvaikutusten arviointi on toistaiseksi ollut melko vähäistä. Komission kiertotalouspaketin toimeenpanossa ja jatkovalmisteluissa sekä kansallisissa kiertotaloutta edistävässä hankkeissa tulisi syventää kiertotalouden terveysvaikutusten arviointia ja lisätä jätehuollon, ympäristönsuojelun ja terveydensuojeluviranomaisten vuoropuhelua (esim. jätteiden hyötykäyttö maanrakentamisessa, veden uudelleenkäyttö jne.).

49. esittää, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lisätään paikallisiin ja alueellisiin strategioihin. Näin edistetään sen huomioimista eri toimialojen päätöksenteossa. Toteutumista voidaan seurata esim. sähköisellä hyvinvointikertomuksella, jossa olisi kansallisesti määritettyjä indikaattoreita.

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n laajentumisstrategia 2016–2017”

(2017/C 306/09)

Esittelijä: Rait Pihelgas (EE, ALDE), Amblan kunnanjohtaja**Viiteasiakirja:** Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle – Vuoden 2016 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta

COM(2016) 715 final

EU:n laajentumisstrategia 2016–2017

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Yleistä

1. katsoo, että laajentumisstrategia ja uusien jäsenvaltioiden liittyminen takaavat EU:n politiikkojen toteutumisen ja koko Euroopan menestyksen, ja vahvistaa, että laajentuminen on EU:n tehokkain ulkopolitiikan väline.
2. toteaa, että huolimatta nykyisen Euroopan komission näkemyksestä – jonka mukaan sen toimikaudella (2014–2019) Euroopan unioni ei laajennu, mutta meneillään oleva laajentumisprosessi jatkuu – ollaan nyt tilanteessa, jossa laajentumiskeskustelut Turkin kanssa on erinäisistä poliittisista syistä sisällöllisesti jäädytetty. Samalla EU:n jäsenvaltioiden ympäröivät Länsi-Balkanin maat ovat ryhtyneet osallistumaan suoraan Euroopan komission harjoittamaan toimintapolitiikkaan, sillä ne osallistuvat laajentumisprosessin ohella tiiviisti myös EU:n maahanmuuttopolitiikkaan (Länsi-Balkanin reitti) ja siihen liittyviin politiikanaloihin, muun muassa turvallisuuspolitiikkaan.
3. toteaa, että EU:n jäseneksi pyrkivät Länsi-Balkanin maat ovat yhteistyössä EU:n toimielinten kanssa tarttuneet rakentavasti haasteisiin, ja pitää tervetulleena niiden valmiutta osallistua niiden ongelmien ratkaisemiseen, jotka Euroopan unioni joutuu kohtaamaan maahanmuuton ja myös turvallisuuden alalla.
4. korostaa, että Euroopan komission ja Länsi-Balkanin maiden välinen uusi yhteistyösuhde edellyttää vastuullista toimintaa EU:n laajentumisesta annettujen lupausten ja ehtojen noudattamisessa. Komitea korostaa, että neuvotteluiden yhteydessä on arvioitava objektiivisesti ehdokasmaiden valmiuksia ja edistymistä poliittisten ja taloudellisten kriteerien täyttämässä ja että ehtoja ei saa muuttaa prosessin aikana tarkoituksena reagoida jonkin neuvotteluosapuolen tärkeänä pitämiin kysymyksiin.
5. pitää oleellisena osoittaa julkisesti arvostusta ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden saavutuksille ja edistysaskeleille laajentumisprosessissa osoituksena siitä, että Euroopan unionin ovet ovat edelleen avoinna kaikille niille, jotka haluavat saavuttaa samat tavoitteet ja jakaa samat arvot.
6. on tyytyväinen siihen, että komissio mainitsee paikallis- ja alueviranomaisten keskeisen roolin. Komitea korostaa, että tiedonannoissa ja raporteissa paikallis- ja aluehallintoa tulee tuoda paremmin ja yksityiskohtaisemmin esille, vaikka erillistä hallinnon hajauttamiseen ja monitasoiseen hallintoon liittyvää unionin säännösten mukaista neuvottelulukua tai vakiintunutta EU-mallia ei olisikaan.
7. toteaa, että uudet maailmanlaajuiset haasteet ja nimenomaan Länsi-Balkanin maiden välittömässä läheisyydessä tapahtuneet kansainvälisen kontekstin suuret muutokset huomioon ottaen tarvitaan EU:n laajentumisen jatkuvaa ja julkista käsittelyä (tapaamisten, konferenssien jne. muodossa) alueellisella ja yleiseurooppalaisella tasolla, jotta kyseisten maiden Eurooppa-perspektiivi säilyy asialistalla.

8. katsoo, että kuten Euroopan unionia koskevissa komission päätöksissäkin, myös laajentumisstrategiaa käsitelävissä keskusteluissa ja päätöksissä on nostettava erikseen esiin nuorten näkymät, jotta uusi sukupolvi saadaan tietoiseksi siitä, että sekä nykyiset kotimaat että tuleva yhteinen koti – Euroopan unioni – takaavat kaikille nuorille mahdollisuuksia koulutuksen, kulttuurielämän ja työllisyyden saralla.

9. pitää tervetulleena Pariisiin huippukokouksessa (4. heinäkuuta 2016) tehtyä päätöstä alueellisen nuorisoalan yhteistyöjärjestön (Regional Youth Cooperation Office) perustamisesta ja sen toiminnan aloittamista ja katsoo, että myös uusien ja menestyneiden jäsenvaltioiden nuorisoasioista vastaavat viranomaiset tulisi kutsua mukaan tähän toimintaan.

10. kannattaa painokkaasti vuosittaisten talouden uudistusohjelmien laatimista ja suosittaa tässä kerättyjen kokemusten perusteella paikallis- ja alueviranomaisten ja myös kansalaisten ottamista mukaan taloussuunnitelmien ja hankkeiden muotoiluun, koska niiden toimivuus ja vaikutukset ilmenevät nimenomaan paikallisella ja alueellisella tasolla.

11. korostaa paikallis- ja alueviranomaisten lähestymistavan merkitystä laajentumisprosessia kokonaisuutena koskevan tiedotuspolitiikan kannalta, sillä laajentumisprosessille on mahdollista hankkia laaja julkinen tuki, jos yhteiskunnan perustasolle saadaan välitettyä tietoa laajentumisen etujen hyödyntämismahdollisuuksista.

Oikeusvaltioperiaate ja perusoikeudet

12. toteaa, että oikeusvaltioperiaate, toimivat perusoikeudet sekä rehellinen ja avoin politiikka ovat laajentumisen keskeisiä edellytyksiä, ja odottaa virallisilta ja mahdollisilta jäsenehdokasmailta päättäväisiä ponnisteluja näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

13. kannattaa laajentumisstrategian painopistettä ”perusasiat ensin”, jonka mukaan kaikissa virallisissa ja mahdollisissa jäsenehdokasmaissa on saavutettava nopeampaa edistystä oikeusvaltioperiaatteen ja oikeusjärjestelmän rakentamisessa samoin kuin perusoikeuksien, vapauden ja turvallisuuden takaamisessa sekä vähemmistöjen suojelun ja sukupuolten tasa-arvon varmistamisessa. Komitea muistuttaa, miten tärkeää on tehdä perusoikeuksiin, oikeusvaltioon ja paikallisdemokratiaan liittyvää yhteistyötä Euroopan neuvostossa ja Euroopan neuvoston kanssa sekä neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin kanssa.

14. kannattaa sananvapauden painottamista, mutta korostaa, että siihen on liityttävä poliittisen kulttuurin yleinen laadunparannus, jonka onnistuminen takaa parhaiten – ensisijaisesti paikallis- ja aluetason – poliittisten päätöntekijöiden esimerkillinen käytös (naapureihin kohdistuvan uhkailun ja provosoinnin lopettaminen, kielteisten julkilausumien välttäminen, huomion kiinnittäminen suojelua tarvitsevien ja heikossa asemassa olevien väestöryhmien tarpeisiin sekä vähemmistöjen tilanteeseen jne.).

15. pitää lehdistönvapautta olennaisen tärkeänä seikkana demokraattisen yhteiskunnan moniarvoisuuden varmistamiseksi. Tiedotusvälineiden omistussuhteet ovat vakava ongelma. Jos ei voida taata kansalaisten oikeutta riippumattomaan tiedotukseen, on vaikea lisätä julkishallinnon epäpoliittisuutta ja avoimuutta ja edistää demokratiaa yleensä.

16. pitää korruptiontorjuntaviraston perustamista Montenegroon tervetulleena esimerkkinä kaikille alueen valtioille ja korostaa tarvetta torjua korruptiota julkisella ja yksityisellä sektorilla kaikilla hallitus- ja yhteiskuntatasoilla.

17. korostaa, että rasismia, muukalaisvihaa, ääriliikkeitä, radikalisoitumista ja terrorismia vastaan on taisteltava, sillä ne asettavat yleisinhimilliset arvot ja oikeudet kyseenalaisiksi. Nuorten parissa tehtävä ennalta ehkäisevä työ on oleellista, jotta he ymmärtäisivät, että EU:n jäsenvaltiot ponnistelevat sen hyväksi, että nuorten tulevaisuuteen kuuluvat turvallinen maailma sekä hyvät koulutus- ja työllisyysnäkymät.

Talouselämys ja yhteenliitettävyyden

18. pitää tervetulleena tuen ja välineiden tarjoamista virallisille ja mahdollisille jäsenehdokasmaille, mutta samalla on varmistettava, että apu on riittävää ja että sen käyttö ja hallinnointi on tehokasta ja avointa.

19. pitää tervetulleena, että EU on nostamassa toimintasuunnitelmansa yhteenliitettävyydestä etusijalle, ja kannattaa alueellisia aloitteita, joiden tulisi olla entistä osallistavampia (Berliinin prosessi jne.). Komitea korostaa tässä yhteydessä tarvetta antaa suurempi rooli paikallis-, alue- ja valtion viranomaisille virallisissa ja mahdollisissa jäsenehdokasmaissa. Komitea kehottaa suhtautumaan kiinnostuksella myös uusien jäsenvaltioiden kokemuksiin ja ottamaan erityisesti myös näiden maiden EU-asiantuntijoita mukaan investointien suunnitteluun ja toteuttamiseen (seuraavilla, digitaaliseen kehitykseen liittyvillä aloilla: liikenne, energia, digitaalinen televiestintä, koulutus, nuorisokysymykset).

20. kannustaa Länsi-Balkanin alueen tuensaajamaiden kansallisia investointikomiteoita luomaan yhdenmisen hankejatkumon, pitää niiden työtä tervetulleena ja kehottaa koordinoimaan rakenteellisia välineitä. Komitea näkee tässä mahdollisuuden käynnistää Länsi-Balkanilla digitaalisia kehityshankkeita.

Alueellinen yhteistyö laajentumismaiden kesken

21. pitää tervetulleina kaikkia myönteisiä kehitysuuntauksia virallisten ja mahdollisten jäsenehdokasmaiden välisissä suhteissa, erityisesti sovinnon tekemistä ja luottamuksen ilmapiirin luomista, ja antaa niistä tunnustusta. Komitea vaatii kuitenkin tuntuva edistymistä kaikissa vielä avoimissa kysymyksissä sekä pitkäkestoisia tuloksia. Samanaikaisesti tulee pitää kiinni hyvien naapuruussuhteiden periaatteesta. Komitea kehottaa paikallis- ja alueviranomaisia kartuttamaan edistysaskeleiden ja aloitteiden saamaa huomiota tässä prosessissa ja pitää tervetulleena hyödyllisten käytänteiden ja kokemusten tekemistä tunnetuksi.

22. kiinnittää huomiota mahdollisuuteen vakiinnuttaa kuntien ja maiden rajat ylittäviä yhteistyömuotoja, joista esimerkki on ympäristönsiistimisaloite "Let's Do It!".

23. kannustaa virallisia ja mahdollisia jäsenehdokkaista hyödyntämään olemassa olevia ystävyyskaupunki- tai TAIEX-ohjelmia sekä kehittämään ja käynnistämään uusia yhteistyömuotoja.

24. on ilahtunut neuvoo-antavien sekakomiteoiden sekä Euroopan alueiden komitean ja kyseisten maiden yhteisten työryhmien hiljattaisten kokousten myönteisistä tuloksista. Komitea arvostaa suuresti toisen laajentumisaiheisen teemapäivän (1.–2. kesäkuuta 2016) tuloksia ja suosittelee tällaisen tapahtuman vakiinnuttamista.

25. pitää tervetulleena komission aloitteesta Speak Up! -otsikolla toteutettavia konferensseja sekä kampanjaa mediapäivien järjestämiseksi alueittain. Nämä tapahtumat tarjoavat mahdollisuuden kehittää tiedotusvälineitä ja sosiaalisia medioita sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla, vertailla käytännössä valtioiden edistysaskeleita laajentumisprosessissa sekä hyötyä naapureiden parhaista saavutuksista.

26. pitää mahdollisena, että kokonaisen alueen osallistuminen samaan prosessiin käynnistää myös Länsi-Balkanilla kampanjan ja vakiinnuttaa ajatuksen, jonka mukaan yhden maan menestyminen merkitsee kaikkien maiden menestymistä, mikä tähän mennessä on johtanut kaikkialla kiinnostuksen kasvuun naapureita kohtaan ja keskinäisen kanssakäymisen lisääntymiseen sekä terveeseen kilpailuun ja vastavuoroiseen tukeen tavoitteen saavuttamisessa.

Muuttoliike

27. arvostaa komission päättävistä toimintaa muuttoliikekysymyksissä ja vuosina 2015 ja 2016 tehdyissä päätöksissä, sillä pakolaisten ja taloudellisista syistä muuttavien nykytilanne vaikuttaa koko alueeseen ja erityisesti nopeasti muodostuneisiin Länsi-Balkanin reitteihin, eikä ratkaisua voi löytyä ilman yhteisiä ponnisteluja, yhteisvastuuta ja sitoumusten vastavuoroista noudattamista.

28. pitää erityisen tervetulleena komission aloitetta yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän tarkistamiseksi (toinen paketti, 13. heinäkuuta 2016), jossa tarjottiin yksityiskohtaisia ratkaisuja (turvalliset kolmannet maat, ensimmäinen turvapaikkamaa, turvallinen alkuperämaa) kaikille muuttoliikekriisiin osapuolille, mm. takuuta turvapaikkaa hakeville, ilman huoltajaa oleville alaikäisille sekä oikeusavustusjärjestelmä turvapaikanhakijoille.

29. on tyytyväinen jäsenvaltioiden ja erityisesti myös ehdokasmaiden ponnisteluihin kriisin voittamiseksi ja resurssien osoittamiseksi. Komitea korostaa EU:n avun jatkumisen tarvetta sekä tarvetta tehdä maahanmuuttajien ja pakolaisten vastaanottamiseen ja kotouttamiseen Länsi-Balkanin maissa kohdistuvia investointeja, jotta siellä voidaan luoda parempia työllistämismahdollisuuksia.

30. kiittää kaikkia muuttoreitillä sijaitsevia kuntia tähänastisesta korvaamattoman tärkeästä avusta ja yhteistyöstä ja kannustaa niitä keräämään ja jakamaan kokemuksiaan sekä levittämään parhaita käytänteitä ja tietoja, jotka voivat olla hyödyksi apua tarvitsevien ihmisten odottamattoman saapumisen tapauksessa. Kehottaa paikallisia viranomaisia tukemaan ihmissalakuljetuksen ja ihmiskaupan torjumista. Korostaa samalla, että paikallisviranomaisten voimavarat ovat rajalliset ja epäyhtenäiset ja että on luotava mahdollisuuksia tarjota näille käytännössä lisätukea.

31. vahvistaa, että neuvoston vuonna 2015 antamissa päätelmissä vahvistettuihin painopisteisiin ja toimenpiteisiin pohjautuen on edelleen tarve ryhtyä ennalta ehkäiseviin toimiin ja suunnattava ponnistelut ensisijassa sellaisiin pakolaisiin, jotka ovat oikeutettuja kansainväliseen suojeluun.

32. odottaa samalla EU:lta vahvempaa ja käytännönläheisempää osallistumista aloitteisiin ja toimintapolitiikkoihin, jotka kohdistuvat muuttajien alkuperämaihin ja -alueisiin, kun otetaan huomioon tavoite vähentää merkittävästi kotimaansa jättämään joutuneiden pakolaisten ja vaaralliselle matkalle kohti Eurooppaa lähteneiden taloudellisten muuttajien virtaa. Diplomaattisia toimia rauhan edistämiseksi konfliktimaissa on myös lisättävä.

Turkki

33. panee merkille 16. huhtikuuta järjestetyn, Turkin perustuslakiin tehtäviä muutoksia koskeneen kansanäänestyksen tulokset sekä kansanäänestystä tarkkailleen kansainvälisen valtuuskunnan päätelmät, joiden mukaan kampanjan osapuolilla ei ollut yhtäläisiä mahdollisuuksia ja äänestäjät eivät saaneet puolueetonta tietoa.

34. muistuttaa vakiintuneesta paikallistasolla sovellettavasta kansainvälisestä käytännöstä, jonka mukaan äänenlaskua koskevat erimielisyydet voidaan ratkaista osittaisella uudelleenlaskennalla, ja suosittaa tällaista toimintatapaa silloin kun se on asianmukaista ja hyödyllistä.

35. pahoittelee, että Turkin viimeaikaiset poliittiset tapahtumat herättävät epäilyksiä siitä, onko Turkin hallitus täysin sitoutunut EU:n perusarvoihin ja -periaatteisiin ja etenkin Euroopan unionin perusoikeuskirjaan, ja panee merkille, että liittymisprosessin jatkaminen on näin ollen epävarmaa.

36. kehottaa Turkin hallitusta hylkäämään kuolemanrangaistuksen selkeästi ja yksiselitteisesti sekä antamaan takeita ja selkeää näyttöä siitä, että se kunnioittaa kaikilta osin oikeusvaltioperiaatetta, Turkin opposition jäsenten ihmisoikeuksia sekä turkkilaisten ja kansainvälisten tiedotusvälineiden vapautta ja riippumattomuutta.

37. kehottaa Turkin kansallisia viranomaisia varmistamaan, että mahdolliset tulevat perustuslain muutokset eivät heikennä toissijaisuusperiaatteen soveltamista tai Turkin paikallisviranomaisten itsemääräämisoikeutta ja valmiuksia.

38. ottaen huomioon Turkin virallisen aseman EU:n ehdokasvaltiona muistuttaa esittäneensä Turkin hallitukselle useaan otteeseen kutsuja ja kehotuksia neuvoo-antavan sekakomitean perustamiseksi AK:n kanssa. Sekakomiteassa, jonka kokoonpanossa varmistetaan sukupuolten, maantieteellisen ja poliittisten näkemysten tasapaino, kummankin osapuolen alue- ja paikallishallinnon vaaleilla valitut edustajat voivat kokoontua säännöllisesti ja käydä pysyvää vuoropuhelua. Komitea katsoo, että liittymisprosessin jatkuessa Turkin ja EU:n alue- ja paikallisviranomaiset hyötyisivät huomattavasti neuvoo-antavan sekakomitean tarjoamasta virallisesta yhteydestä.

39. muistuttaa Turkissa nykyisin oleskelevan lähes kolmen miljoonan syyrialaisen ahdingosta sekä antaa tunnustusta ja ilmaisee solidaarisuutensa etenkin Turkin Syyrian-puoleisen rajaseudun kansalaisille ja pormestareille, joiden on löydettävä käytännön ratkaisuja majoittaakseen valtavia pakolaismääriä, jotka saattavat vastata koko kunnan väestömäärää. Komitea korostaa, että tällaisilla haasteilla on kaikissa kunnissa suuri vaikutus erilaisiin palveluihin, kuten vesi- ja jätehuoltoon, kouluihin, terveyspalveluihin, liikenteeseen ja yrityksiin sekä paikalliseen infrastruktuuriin, ja painottaa, että tilanne on kestämaton.

40. panee merkille Turkin hallituksen valitukset siitä, että EU ei ole täyttänyt vuonna 2016 solmittuun, Eurooppaan Turkin kautta kulkevien muuttaja- ja pakolaisvirtojen hallintaa koskevaan sopimukseen sisältyviä velvoitteitaan, ja toteaa myös, että monet alueet ja kunnat ovat joutuneet auttamaan muuttajia ja pakolaisia ilman EU:n tukea. Komitea toteaa kuitenkin myös, että EU on antanut humanitaaristen kumppaniorganisaatioiden kautta erittäin merkittävää taloudellista tukea Turkissa oleskeleville syyrialaisille pakolaisille ja että varoja annetaan todellisen tarpeen ja sitoumusten täyttämisen perusteella. Komitea panee merkille paikallisella tasolla esiintyvät kotouttamishaasteet ja korostaa, että taitojen opettamisella voi olla merkittävä rooli kotoutumisen edistämässä.

41. pahoittelee, että Kyprosta käsittelevät lupaavat keskustelut ovat keskeytyneet, ja katsoo, että näiden neuvottelujen onnistuminen olisi tärkeä tekijä ja auttaisi palauttamaan Turkin ja EU:n välistä luottamusta.

42. uskoo vakaasti, että kummankin osapuolen paikallis- ja alueviranomaisten toimiva yhteistyösuhde ja käytännön kysymyksiin liittyvien parhaiden käytäntöjen vaihto voi myös auttaa palauttamaan Turkin ja EU:n välistä luottamusta.

43. vahvistaa aikeensa jatkaa vuoropuhelun kehittämistä turkkilaisten kunnanjohtajien kanssa asianomaisissa AK:n elimissä parhaiden käytäntöjen vaihdon edistämiseksi ja toissijaisuusperiaatteen puolustamiseksi.

44. pitää valitettavana vallankaappausyritystä ja ihmishenkien menetyksiä ja ilmaisee solidaarisuutensa demokraattisille instituutioille. Komitea tuo kuitenkin esiin huolensa vallankaappausyrityksen jälkeen toteutetuista mittavista toimenpiteistä, kuten irtisanomisista, pidätyksistä ja vangitsemisista ja etenkin vaaleilla valittujen pormestarien pidätyksistä ja erottamisista sekä näiden korvaamisesta vaaleilla valitsemattomilla, ”keskusviranomaisten nimittämällä pormestareilla”, mikä heikentää vakavasti paikallistason moniarvoista demokratiaa.

45. odottaa Turkin – varsinkin ehdokasmaan ominaisuudessa – kunnioittavan erittäin korkeita demokratianormeja, oikeusvaltiota ja perusvapauksia. Komitea on erityisen huolissaan oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja toiminnan sekä sananvapauden jatkuvasta murenemisestä sekä toimittajiin, tutkijoihin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistetuista rajoituksista ja toimenpiteistä sekä tiedotusvälineisiin ja sosiaaliseen mediaan toistuvasti kohdistuneista suhteettomista kielloista.

46. kehottaa panemaan täytäntöön EU:n ja Turkin assosiaatiosopimuksen lisäpöytäkirjan kaikilta osin ja syrjimättömästi suhteessa kaikkiin jäsenvaltioihin, Kypros mukaan luettuna. Komitea kehottaa Turkia pitämään yllä hyviä naapurisuhteita kaikkiin naapurimaihinsa ja ratkaisemaan riidat rauhanomaisesti YK:n peruskirjan mukaisesti. Tässä yhteydessä komitea ilmaisee vakavan huolensa ja kehottaa Turkia välttämään kaikenlaisia, jäsenvaltioita vastaan kohdistuvia uhkauksia tai toimia. Lisäksi komitea korostaa tarvetta kunnioittaa kaikkien jäsenvaltioiden oikeutta tehdä kahdensivisiä sopimuksia ja oikeutta tutkia ja hyödyntää luonnonvaroja EU:n säännösten ja kansainvälisen oikeuden, kuten YK:n merioikeusyleissopimuksen, mukaisesti. Komitea korostaa myös tarvetta kunnioittaa jäsenvaltioiden suvereniteettia ja suvereneja oikeuksia niiden talusvyöhykkeellä, aluemerellä ja ilmatilassa.

47. kehottaa Turkia aloittamaan joukkojensa vetämisen Kyproksesta ja siirtämään Famagustan suljetun alueen YK:n alaisuuteen YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 550 (1984) mukaisesti. Komitea korostaa, että tällaiset luottamusta lisäävät toimenpiteet tarjoaisivat molemmille yhteisöille mahdollisuuden taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen kasvuun. Lisäksi se toteaa, että paikallisten yhteisöjen kansalaisyhteiskuntien välinen vuoropuhelu voi edistää sopuun pääsemistä.

Montenegro

48. on tyytyväinen siihen, että Montenegro on sitoutunut EU:hun liittymiseen ja edistynyt asianomaisissa toimissa ja että se on allekirjoittanut Naton kanssa liittymisasiakirjan, minkä johdosta Montenegro liittyy vuonna 2017 Natoon. Komitea on myös tyytyväinen rajasopimusten allekirjoittamiseen Bosnia ja Hertsegovinan ja Kosovon kanssa.

49. toteaa, että äänestäjät ja puolueet olivat erittäin aktiivisia lokakuussa 2016 vaikeissa olosuhteissa järjestetyissä parlamenttivaaleissa. Vaalien onnistunut toteuttaminen perustui oikeusvaltion normien johdonmukaiseen käyttöönottoon, ja vaalitulokset vahvistivat tuen siihen mennessä noudatetulle sisä- ja ulkopolitiikalle.

50. korostaa, että nyt on varmistettava oikeusvaltioperiaatteiden ja perusoikeuksien noudattaminen uskottavasti paikallistasolla. Komitea odottaa, että korruptiontorjuntaviraston perustaminen edistää korruptiota ehkäisevien paikallisten toimintasuunnitelmien toteuttamista sekä asianomaisen valvontajärjestelmän luomista.

51. suhtautuu myönteisesti paikallishallinnon virkamiesten ammatillista kehittämistä koskeviin ponnisteluihin mutta korostaa, että edistystä tarvitaan vielä (mm. koulutus ja avoimemmat, ansioihin perustuvat rekrytointimenettelyt). Komitea on tyytyväinen paikallisen itsehallinnon rahoittamista koskevaan lakiin tehtyihin muutoksiin ja kannustaa jatkamaan toimia paikallisen itsehallinnon taloudellisen riippumattomuuden lisäämiseksi.

Serbia

52. toteaa, että vuonna 2016 Serbiassa järjestettiin sekä paikallis- ja aluevaalit että ennenaikaiset parlamenttivaalit, joiden myötä vahvistettiin yhteiskunnan lisääntynyt poliittinen monimuotoisuus ja samalla enemmistön tarvittava tuki vallassa oleville puolueille. Vaalivoittajina niiden ensisijaisena tavoitteena on edelleen EU-jäsenyys monimutkaisessa ulkopoliittisessa tilanteessa.

53. kannustaa Serbiaa jatkamaan liittymisen edellyttämien uudistusten toteuttamista ja kiinnittää erityistä huomiota oikeusjärjestyksen varmistamiseen ja korruption torjuntaan. Komitea on tyytyväinen konkreettisten toimintasuunnitelmien laatimiseen yksittäisten lukujen täytäntöön panemiseksi sekä siihen, että Serbia on ensimmäisenä laajentumisprosessiin kuuluvana maana ottanut käyttöön EU:n tasa-arvoindeksin, mikä on herättänyt yleistä huomiota tähänastisessa työssä.

54. on tyytyväinen edistykseen kansallisia vähemmistöjä koskevan hallituksen toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa. Komitea toteaa ilahtuneena, että hallituksen korkeimmat edustajat tukevat kannanotoissaan etnisiä ja muita vähemmistöjä.

55. suhtautuu myönteisesti Serbian ja Kroatian suhteiden normalisoitumiseen ja Belgradin ja Pristinän vuoropuheluun (Mitrovican sillan avaaminen), josta saadaan koko väestöä hyödyttäviä tuloksia. Komitea kannustaa jatkamaan tehtyjen sitoumusten noudattamista ja sopimusten täytäntöönpanoa yhteistyön ja luottamuksen vahvistamiseksi. Komitea kehottaa viranomaisia ja mielipidevaikuttajia edistämään aktiivisesti tilanteen normalisoitumista.

56. on tyytyväinen julkishallinnon uudistusstrategiaan ja paikallisen itsehallinnon koulutusstrategiaan. Komitea suhtautuu myönteisesti Euroopan integraatiota pohtivan kansallisen työryhmän työhön ja paikallistasolla pidettyihin kuulemisiin.

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia

57. muistuttaa, että maa allekirjoitti ensimmäisenä vakautus- ja assosiaatiosopimuksen, ja on tämän seikan valossa huolissaan integraatioprosessin sekä sitoumusten ja uudistusten toteuttamisen pysähtymisestä. Komitea on huolissaan entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian poliittisen kriisin pitkittymisestä ja kehottaa sitä herättämään uudelleen poliittisen tahtonsa liittyä EU:hun sekä noudattamaan sitoumuksiaan.

58. toteaa, että kansainvälisen sovittelun turvin kesä-heinäkuussa 2015 saavutetun poliittisen sopimuksen ja heinä-elokuussa 2016 tehdyn uuden sopimuksen johdosta järjestettiin joulukuussa 2016 ennenaikaiset parlamenttivaalit (sekä kahdella alueella uusintavaalit, jotka olivat myönteinen askel kohti luottamuksen palauttamista). Voidaan odottaa, että tähänastinen politiikka jatkuu ja että ennen kaikkea sovitut kiireelliset poliittiset uudistukset toteutetaan. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on pantava täysimääräisesti täytäntöön kesä-heinäkuun 2015 poliittinen sopimus ja ryhdyttävä välittömiin ja erityisiin toimenpiteisiin kiireellisten uudistusprioriteettien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

59. painottaa, että tarvittavan suosituksen saaminen liittymisneuvottelujen aloittamisesta, jota tähänastisten saavutusten looginen loppuun vieminen edellyttää, riippuu EU:n asettamien kriteerien täyttämisestä joulukuussa 2015 kokoontuneen EU:n neuvoston päätelmien sekä puheenjohtajavaltio Slovakian 13. joulukuuta 2016 pidetystä yleisten asioiden neuvoston kokouksesta laatimien päätelmien mukaisesti.

60. panee merkille maan tähänastiset pyrkimykset selviytyä muuttoliikekriisistä ja painottaa, että kaikki tähän liittyvät ongelmat on ratkaistava yhdessä EU:n ja muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Komitea muistuttaa, että on edelleen ratkaistavaa tärkeää pitää yllä hyviä naapuruussuhteita, joihin kuuluu molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan ratkaisun löytäminen nimikysymykseen YK:n johdolla käytävissä neuvotteluissa.

Albania

61. panee tyytyväisenä merkille Albanian suhteellisen edistymisen ensisijaisten perusuudistusten toteuttamisessa. Albanian on kuitenkin edettävä uudistusten toteuttamisessa erityisesti viiteen tärkeimpään painopisteeseen liittyvillä aloilla kestäväpohjaisella, kokonaisvaltaisella ja osallistavalla tavalla, jolloin on keskityttävä erityisesti oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien, myös vähemmistöjen oikeuksien, suojeluun. Tässä yhteydessä erityisen merkittävä oli oikeusjärjestelmän uudistuksen yksimielinen hyväksyminen parlamentin täysistunnossa 22. heinäkuuta 2016. Näin avautuu mahdollisuuksia tehostaa ihmisoikeuksien suojelua (mukaan luettuina syrjinnän vastainen politiikka, vähemmistöjen oikeudet ja taloudelliset oikeudet kaikkialla Albaniassa), täsmentää omistussuhteita, parantaa yritys- ja investointiympäristöä ja torjua varjotaloutta. Komitea suhtautuu myönteisesti myös korruptiontorjuntastrategiaan ja asianomaiseen toimintasuunnitelmaan. Se kehottaa edistämään uusia poliittisia ja lainsäädäntötoimia sekä panemaan ne asianmukaisesti täytäntöön ja peräänkuuluttaa toimenpiteitä, joilla torjutaan järjestäytyneitä rikollisuutta sekä huumausaineiden, erityisesti kannabiksen, tuotantoa ja kauppaa. Komitea korostaa, miten tärkeää Albanian on saavuttaa konkreettisia ja pysyviä tuloksia näissä asioissa.

62. toteaa, että Albanian edistystä liittymisprosessissa tukee toukokuussa 2009 alkanut Nato-jäsenyys, joka vaikuttaa myönteisesti maan sisäisten uudistusten toteuttamiseen ja myös Albanian ja Kreikan suhteisiin.

63. panee merkille, että hallintouudistuksen jälkeen järjestetyt vuoden 2015 paikallisvaalit sujuivat ilman suurempia ongelmia, mutta kehottaa parantamaan puolueettomuutta ja ammattimaisuutta. Lisäksi komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että parlamentti on muodostanut vaaliuudistusta käsittelevän tilapäisen komitean, ja korostaa Etyjin/ODIHR:n suosituksia asiasta sekä Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin ja AK:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan suosituksia, joissa kehoitetaan erottamaan julkishallinto politiikasta ja varmistamaan puolueettomuus. Komitea toivoo myös, että edellä mainitut suositukset pannaan toimeen seuraavissa parlamenttivaaleissa: niiden on oltava vapaat, oikeudenmukaiset ja uskottavat, ja ne on järjestettävä kansainvälisten normien mukaisesti.

64. toivoo uudistusprosessin olevan edelleen osallistava niin, että siihen otetaan mukaan kaikki asianomaiset poliittiset toimijat, myös vähemmistöjen poliittiset toimijat, ja kansalaisyhteiskunnan toimijat, oppositio ja asianomaiset sidosryhmät mukaan luettuina, ja tuo EU-integraatioasioita käsittelevän kansallisen neuvoston työn esiin hyvänä esimerkkinä tästä.

65. suhtautuu myönteisesti myös kansalaisyhteiskunnan kansallisneuvoston jäsenten valintaan sekä kansallisneuvoston toiminnan alkamiseen.

Bosnia ja Hertsegovina

66. on tyytyväinen siihen, että maa on palannut yhdentymispolulle, sillä mahdollisuus liittyä EU:hun on keskeinen kannustin maalle. Komitea kehottaa jatkamaan uudistusohjelman toteuttamista, sillä vakautus- ja assosiaatiosopimuksen voimaantulo osoittaa, että sitoumukset voivat johtaa tuloksiin.

67. suhtautuu näin ollen myönteisesti siihen, että Bosnia ja Hertsegovina haki EU-jäsenyyttä 15. helmikuuta 2016, sillä tämä on kannustin sekä maalle itselleen että koko laajentumisprosessille. Komitea korostaakin tarvetta pitää yllä tätä myönteistä kehitysvauhtia, jotta jäsenyyteen johtavalla polulla etenemiseen tarvittavat merkitykselliset edistysaskeleet uudistusohjelman toteuttamisessa voidaan tehdä.

68. toteaa, että lokakuussa 2013 toteutetun väestölaskennan tulosten julkaiseminen 30. kesäkuuta 2016 auttoi ihmisiä ymmärtämään paremmin syyskuun 2016 kuntavaalien myötä syntyneitä muutoksia poliittisessa kentässä, johon kohdistuu jatkuvasti myös alueen ulkopuolisia paineita.

69. kehottaa kaikkia Bosnia ja Hertsegovinan poliittisia johtajia hyödyntämään vaalien jälkeistä aikaa uuden vuoropuhelun käynnistämiseksi EU:n ja muiden kansainvälisten elinten kanssa, jotta voidaan ratkaista historian perintönä saadut ongelmat ja luoda uusi ja myönteinen ilmapiiri etnisten ryhmien välille. Komitea korostaa, että valtiollisten järjestelyjen johdosta alueiden poliittiset päätöksentekijät ja mielipidevaikuttajat voivat omalla esimerkillään ja omilla aloitteillaan saada paljon aikaan paikalliskehityksen edistämiseksi.

70. painottaa eri hallintotasojen välisen koordinoinnin parantamisen merkitystä, jotta maan toimivuuden, uudistusohjelman tehokkaan toteuttamisen, liikkuvuuden, investointien ja eri politiikanalojen välisten yhteyksien esteet poistuvat ja jotta voidaan luoda yhtenäinen talousalue. Komitea muistuttaa, että hallinnon hajauttaminen ei tarkoita hajanaisuutta ja että uudistusten toteuttamiseksi tarvitaan kaikilla tasoilla koordinoituja puitestrategioita. Komitea kannustaa määrittämään yhteisiä tavoitteita, jotka ovat yhteensopivia ja ylittävät kunkin tahon yksittäiset edut.

71. on vakuuttunut siitä, että elokuussa 2016 perustettu EU-kysymysten koordinoitumekanismi auttaa parantamaan maan ja sen eri osien yhteistyötä EU:n ja sen toimielinten kanssa sekä hyödyntämään täysimääräisesti EU:n varoja.

Kosovo ⁽¹⁾

72. on tyytyväinen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen allekirjoittamiseen ja ratifiointiin ja sen voimaantuloon 1. huhtikuuta 2016, sillä tästä alkaa uusi luku Kosovon EU-suhteissa. Komitea pitää tervetulleena myös asiantuntijalautakuntien asettamista. Se kannustaa Kosovoa jatkamaan EU:hun liittyviä uudistuksia (esim. ihmisoikeuslainsäädännön antaminen ja EU-uudistusohjelman täytäntöönpano) ja muita myönteisiä edistysaskeleita (esim. normalisointiprosessi).

73. on tyytyväinen viisumivapausasiassa saavutettuihin tuloksiin, korostaa kaikkien asetettujen asianomaisten ehtojen täyttämisen merkitystä ja kehottaa jatkamaan edistysaskeleita.

74. pitää tärkeänä, että Kosovo kehittää parlamentissa ja paikallisissa hallintoelimissä käytävää rauhanomaista ja monenvälistä poliittista vuoropuhelua, jotta Kosovon julkista kuvaa kansainvälisellä näyttämöllä voidaan parantaa pikaisesti.

75. on tyytyväinen Belgradin ja Pristinan vuoropuhelun myönteiseen kehitykseen ja tukee sitä (Mitrovican sillan avaaminen, televiestintäalan sopimus), sillä näin saadaan koko väestöä hyödyttäviä tuloksia. Komitea kannustaa jatkamaan tehtyjen sitoumusten noudattamista ja sopimusten täytäntöönpanoa sekä vahvistamaan näin yhteistyötä ja luottamusta. Komitea kehottaa viranomaisia, poliittisia johtajia ja mielipidevaikuttajia näyttämään tilanteen normalisoitumiseksi esimerkkiä ja edistämään kitkattomasti liittymisprosessia.

Bryssel 12. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Tämä nimitys ei vaikuta Kosovon asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Yrittäjyys saarilla: alueellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen”

(2017/C 306/10)

Esittelijä: Marie-Antoinette Maupertuis (FR, EA), Korsikan alueellisen yhteisön hallituksen jäsen**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

Johdanto: saarialueiden erityishaasteet

1. kiittää puheenjohtajavaltio Maltan pyynnöstä, jonka nojalla komitea saa osallistua mahdollisten ratkaisujen etsimiseen yrittäjyyden ja taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen kehityksen edistämiseksi saarilla.
2. muistuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 174 artiklassa vahvistetusta unionin sitoumuksesta lujittaa taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta.
3. muistuttaa, että SEUTin 174 artiklan mukaan saaret kaipaavat erityistä huomiota unionilta, jonka tulee huolehtia alueiden välisten kehityserojen vähentämisestä jäsenvaltioiden sisällä ja välillä.
4. muistuttaa, että unionissa on 362 saarta, joilla asuu yli 50 ihmistä. Yhteensä asukkaita on 17,7 miljoonaa (joista 3,7 miljoonaa asuu syrjäisimmillä alueilla). BKT henkeä kohden on noin 79,2 prosenttia unionin keskiarvosta (vuoden 2010 luku). Merkittävä osa saarista kuuluu edelleen vähemmän kehittyneisiin alueisiin.
5. panee merkille, että valtaosassa näistä saarialueista ei ole tapahtunut taloudellista lähentymistä 2000-luvulla EUROISLAND-tutkimuksen mukaan (ESPON 2013) ja että tilanne on jopa huonontunut monilla saarilla finanssikriisin, muuttoliikekriisin, matkailijoiden määrässä tapahtuneiden vaihteluiden tai vähäisen innovoinnin vuoksi.
6. korostaa, että saarialueiden maantieteelliset, taloudelliset, väestölliset ja sosiaaliset erityispiirteet poikkeavat manneralueista mutta muistuttavat toisten saarten olosuhteita ja asettavat aivan omanlaisiaan haasteita, joihin niitä koskevalla EU:n politiikalla tulisi vastata. Näitä ovat
  - pieni koko (pinta-ala, väestö, talous)
  - etäisyys ja/tai syrjäisyys (etäisyys kilometreissä ja ajassa markkina-alueista ja etenkin sisämarkkinoista sekä suurista asutus-, teollisuus-, finanssi- ja politiikkakeskuksista)
  - haavoittuvuus (taloudellisten, ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten uhkien edessä).
7. painottaa, että nämä kolme tekijää aiheuttavat SEUTin 174 artiklassa tarkoitettuja alueellisia, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja, jotka vaikeuttavat saarten tasa-arvoista yhdentymistä sisämarkkinoihin ja heikentävät saarten asukkaiden asemaa. Ne voivat johtaa erityisesti seuraaviin tilanteisiin:
  - suppeat paikalliset markkinat, jotka saaristoissa ovat lisäksi rikkonaiset ja etäiset
  - korkeat kuljetuskustannukset eli logistiikka-, rahti- ja vakuutuskustannukset etäisyyden mutta myös epätäydellisen kilpailun (oligopolit tai jopa monopolit) vuoksi
  - mittakaavaetujen mahdottomuus markkinoiden pienen koon vuoksi: yksikkökustannukset ovat korkeita niin yritystoiminnassa kuin julkisissa palveluissa

- heikosti kehittyneet yhteydet toimialojen välillä, sillä suuntauksena on voimakas erikoistuminen tietyn resurssin hyödyntämiseen tai tietynlaisten tavaroiden tai palvelujen tuottamiseen
  - pätevien henkilöstöresurssien puute tai pätevien työntekijöiden taipumus lähteä saarilta soveltuvan työpaikan löytämiseksi muualta
  - vaje yrittäjyysosaamisessa, sillä yritykset usein lähtevät saarilta investoidakseen kannattavampiin markkinoihin
  - manneralueiden tasoa vastaavan infrastruktuurin ja yrityspalvelutarjonnan puuttuminen esimerkiksi televiestinnän, koulutuksen ja riskipääoman alalla.
8. suhtautuu myönteisesti meriä, jokia, saaria ja rannikkoalueita käsittelevän Euroopan parlamentin laajennetun työryhmän sekä Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liiton (CPMR) tekemään työhön.

Osallistavaa kasvua – saarten yritysten panos

9. toteaa, että yrityksillä ja yrittäjyydellä on keskeinen rooli työpaikkojen luomisessa ja Euroopan unionin taloudellisessa dynamiikassa. Yrittäjyyteen liittyy kuitenkin erityisiä rakenteellisia hankaluuksia saariympäristössä.
10. muistuttaa, että monissa saaritalouksissa on pantu täytäntöön kasvustrategioita, joiden perustana on taloudellisten, sosiaalisten sekä kulttuurin ja luonnon tarjoamien etujen hyödyntäminen. Näitä ovat esimerkiksi
- luontaistalous, jolla turvataan asukkaille jonkinlainen hyvinvointi etenkin kriisiaikoina
  - erikoistuotteiden vienti, jolla varmistetaan saaren läsnäolo korkean lisäarvon markkinoilla
  - matkailu eri muodoissaan ja laajemmin kuin vain massaturismin näkökulmasta
  - vihreisiin energiamuotoihin liittyvät aloitteet, jotka ovat osoitus pienten saariyhteisöjen kyvystä toteuttaa energiasiirtymää
  - sellaisten nk. geostrategisten taloudellisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, joille pieni koko tai etäisyys ei ole haitta (tieteellinen seurantakeskus jne.).
  - uusien vihreän ja sinisen talouden alojen kehittäminen ja sen ohella sellaisten uudenlaisten opetussuunnitelmien kehittäminen, jotka mahdollistavat näillä aloilla tarvittavan koulutuksen.
11. korostaa, että tällaiset strategiat, joissa nostetaan esiin ja hyödynnetään erityisiä taloudellisia tulonlähteitä, ovat usein tulosta saarten yrittäjien luovuudesta, riskinotosta ja joustavuudesta, ja kehottaa harkitsemaan tarvittavan joustavuuden turvaamista laadittaessa saarten yrittäjyyttä edistävää julkista politiikkaa.
12. toteaa, että saarten taloudelle on ominaista melko yksipuolinen talousrakenne, jossa on paljon pk-yrityksiä tai jopa erittäin pieniä yrityksiä ja runsaasti monella alalla aktiivisia yrittäjiä sekä tämän ekosysteemin rinnalla muutamia suuryrityksiä monopoli-asemassa tietyillä erikoisaloilla (matkailu, liikenne, kaivannaisteollisuus, kalastus jne.).
13. kehottaa unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita kiinnittämään enemmän huomiota vapaiden markkinoiden turvaamiseen kaikilla yksittäisillä aloilla saariympäristössä mutta myös huolehtimaan markkinoiden toimintapuutteiden korjaamisesta.
14. muistuttaa, että saarten tuotteita – myös raaka-aineita – voidaan myydä erikoismarkkinoilla tarkasti rajatulle asiakaskunnalle korkeaan myyntihintaan. Tuotteen erikoisluonne mahdollistaa riittävän suuret voittomarginaalit siihen, että toiminta on kannattavaa saariolosuhteissa. Tuotteen arvo perustuu erityisesti laatuun ja kulttuuriviitteisiin, jotka ovat tunnistettavissa kaikkien tavaroiden ja palvelujen joukosta.

15. korostaa kuitenkin saarten yrittäjiin kohdistuvia erilaisia ylimääräisiä kustannuksia, jotka johtuvat nimenomaan saariolosuhteista (raaka-aineet, palveluntarjonta, logistiikka jne.) ja jotka heikentävät viime kädessä tuotteiden ja palvelujen kilpailukykyä.

16. korostaa, että silloinkin kun tuotteet ovat kilpailukykyisiä ja hyvälaatuisia, yrittäjät kärsivät t&k-kapasiteetin, saariympäristöön soveltuvan teknologian, tarkoituksenmukaisten toiminnan rahoittamisjärjestelyjen ja pätevien henkilöstöresurssien puutteesta voimakkaan poismuuton vuoksi erityisesti silloin kun vakituisia asukkaita on vähän.

17. onkin tyytyväinen Euroopan unionin tasolla toteutettuihin toimiin näillä aloilla mutta pyytää ryhtymään kiireellisesti tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin perusolosuhteiden parantamiseksi, jotta saaret voivat osaltaan edistää osallistavaa kasvua EU:ssa. Tämä edellyttää, että kaikessa yrittäjyyden edistämiseksi toteuttavassa Euroopan unionin politiikassa otetaan huomioon saarten erityispiirteet ja erityishaasteet tasapuolisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi.

Poliittiset suositukset alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi Euroopan unionissa

18. pitää koheesiopolitiikkaa keskeisenä tärkeänä pyrittäessä varmistamaan tasapainoinen alueellinen kehitys Euroopan unionissa: se on tarkoituksenmukaisin politiikanala saarten ja muiden Euroopan alueiden välisiin kehityseroihin puuttumiseen. Komitea korostaa kuitenkin, että saarialueilla ei ole erityisasemaa koheesiopolitiikassa sellaisena kuin se on nykyisin määritelty.

19. muistuttaa myös erityispiirteistä, jotka ovat ominaisia syrjäisimmille alueille, joista kahdeksan on saaria. Syrjäisimpien alueiden on vastattava ongelmiin, joita pahentavat niille ominaiset erityisolosuhteet, jotka tunnustetaan primäärioikeudessa ja jotka haittaavat suuresti niiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä, mikä tulee ottaa huomioon.

20. suosittelee, että saariin kiinnitetään erityistä huomiota vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikassa SEUTin 174 ja 175 artiklan mukaisesti. Ensimmäinen askel kohti tämän tavoitteen toteuttamista olisi saarten sisällyttäminen uutena luokkana ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1059/2003 muuttamisesta alueellisten typologioiden (Tercet) osalta.

21. kehottaa perustamaan Euroopan komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosastoon keskitetyn hallinnointipisteen, joka käsittelee saariasioita (Island Desk), kuten Euroopan parlamentti suositteli 4. helmikuuta 2016 antamassaan päätöslauselmassa, sillä tällä hetkellä saarten toimijoilla – yrityksillä ja yhteisöillä – on vain rajallinen käsitys EU:n rahoitusvälineistä ja -mahdollisuuksista, jotka ovat hajallaan eri pääosastoissa ja perustuvat moniin eri asetuksiin.

22. suhtautuu myönteisesti ”Kaupunkialueiden innovatiiviset toimenpiteet” -aloitteeseen ja ehdottaa tämän esimerkin pohjalta EU:n saarten verkottamiseen tarkoitettua internetsivuston ja EU-tason toimenpiteiden perustamista kokemustenvaihtoa ja hallinnollisen ja innovointiin liittyvän osaamisen jakamista varten.

23. korostaa tarvetta hyödyntää mahdollisimman paljon Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) ja muiden unionin välineiden (mm. ERI-rahastot) synergiaa luonnonhaitoista saarille aiheutuvien taloudellisten seurausten hyvittämiseksi.

24. toteaa kuitenkin, että koska hyvin monet saarilla toteutettavat hankkeet ovat pienimuotoisia, ESIRin rahoitus ja EIP:n lainat vaikuttavat olevan käytännössä saarten erittäin pienten yritysten ja paikallisyhteisöjen ulottumattomissa. Komitea suosittaa saarille suunnattujen erityisten teknisen avun ohjelmien kehittämistä unionin rahoitusvälineitä koskevan tuntemuksen parantamiseksi ja niiden hyödyntämisen edistämiseksi.

25. pyytää Euroopan komissiota ja Euroopan investointipankkia tutkimaan, voitaisiinko JASPERSin puitteissa annettava tekninen apu ulottaa koskemaan myös saaria ja pienempimuotoisia hankkeita.

26. korostaa EAYY-asetuksen (1302/2013) hyödyllisyyttä ja etuja paikallis- ja alueyhteisöille ja Euroopan saarille, sillä asetuksen nojalla eri jäsenvaltioiden ja EU:n ulkopuolisten valtioiden saaret voivat perustaa yhteisen oikeushenkilön yhteiseen päämäärään pyrkimiseksi ja EU:n rahoituksen hakemiseksi pienemmin hallinnollisin rasittein kuin mitä tällaiseen yhteistyöhön tavallisesti liittyy.

27. ehdottaa, että saariyritysten hyväksi perustetaan toimintatukijärjestelmä ylimääräisten kuljetuskustannusten korvaamiseksi. Nämä tuet olisi sallittava ja vapautettava säännöistä alueellisia tukia ja yleistä ryhmäpoikkeusasetusta koskevien suuntaviivojen puitteissa samaan tapaan kuin syrjäisimmille alueille ja harvaan asutuille alueille suunnatut tuet.
28. ehdottaa, että hyödynnetään aktiivisemmin jakamistalouden mahdollisuuksia myös saarialueiden syrjäiseen sijaintiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseen.
29. painottaa, että on tärkeää nostaa julkisen tuen astetta unionin ohjelmiin kuuluvissa hankkeissa sekä lisätä yksityisten sijoitusten houkuttavuutta, kun hankkeet luovat työpaikkoja ja vaurautta saarille ja ovat ekologisesti kestäviä.
30. korostaa, että monet erityisesti saarten kehitykseen liittyvät esteet jäävät huomiotta, kun indikaattorina käytetään asukaskohtaista BKT:ta. Komitea ehdottaakin koheesiopolitiikassa käytettävien indikaattorien valikoiman laajentamista, jotta saadaan parempi käsitys saarten sosioekonomisesta tilanteesta ja houkuttelevuudesta.
31. esittää käytettäväksi indikaattoreiksi alueellisen kilpailukyvyyn indeksiä ja saavutettavuusindeksiä, mutta kehottaa jatkamaan tutkimuksia muiden sellaisten indikaattorien määrittämiseksi, jotka kuvaavat kattavasti saariolosuhteista aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia. Komitea kehottaa komissiota tekemään vertailututkimuksia saariyritysten suorituskyvystä verrattuna vastaaviin mantereella toimiviin yrityksiin, myös siinä tapauksessa, että mannermaa koostuu pelkästään saarijäsenvaltiosta.
32. kehottaa kiinnittämään huomiota muihin kuin taloudellisiin, vaikeasti mitattaviin näkökohtiin, kuten luonnonympäristöön (sen laatuun ja saavutettavuuteen), arvioitaessa saarten asukkaiden sosioekonomista tilannetta ja määritettäessä saarialueiden taloudellista houkuttelevuutta.
33. pitää sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston laatimaa eurooppalaisia pk-yrityksiä koskevaa vuosikertomusta hyödyllisenä mutta kehottaa sisällyttämään tuleviin kertomuksiin alueellisia tietoja, jotta ymmärrettäisiin paremmin saarilla toimivien pk-yritysten haasteet ja niiden onnistumis- tai epäonnistumisasteet verrattuna vastaaviin mantereella toimiviin yrityksiin.
34. pitää hyödyllisinä alueellisten vaikutusten arvioinnin kaltaisia välineitä arvioitaessa EU-politiikan vaikutuksia saarialueisiin ja ehdottaa, että Euroopan komission vaikutustenarvointimenetelmässä ryhdytään soveltamaan nk. saarilauseketta, jonka avulla voidaan ottaa huomioon toimintapolitiikoista saariin kohdistuvat mahdollisesti raskaat seuraukset.
35. panee merkille, että vaikka älykkään erikoistumisen strategioiden käyttäminen ennakkoehtona Euroopan rakennerahastojen (ERI-rahastot) määrärahojen jakamisessa voi edistää strategioiden kehittämistä valtiollisella ja alueellisella tasolla, saaritalouksien erityispiirteet edellyttävät räätälöityjä ratkaisuja. Tähän liittyen on muistettava, että liiallinen riippuvuus yhdestä erikoisalasta tai yhdestä toiminnosta saattaa aiheuttaa yksipuolisen talouden vaaran ja johtaa taloutta vääristäviin vaikutuksiin (nk. Hollannin tauti).
36. katsoo, että komission tulisi kiinnittää erityistä huomiota aloitteisiin, joissa on kyse älykkästä monipuolistamisesta tai suunnanmuutoksesta. Näitä ovat esimerkiksi siirtyminen massaturismista kestäväpohjaiseen matkailuun, luovien alojen kehittäminen, tieto- ja viestintäteknologian sisällyttäminen perinteisiin toimintoihin ja kohdennettu markkinointi, jossa hyödynnetään saarten voimavaroja.
37. kehottaa tehostamaan politiikkaa, jolla lisätään EU:n jäsenvaltioiden kansalaisten tietoisuutta matkailumahdollisuuksista unionissa, ja kehottaa luomaan tiiviimmän yhteysverkoston EU:n alueiden välille, jotta EU:n kaupunkialueiden asukkaat pääsevät tutustumaan saarialueiden kiinnostaviin luontokohteisiin.
38. korostaa yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 5 artiklassa vahvistetun kumppanuusperiaatteen tärkeyttä, jotta pystytään määrittämään alueiden tarpeet koheesiopolitiikan strategista suunnittelua varten (alhaalta ylöspäin suuntautuva lähestymistapa). Euroopan alueiden komitea kehottaa siksi Euroopan komissiota lisäämään vuoden 2020 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskevaan lainsäädäntöehdotukseensa ennakkoehdoksi kumppanuutta koskevien eurooppalaisten käytäntöjen tosiasiallisen täytäntöönpanon.

39. kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita huolehtimaan kumppanuusperiaatteen täysimääräisestä soveltamisesta, jotta saarialueiden erityistarpeet otettaisiin huomioon kumppanuussopimuksissa ja toimenpideohjelmissa.

40. korostaa tarvetta osallistaa paikallis- ja alueviranomaiset toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sellaisen kansallisen ja EU-tason politiikan määrittelyprosessiin, jonka kohteena ne ovat, jotta sovellettavat sääntelykehykset vastaisivat saarialueiden konkreettisiin tarpeisiin.

41. suhtautuu myönteisesti Verkkojen Eurooppa -välineen tarjoamiin rahoitusmahdollisuuksiin, sillä ne voivat koskea myös saaria, mutta huomauttaa, että nk. merten moottoriteiden määrärahoissa keskitytään keskusverkostoihin ja maailmanlaajuisiin verkostoihin ja saatetaan sivuuttaa saarten ja alueellisten keskusten väliset tai saarten keskinäiset yhteydet. Komitea ehdottaakin, että merten moottoriteitä koskevasta kokonaismäärärahoista varataan tietty osuus saarille.

42. panee merkille komission ponnistelut yrittäjien tukemiseksi muun muassa COSME- ja InnovFin-ohjelmien kautta Yrittäjyys 2020 -toimintasuunnitelman ja innovoinnin alalla Horisontti 2020 -puiteohjelman perusteella sekä ponnistelut pääomamarkkinaunionin luomiseksi. Komitea katsoo kuitenkin, että näihin ohjelmiin ja suunnitelmiin tulee lisätä alueellinen ulottuvuus (ja erityisesti saarinäkökohta), jotta voidaan

— saada saarten yrittäjät tuloksellisesti mukaan

— edistää ammatillista koulutusta ja osaamisen kehittämistä saarilla sijaitseissa yrityksissä

— parantaa yritysten mahdollisuuksia saada pääomaa, myös suuremman riskin tapauksissa

— mahdollistaa saarten osallistuminen eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin verkostoihin, joissa luodaan ja levitetään tieteellistä ja teknologista tietoa, ja tämän hyödyntäminen markkinatuotoksissa ja sosiaalisessa hyvinvoinnissa.

43. kehottaa komissiota perustamaan ohjelman, jolla edistetään innovointiprosessia saarten talousalueilla, nostetaan arvoon paikallisia voimavaroja, tuetaan uusiutuvan energian hyödyntämistä, jätteiden käsittelyä, vesihuoltoa ja kulttuuri- ja luonnonperinnön edistämistä ja jatketaan kiertotalouden käyttöönottoa. Käsitteen ”innovointi” katsotaan tässä kattavan teknologiset, organisatoriset, sosiaaliset ja ympäristöä koskevat innovaatiot.

44. korostaa valtiontukien tärkeyttä Euroopan unionin saarialueiden pienen koon, etäisyyden ja eristyneisyyden asettamiin haasteisiin vastaamisessa. Nämä pysyvät luonnonolosuhteet haittaavat useiden saarille strategisten alojen, kuten liikenteen, energian ja digitaalisten yhteyksien, tehokkuutta ja organisointia.

45. muistuttaa, että infrastruktuuri ja sisäiset ja ulkoiset liikennejärjestelyt, jotka ovat luotettavia ja kustannuksiltaan vertailukelpoisia mantereeseen nähden, ovat välttämätön edellytys saaren taloudelliselle kehitykselle ja kilpailukyvyille.

46. ehdottaa, että infrastruktuuriin ja liikenneverkkoihin kohdistuvan tuen (rakentaminen, uudenaikaistaminen, varustaminen) tukikelpoisuuskriteerejä joustavoitetaan saarten kohdalla, niin että saataisiin mahdollisimman tehokkaat yhteydet mantereen liikennejärjestelmään ja että yhdyntyminen EU:n alueeseen ja markkinoihin onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla.

47. pyytää, että tuilla helpotettaisiin saarten välisiä yhteyksiä, kun on kyse saaristosta, tai saaren sisäisiä yhteyksiä, kun on kyse vuoristoisista saarista, ja kannustettaisiin investoimaan vähähiilisiin liikennemuotoihin (nesteytettyä maakaasua käyttävät alukset, sähköautojen latausasemat jne.).

48. korostaa, että koska saarten markkinat ovat useimmiten pienikokoisia ja sijaitsevat etäällä, tuotteiden tai palvelujen toimittaminen ei ole houkuttelevaa mantereen yrityksille. Tämä estää tosiasiallisesti saarten kuluttajia ja yrittäjiä hyötymästä sisämarkkinoiden kilpailueduista. Tämä koskee erityisesti liikenneyhteyksiä ja energiantuotantoa, jotka ovat keskeisiä aloja saariyritysten kilpailukyvyyn kannalta. Komitea suosittaakin, että näihin aloihin voitaisiin soveltaa valtiontukisääntöjä koskevia poikkeuksia, kun on kyse saariolosuhteista.

49. ehdottaa myös samassa hengessä, että *de minimis* -sääntöä voitaisiin soveltaa joustavammin saarten yhteydessä ja että julkisiin hankintoihin liittyviä vaatimuksia voitaisiin höllentää saariolosuhteissa, sillä monissa tapauksissa on mahdotonta saada enempää kuin yksi tarjous neuvottelumenettelyä sovellettaessa.
50. kannattaa nykyistä joustavaa lähestymistapaa, jonka nojalla saaret voivat saada erityisiä verokannustimia tai yhtiöveron alennuksia saariolosuhteista aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi, ja toivoo, että joustavaa lähestymistapaa jatketaan. Komitea suosittaa, että hyödynnetään innovointiin ja investointitoimintaan suunnattuja kannustimia tuotannon piristämiseksi ja paikallisen kulutuksen lisäksi myös viennin edistämiseksi.
51. on tyytyväinen Euroopan komission aikomukseen lisätä seuraavaan koheesiokertomukseen saaria käsittelevä luku. Euroopan alueiden komitea pyytää komissiota ilmoittamaan kyseisessä luvussa, miten tässä lausunnossa esitetyt suositukset on tarkoitus panna täytäntöön.
52. kehottaa puheenjohtajavaltio Maltaa noudattamaan näitä poliittisia suosituksia ja tekemään tiivistä yhteistyötä alueiden komitean kanssa niiden täytäntöönpanossa.

Bryssel 12. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU:n sinisen kasvun politiikka uuteen vaiheeseen”

(2017/C 306/11)

Esittelijä: Christophe Clergeau (FR, PES), Pays-de-la-Loiren aluevaltuuston jäsen**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

1. kehottaa Euroopan unionia tekemään meripolitiikasta uuden yhteisen painopisteen EU-hankkeen elvyttämisen ytimeen.
2. kehottaa Euroopan unionia tekemään meriasioista politiikan kohteen eikä pelkkää hankkeiden kohdetta. Tällaisen meripolitiikan keskeinen osa on sinisen talouden tukeminen laajalla ja aktiivisella lähestymistavalla, joka kattaa kaikki muutkin alat sinisen kasvun strategiassa alun perin määritettyjen viiden aiheen lisäksi.
3. kehottaa Euroopan unionia tekemään nopeasti aloitteen, jolla pohjustetaan uutta toimintapolitiikkaa ja asetetaan perusta uusille vuoden 2020 jälkeisille merialan tavoitteille. Maltassa 20. huhtikuuta 2017 annettava ministerijulistus EU:n meripolitiikasta tarjoaa tähän tilaisuuden, johon on tartuttava.

1) MERIASIAT EUROOPAN YTIMEEN

4. kehottaa Euroopan unionia kehittämään uuden eurooppalaisen meripolitiikan, joka
  - on yhteinen kansalaisille, paikallisille päättäjille, valtioille ja EU:n toimielimille
  - on monialainen toiminnan toteuttamiseksi kaikilla unionin toimialoilla
  - perustuu syvällisempään meren tuntemukseen, jotta voidaan paremmin varmistaa sen kestävä kehittäminen ja hyödyntää sen tarjoamia mahdollisuuksia
  - pystyy tarjoamaan tukea sinisen talouden toimialojen koko arvoketjulle, myös kalastusalalla, sekä rannikolla että sisämaassa
  - on keino saada aikaan yhteisvaikutuksia kaikkien mereen liittyvien toimintojen välillä ja harjoittaa johdonmukaista aluesuunnittelua rannikoilta aina kansainvälisille vesille.

Meri on kaikkien asia: se on samaan aikaan uusi haaste ja uusi eurooppalainen visio

5. korostaa, että meret ja valtameret ovat välttämättömiä elämälle maapallolla. Ne tuottavat 50 prosenttia hapesta. Niillä on tärkeä rooli ilmaston säätelyssä, ja ne ovat merkittävä biologisen monimuotoisuuden sekä ravinnon ja terveyden lähde.
6. on huolissaan siitä, että ilmastonmuutos, saasteet ja resurssien liikeyhdyntäminen ovat haurastuttaneet merten ekosysteemien toimintaa.
7. muistuttaa, että sinisen talouden kasvu- ja työllisyyspotentiaali on omaa luokkaansa. Euroopan komission mukaan meritalous luo jatkuvasti uusia työpaikkoja (tällä hetkellä arviolta 5 miljoonaa työpaikkaa Euroopassa). OECD:n vuonna 2016 julkaisemassa raportissa Ocean economy in 2030 arvioidaan, että meritalouden osuus maailman vauraudesta oli 1,3 biljoonaa euroa vuonna 2010 ja että luku voisi kaksinkertaistua vuoteen 2030 mennessä.
8. panee merkille, että meriasiat saavat yhä enemmän huomiota kansainvälisellä tasolla. Valtameriä käsitellään erikseen myös YK:n syyskuussa 2015 antamissa kestävän kehityksen tavoitteissa. G7-maiden johtajat päättivät toukokuussa 2016 tehostaa kansainvälistä yhteistyötä merentutkimuksen alalla. Valtameriteema mainitaan COP21- ja COP22-kokousten päätelmissä.

9. korostaa, että Eurooppa on maailman johtava merimahti eikä menetä tätä asemaa edes brexitin jälkeen. Yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiot muodostavat maailman suurimman yksinomaisen talousvyöhykkeen. Muun muassa merienergian alalla Euroopan unionin talous on vahvin ja kattavin. Ympäristönsuojelussa Euroopan unionilla on korkeatasoisimmat standardit.

10. katsoo, että Euroopan tulee vahvistaa asemaansa kansainvälisellä kentällä ja tehdä meripolitiikasta ulkoisen toiminnan väline.

11. katsoo, että uusi EU:n meripolitiikka voi saada kansalaisten tuen puolelleen, sillä

— meri on uusi, kiehtova aihe, joka on osa hyvin monien arkielämää

— rajan käsite on lähes merkityksetön merialalla ja Euroopan unionin lisäarvo ilmeinen

— meri on ala, johon ovat yhteydessä keskeiset yhteiskunnalliset valinnat, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen torjuntaan, biologisen monimuotoisuuden suojeluun, hyvinvointiin ja terveyteen sekä ravitsemukseen

— siniseen talouteen liittyvä kasvu- ja työllisyyspotentiaali koskee rannikkoalueita mutta myös kaikkia muita unionin alueita, sillä sen arvoketju tuo hyötyä ja osallistumismahdollisuuksia koko maanosalle.

Euroopan unionin tulee vuonna 2017 vahvistaa meripolitiikan asema tulevaisuudensuunnitelmassaan

12. muistuttaa, että yhdennetty meripolitiikka ja sinisen kasvun politiikka ovat luoneet perustan unionin meripolitiikalle.

13. katsoo, että Maltan puheenjohtajakausi tarjoaa tilaisuuden antaa uutta vauhtia EU:n meripolitiikalle 20. huhtikuuta 2017 annettavan ministerijulistuksen kautta.

Meriasiat Euroopan ytimeen: tavoitteet ja etenemissuunnitelma

14. pyytää laatimaan valkoisen kirjan ”Meriasiat Euroopan ytimeen”, johon sisällytetään merialan etenemissuunnitelma jokaista Euroopan unionin toimintapolitiikkaa varten.

15. katsoo, että EU:n yhdennetyn meripolitiikan uudessa vaiheessa on autettava löytämään EU-tason ratkaisuja seuraaviin haasteisiin:

— Euroopan rajojen turvaaminen

— muuttoliikkeiden hallinta

— meriasioihin liittyvän naapuruuspolitiikan, kauppamerenkulun sääntelypolitiikan ja valtamerten hallinnointipolitiikan laatiminen

— biologisen monimuotoisuuden suojeleminen, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja energia-alan siirtymän onnistuminen, mihin liittyy siirtyminen uusiutuviin polttoaineisiin erilaisissa alustyypeissä

— sinisen talouden kehittäminen kaikilla perinteisillä aloilla, kuten kalastuksessa, vesiviljelyssä, matkailussa ja meriteollisuudessa, sekä uusilla aloilla, kuten merienergian ja meribioteknologian aloilla

— toimintojen ja käyttötarkoitusten yhteensovittaminen

— rannikko- ja meripolitiikka, jossa tukeudutaan alue- ja paikallishallintoon

— vastaus saarten ja Euroopan merentakaisien alueiden erityishaasteisiin.

II) SINISEN TALOUDEN KUMPPANIALUEET

16. korostaa, että sininen talous toteutuu konkreettisesti aluetasolla. Meripolitiikassa onkin edistettävä alueiden ja kaupunkien aktiivista osallistumista.

Järjestelmällinen, johdonmukainen merialue on sinisen talouden jalusta

17. katsoo, että aluesuunnittelu on välttämätöntä ja että siinä täytyy ottaa huomioon mantereen ja meren väliset vuorovaikutussuhteet ja osallistaa kaupungit, alueet ja kaikki sidosryhmät. Tavoitteeksi tulee ottaa kestävä kehitys kaikissa meritoiminnoissa.

18. katsoo, että EU:n painopisteeksi tulee ottaa infrastruktuurin kehittäminen rannikkoalueilla, jotka ovat lähtökohtaisesti syrjäisiä. Tähän liittyy mahdollisuus käyttää koheesiopolitiikan ja Junckerin ohjelman varoja kaikilla alueilla rannikkoalueiden hyväksi muun muassa investoimalla satamiin ja huippunopeaan laajakaistaan.

19. pyytää aloittamaan keskustelun yhteisen eurooppalaisen merialueen tunnustamisesta, jotta voidaan vahvistaa sen yhteenkuuluvuutta sosiaali-, ympäristö- ja turvallisuusasioissa.

Alueet Euroopan unionin kumppaneina siniseen talouteen investoimisessa

20. katsoo, että merialuestrategiat ovat ehdottoman tärkeitä viitekehyksiä. Ne ovat yksi huomioon otettavista tekijöistä laadittaessa älykkään erikoistumisen strategioita ja EU-varojen ohjelmasuunnittelua. Parhailaan kehitteillä oleva West-Med-aloite on tervetullut.

21. katsoo, että älykkään erikoistumisen strategioiden tulee mahdollistaa useiden samaan merialueeseen kuuluvien alueiden yhteisten älykkään erikoistumisen strategioiden laatiminen niiden aloitteesta.

22. korostaa, että alueet ja kunnat ovat sinisen talouden kehittämisen keskeisiä toimijoita. Monet alueet ovat sisällyttäneet siniseen kasvuun liittyviä aiheita älykkään erikoistumisen strategioihinsa. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ja koheesipoliittisten rahastojen varoin on voitu rahoittaa monia hankkeita, joissa luodaan työpaikkoja.

23. ehdottaa uuden vauhdin antamista siniseen talouteen kohdistuville investoinneille liittämällä älykkään erikoistumisen strategioihin ja toimenpideohjelmiin sinistä taloutta käsittelevä liite, jossa esitetään valittujen linjausten vaikutukset meriasioihin ja varmistetaan tähän liittyvien hankkeiden seuranta.

24. toivoo, että saarten ja rannikkoalueiden paikallisyhteisöt voisivat käyttää kaikkia EU-rahastoja, myös meri- ja kalatalousrahastoa, merta koskevien kehittämisstrategioidensa rahoittamiseen yhdessä kehyksessä Leader-ohjelman tapaan.

25. katsoo, että älykkään erikoistumisen strategioissa tehtyjä valintoja, jotka kuvastavat toimijoiden ja toimialojen synergiaan perustuvaa meritalouden todellista tilannetta, on voitava seurata pitkällä aikavälillä ja niitä on käytettävä sinisen kasvun tukemiseen tarkoitettujen Euroopan unionin investointien kohdentamisen ohjenuorana. EU:n tutkimuspolitiikassa on otettava paremmin huomioon nämä siniseen talouteen liittyvät alueelliset aloitteet.

26. pyytää, että alueidenväliset, valtakunnalliset ja monikansalliset hankkeet, jotka ovat merialuestrategioiden ja älykkään erikoistumisen strategioiden mukaisia, voisivat saada rahoitusta yhdistetysti alueellisista, kansallisista ja eurooppalaisista rahastoista yksinkertaistetussa kehyksessä ja saada unionilisää osallistumatta uusiin hankepyyntöihin.

27. katsoo, että syrjäisimpien alueiden kehittämiseen tulee jatkossakin soveltaa erityistä tukikehystä. Kyseiset alueet ovat erinomainen tukikohta EU:n merelliselle läsnäololle ja merialan yhteistyön rakentamiselle kaikkialla maailmassa.

III) KONKREETTISIA KOHTEITA SINISEN TALOUDEN KEHITYKSEN VAUHDITTAMISEKSI

Lisää tukea tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin

28. korostaa, että meriasiat ovat saaneet asteittain uuden aseman Horisontti 2020 -puiteohjelmassa. Eurooppalaista merentutkimusta ovat edistäneet myös valtameriä koskevan yhteisen ohjelmasuunnittelun kaltaiset aloitteet. Tätä menetelmää on laajennettava kaikkiin sinisen talouden aloihin kattavan t&k-etenemissuunnitelman avulla. Komitea painottaa niihin pk-yrityksiin kohdennettavan erityistuen merkitystä, jotka aikovat kehittää ja soveltaa innovatiivisia ratkaisuja eri aloilla, muun muassa rannikko- ja merimatkoissa.

29. pyytää, että seuraavaan puiteohjelmaan sisällytetään tavoite, jonka mukaan 10 prosenttia hankkeista edistää merkittävästi merien ja merenkulkualan tutkimuskohteita. Tähän tavoitteeseen olisi tähdättävä jo nyt jatkettaessa Horisontti 2020 -puiteohjelman täytäntöönpanoa.

Merialan etenemissuunnitelma Euroopan uuden osaamisohjelman yhteydessä

30. pyytää laatimaan Euroopan osaamisstrategiaan merialaa koskevan osion.

31. ehdottaa, että käynnistetään EU-tasolla keskustelu syvänmeren luonnonvarojen tutkimusta ja hyödyntämistä käsittelevän pilottihankkeen rahoittamisen kannattavuudesta.

32. korostaa, että meriteollisuudessa innovaatioita päästään usein testaamaan vasta ensimmäisessä markkinoille tuotavassa tuotteessa. Unionin innovaatiopolitiikassa on mahdollistettava näiden demonstrointihankkeiden rahoittaminen. Lisäksi on käynnistettävä uudelleen meriteollisuuden monialaisiin teknologioihin erikoistunut julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuustoiminta.

33. katsoo, että Euroopan meri- ja kalatalousrahaston yhteydessä käynnistetty nk. sinisten työurien hanke ja tulevan merialan suunnitelman (blueprint) laatiminen ovat aloitteita, joita tulee laajentaa

— merialan ammattien tuntemuksen ja vetovoiman lisäämiseksi

— työolojen ja uranäkymien parantamiseksi

— koulutuksessa olevien nuorten Euroopan laajuisen liikkuvuuden kehittämiseksi

— täydentävien elinikäisten koulutuspolkujen tarjoamiseksi, jotta olemassa oleviin ammatteihin voidaan lisätä meriulottuvuus, ja perinteisten merielinkeinojen kehittämiseksi uusiin mahdollisuuksiin tarttumista varten.

34. toivoo, että eurooppalaista ammatillisten tutkintojen tunnustamisjärjestelmää vahvistetaan vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi ja työntekijöiden lähettämisen sääntelemiseksi. Järjestelmää tulee täydentää vastaavalla sellaisten pätevyksien ja ammattien tunnustamisjärjestelmällä, joista ei ole saatu todistusta ⁽¹⁾.

Sinisen talouden tärkeimpien alojen tukeminen

35. katsoo, että EU:n tulee myös investoida massiivisesti muun muassa merialan teollisuuteen ja meribioteknologiaan, joissa panoksena on pääsy johtavaan asemaan maailmassa.

36. katsoo, että EU:n tulee tukea sinistä taloutta myös digitaalisessa, ekologisessa ja energia-alan siirtymässä ja tukea perinteisten alojen kuten kalastuksen ja vene- ja rannikkomatkoissa modernisointia ⁽²⁾.

37. pitää tärkeänä, että Euroopan unioni tukee levien ja mikrolevien, kalojen, äyriäisten ja nilviäisten sekä meribakteerien hyödyntämiseen perustuvan meribioteknologian kehittämistä. Meribioteknologia tarjoaa erittäin suuren taloudellisen potentiaalin lähitulevaisuudessa monilla Euroopan alueilla. Euroopan unionin tuen tulee kohdistua tutkimukseen, tutkimusinfrastruktuureihin ja niiden verkottamiseen keskenään ja yritysten kanssa sekä pääomansaantiin ja innovaatioiden kehittämiseen ja markkinoille saattamiseen.

⁽¹⁾ Ks. SEDEC-valiokunnan valmisteleva lausunto CDR 2881/2016 lähetetyistä työntekijöistä.

⁽²⁾ Ks. aiemmat lausunnot CDR 2645/2014, CDR 5241/2015 ja CDR 2898/2016.

38. korostaa kalastuksen ja vesiviljelyn sekä pyynti-, kasvatusta- ja jalostustoiminnan ja näihin perustuvien tuotteiden markkinoille saattamisen tärkeyttä alueiden talouden ja Euroopan väestön ruokkimisen kannalta. Kalastus ja vesiviljely ovat myös tulevaisuuden aloja, ja Euroopan unionin niihin kohdistaman tuen tulee perustua myönteiseen ja kunnianhimoiseen työllisyys- ja koulutusnäkemykseen erityisesti nuoria ajatellen. Euroopan unionin tulee uuden yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanon yhteydessä tehdä yhteistyötä talouden toimijoiden ja viranomaisten – erityisesti alueiden – kanssa, jotta voidaan vauhdittaa ja helpottaa Euroopan meri- ja kalatalousrahaston käyttöönottoa, joka on viivästynyt merkittävästi.

39. painottaa tarvetta soveltaa yhdenmukaista lähestymistapaa meren tuotteiden hyödyntämiseen kehittämällä lyhyitä toimitusketjuja tuottajien kanssa ja vahvistamalla teollisuus- ja jalostustoimintaa rannikkoalueilla. Tällaisesta rannikkoalueisiin kohdistuvasta meren tuotteisiin perustuvasta arvonluonti- ja työllisyysstrategiasta tulee tehdä ensisijainen tavoite, ja sille on saatava enemmän rahoitusta sekä Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta että koheesiopolitiikasta.

40. ehdottaa, että luodaan eurooppalainen merialan startup-yritysten tukiväline, jolla tuetaan taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia innovaatiohankkeita.

41. korostaa, että monet tulevaisuuden toiminnot edellyttävät uuden infrastruktuurin kehittämistä merelle kauas rannikoista. Uusien purettavissa olevien infrastruktuurien kannattavuutta ja ympäristövaikutuksia sekä niiden energiaomavaraisuuteen liittyviä kysymyksiä voitaisiin tutkia erityisessä ohjelmassa.

42. katsoo, että satamat ovat olennainen perusta sinisen talouden kehittämiseksi. Niitä on tuettava uusiin toimintatarpeisiin vastaamiseksi, ja tässä on hyödynnettävä mahdollisimman usein verkostoitumista. Niiden tasapaino riippuu myös kaupallisen kauko- ja lähimerenkulun dynamiikasta ja merten moottoriteiden kehittämisestä.

43. korostaa sinisen kasvun ilmeisen myönteistä vaikutusta meri- ja rannikkomatkailuun alueilla. Komitea kannattaa etenkin aloitteita, joiden avulla voidaan edistää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväpohjaisia ja vastuullisia matkailumuotoja.

44. pitää tärkeänä kiertotalouden käsitteen panemista täytäntöön sinisessä taloudessa, jotta voidaan muun muassa vähentää jätteiden ja epäpuhtauksien määrää merissä ja muuttaa ne hyödylliseksi resurssiksi.

Euroopan merienergia-alan (offshore-tuulivoima ja valtamerienergia) johtavan aseman hyödyntäminen

45. katsoo, että Euroopan unionin tulee ottaa painopisteeksi uusiutuvien energiamuotojen teollinen kehittäminen. Sitä varten vuoteen 2030 ulottuvat uusiutuvan energian tuotantotavoitteet tulee EU:ssa asettaa komission ehdottamaa 27:ää prosenttia korkeammiksi. Teknologianeutraaliuden periaatetta on joustavoitettava, jotta voidaan asettaa etusijalle vain sellaisen uusiutuvan energian teollinen kehittäminen, jolla Eurooppa voi olla maailman kärjessä ja luoda runsaasti työpaikkoja.

46. toivoo, että t&k-toiminnan ja demonstrointihankkeiden kuten NER300:n rahoitustoimia jatketaan, ja vaatii parempaa rahoitusta markkinoille saattamisen ensimmäisiin vaiheisiin.

47. korostaa, että merienergian kehittäminen tukeutuu osaamiseen ja monialaisiin teknologioihin, jotka ovat perintöä suurilta perinteisiltä aloilta kuten öljy- ja kaasualalta ja laivanrakennuksesta. Näiden alojen innovointia ja monipuolistamista tulee tukea nykyistä vahvemmin. Laivanrakennusalaan ja meriteollisuuteen liittyvän suuntaa-antavan LeaderSHIP 2020 -asiakirjan pohjalta tulee sitä varten laatia monialainen EU:n etenemissuunnitelma, joka kattaa useita unionin toimintapolitiikkoja.

48. toivoo, että Euroopan komissio keskittää tulevien viiden vuoden aikana toimintansa seuraaviin tavoitteisiin:

- meritulivoiman kilpailukyky ja sen edistyminen kohti kannattavuutta ilman tukia
- kelluvien tuulivoimaloiden markkinoiden kehittäminen maailmanlaajuisina massamarkkinoina ja vesiturbiinivoiman markkinoiden kehittäminen erikoismarkkina-alana, jolla eurooppalaiset ovat erittäin hyvässä asemassa
- teknologia, jolla kehitetään saarten ja syrjäisten alueiden energiaomavaraisuutta muun muassa trooppisilla ja merentakaisilla alueilla.

Merialan hankkeiden tuki- ja rahoitusalusat ja eurooppalainen sinisen talouden investointirahasto

49. on tyytyväinen siihen, että Junckerin ohjelman ansiosta on voitu rahoittaa useita sinisen talouden hankkeita.

50. pitää tarpeellisena tämän tuen laajentamista, jotta voidaan paikata vaje investoinneissa lukuisiin potentiaalisiin olemassa oleviin hankkeisiin eri alueilla, kehittää tukimenetelmiä riskirahoituksen parantamiseksi – tämä on tärkeää sinisen talouden kaltaisella innovaatioalalla – ja antaa etusija pk-yrityksille ja startup-yrityksille.

51. ehdottaa alueellisten tai alueiden välisten sinisen talouden alustojen perustamista. Alustat tarjoaisivat järjestelmän hankkeiden kartoittamiseen, niiden toteuttamisen tukemiseen ja paikallisten, kansallisten ja eurooppalaisten rahoitusvälineiden mobilisointiin. Niitä ohjaisivat alueet yhteistyössä meritalouden eri alojen kanssa, valtiot ja Euroopan unioni, ja niiden toiminta voitaisiin rahoittaa näiden kolmen tahon sekä yksityisten kumppanien varoin. Alustat voisivat olla ensisijaisia vuorovaikutustahoja Juncker 2.0 -ohjelman käyttöönoton yhteydessä.

52. pyytää luomaan eurooppalaisen sinisen talouden investointimekanismin tai -rahaston. Rahasto, joka edustaisi Juncker 2.0 -ohjelman meriulottuvuutta, voisi tarjota kaksi toisiaan täydentävää tukimekanismia:

- Euroopan tason suora rahoitus rakenteellisille hankkeille ja riskihankkeille, joissa on kyse esimerkiksi merienergia-hankkeiden ensimmäisistä markkinoille saattamisen vaiheista
- sinisen talouden alueellisten tai alueidenvälisten alustojen tasolla muodostettavat alueelliset investointirahastot, joiden varat saataisiin EU:n rahastoista ja paikallisilta kumppaneilta (erityisesti pankit ja rahoituslaitokset). ESIRin tulee näiden rahastojen yhteydessä tukea voimakkaasti riskirahoitusta, jota ei pidä säilyttää paikallisille kumppaneille.

IV) MERIASIAT EUROOPAN YTIMEEN: POLIITTINEN JA KANSALAISTOIMINTAAN PERUSTUVA HANKE**Eurooppalainen aktivointihanke ”Meri ja kansalaiset”**

53. katsoo, että Euroopan tulee käsitellä meriasioita suoremmin kansalaisten kanssa. Meriaiheisia keskusteluita järjestetään jatkossa osana Euroopan alueiden komitean vuoropuhelua kansalaisten kanssa.

54. toivoo, että perustetaan Euroopan merten ja rannikkoalueiden kulttuuri- ja historiaperintöön keskittyvä tutkimus- ja viestintäohjelma.

55. ehdottaa, että kehitetään eurooppalainen ”Lapset ja meri” -ohjelma, jonka avulla luodaan yhteinen tietoisuus meriasioiden merkityksestä ja jonka puitteissa järjestetään rannikolla ja sisämaassa asuvien lasten välisiä kanssakäymistä- ja pahtumia.

56. katsoo, että on aloitettava uudelleen keskustelu mahdollisuudesta rahoittaa yksi tai useampi liikkuva eurooppalainen valtameritutkimusasema, jossa toteutettaisiin tieteellisiä hankkeita ja joka toimisi symbolina meriasioihin liittyvän visionäärisen kansalaistoiminnan aktivoimiseksi.

Parannetaan merialan ja sinisen talouden osaamista

57. korostaa, että tarve rannikoihin ja valtameriin erikoistuneelle osaamiselle on valtava. Osaaminen on välttämätöntä merten kestävä kehittäminen ohjaamiseksi siten, että pyritään samaan aikaan kasvattamaan taloudellista ja teknologista, ympäristöön liittyvää, inhimillistä ja sosiaalista pääomaa.

58. muistuttaa Euroopan komissiota kehoituksestaan luoda siniseen talouteen keskittyvä osaamis- ja innovaatioyhteisö edistämään ideoiden siirtämistä merentutkimuksesta yksityiselle sektorille ⁽³⁾.

59. ehdottaa, että Euroopan unioni tukee sellaisen eurooppalaisen merinäyttelyn järjestämistä, jossa kulttuuri, tiede, ympäristö ja talous kohtaavat. Esimerkkinä voidaan käyttää Nantesin kaupungissa vuonna 2018 toteutettavaa La Mer XXL -hanketta.

⁽³⁾ CdR 4835/2014.

60. katsoo, että Horisontti 2020 -puiteohjelmaan ja tulevaan puiteohjelmaan on syytä sisällyttää eurooppalainen strategia, jolla edistetään merten biologisen monimuotoisuuden ja merenpohjan tuntemusta ja meri- ja rannikkotietojen (mm. syvyystietojen) hankkimista.

61. korostaa, että sinisen talouden osaamisvajetta käsitteiden Euroopan komission ja Euroopan alueiden komitean tutkimusten pohjalta on nyt tarpeen perustaa eurooppalainen sinisen talouden resurssikeskus yhdessä jäsenvaltioiden, alueiden, Eurostatin ja yhteisen tutkimuskeskuksen kanssa.

EU:n meripolitiikan uusi hallinnointitapa

62. ehdottaa, että meriasiat siirretään Euroopan komission varapuheenjohtajan vastuulle ja että tämän tehtäväksi annetaan laatia valkoinen kirja ”Meriasiat Euroopan ytimeen” ja huolehtia sen monialaisesta täytäntöönpanosta. Varapuheenjohtajaa avustaisi erityinen työryhmä.

63. katsoo, että meriasioita tulisi käsitellä kaksi kertaa vuodessa meripolitiikasta vastaavassa neuvoston kokoonpanossa. Euroopan parlamentin ja Euroopan alueiden komitean tulisi pohtia meriasioiden hallinnoinnin kehittämistä johdonmukaisesti toistensa kanssa.

64. katsoo, että meriasioiden poliittisen tärkeyden tulee näkyä monivuotisessa rahoituskehyksessä eli kalastusta, meripolitiikkaa ja alueellista lähestymistapaa koskevissa meri- ja kalatalousrahaston osioissa mutta myös laajemmin EU:n eri toimintapolitiikoissa ja ohjelmissa.

65. katsoo, että uuden meripolitiikan aloittaminen unionissa edellyttää merialan toimijoiden aseman parempaa tunnustamista ja niiden ottamista enemmän mukaan keskusteluun ja päätöksentekoon sekä tarvittaessa tukea niiden järjestäytymiselle Euroopan tasolla. Alueellisten, valtiollisten ja eurooppalaisten klusterien noudattamaa monialaista lähestymistapaa tulee tukea.

66. kehottaa alueita ja kaupunkeja tuomaan aktiivisesti esille sinisen talouden potentiaalia ja todellisia mahdollisuuksia toteuttaa monia realistisia ja arvoa luovia hankkeita, joihin voidaan osoittaa rahoitusta tulevina vuosina.

Euroopan unionin meripolitiikan tavoitteiden vahvistaminen Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron seurauksena

67. korostaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen EU:sta vaikuttaisi suoraan EU:n meripolitiikkaan. Sen vaikutukset tilanteesta eniten kärsiviin kaupunkeihin ja alueisiin ja unionin toimintapolitiikkoihin on selvitettävä täsmällisesti, ja on laadittava tarvittavia sopeutumistoimenpiteitä. Muun muassa valtiosääntöihin perustuvat ja turvallisuutta koskevat kansalliset ja EU-tason järjestelyt on mukautettava unionin uusiin merirajoihin.

68. pyytää, että Euroopan unioni suojelee taloutensa ja merialueidensa etuja tulevissa neuvotteluissa. On vältettävä tilanne, jossa unionin porteille syntyy sääntelemätön sosiaalisen ja verotuksellisen polkumyynnin alue, josta talous ja merelliset resurssit kärsisivät. EU:n kalastajien etuja on puolustettava kansainvälisen oikeuden puitteissa.

69. katsoo näiden periaatteiden valossa, että jos Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eroon sovellettavat yleiset puitteet sen sallivat ja jos se on yleisesti tässä yhteydessä johdonmukaista, olisi EU:n merialan toimijoiden kannalta erittäin hyödyllistä jatkaa tiivistä yhteistyötä yhteisten merialueiden takia ja siksi, että merten ekosysteemien suojelu ja säilyttäminen on yhteisen edun mukaista, sekä pyrkiä oikeudenmukaiseen ja avoimeen globaaliin markkinatalouteen.

Bryssel 12. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

123. TÄYSISTUNTO, 11.–12. TOUKOKUUTA 2017

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Unionin yleiseen talousarvioon sovellettavat varainhoitosäännöt”

(2017/C 306/12)

Esittelijä: Michiel Rijsberman (NL, ALDE), Flevolandin lääninvaltuuston johtokunnan jäsen**Viiteasiakirja:** Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 2012/2002, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013, (EU) N:o 1307/2013, (EU) N:o 1308/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja (EU) N:o 652/2014 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta

COM(2016) 605 final

I. MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

27 artikla

1 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Muut toimeilimet kuin komissio voivat siirtää määrärahoja omassa pääluokassaan	Muut toimeilimet kuin komissio voivat siirtää määrärahoja omassa pääluokassaan
a) osastosta toiseen enintään 10 prosenttia siihen budjetti-kohtaan osoitetuista kyseisen vuoden määrärahoista, josta määrärahat siirretään;	a) osastosta toiseen enintään 10 prosenttia siihen budjetti-kohtaan osoitetuista kyseisen vuoden määrärahoista, josta määrärahat siirretään;
b) luvusta toiseen rajoituksitta.	b) luvusta toiseen rajoituksitta;
	c) <i>vuodelta n vuodelle n + 1 enintään 10 prosenttia toimeilimen talousarvion kokonaismäärärahoista käytettävien määrärahojen siirtämiseksi mistä tahansa budjettikohdasta niihin budjettikohtiin, joista on määrä rahoittaa 258 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja toimeilimen kiinteistöhankeita.</i>

Perustelu

Jotta kaikki talousarviomäärärahat saadaan käytettyä, käyttämättömiä määrärahoja olisi voitava siirtää seuraavalle vuodelle kiinteistöjen vuokran tai lainan maksua tai toimielimen kiinteistön kunnossapitoa varten (kiinteistöhankkeiden määritelmä on 258 artiklan 5 kohdassa).

Muutosehdotus 2

39 artikla

3 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
– – Komissio liittää talousarvioesitykseen	– – Komissio liittää talousarvioesitykseen
a) selvityksen siitä, miksi talousarvioesitykseen otetut muita toimielimiä koskevat ennakoarviot poikkeavat näiden laatimista ennakoarvioista;	a) vertailevan taulukon, joka sisältää komission talousarvioesityksen ja muiden toimielinten määrärahapyyntöt sellaisina kuin ne alun perin lähetettiin Euroopan komissiolle;
b) tarpeelliseksi katsomansa valmisteluasiakirjat, jotka koskevat toimielinten henkilöstötaulukkoja. Jokaisesta tällaisesta valmisteluasiakirjasta, jossa esitetään viimeisin hyväksytty henkilöstötaulukko, on käytävä ilmi:	b) selvityksen siitä, miksi talousarvioesitykseen otetut muita toimielimiä koskevat ennakoarviot poikkeavat näiden laatimista ennakoarvioista;
	c) tarpeelliseksi katsomansa valmisteluasiakirjat, jotka koskevat toimielinten henkilöstötaulukkoja. Jokaisesta tällaisesta valmisteluasiakirjasta, jossa esitetään viimeisin hyväksytty henkilöstötaulukko, on käytävä ilmi:
	– –

Perustelu

Muutosehdotuksessa esiin nostettu kysymys on tärkeä AK:lle toimielimenä. Pyrkimyksenä on velvoittaa komissio liittämään talousarvioesitykseensä eri toimielinten (kuten AK:n täysistunnon) hyväksymät alkuperäiset talousarviot, jolloin komission yksipuoliset muutokset tulevat näkyviin ja avoimiksi. Tämä lisäisi talousarviomenettelyssä AK:n neuvotteluvaraa parlamentin ja neuvoston kanssa.

Muutosehdotus 3

123 artikla

Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
123 artikla	123 artikla
Tarkastusten vastavuoroinen hyödyntäminen	Tarkastusten vastavuoroinen hyödyntäminen
Jos riippumaton tarkastaja on tarkastanut unionin rahoitusosuuksien käyttöä koskevat talousselvitykset ja -raportit kansainvälisesti hyväksytyjen standardien mukaisesti ja tarkastus tarjoaa kohtuullisen varmuuden, kyseinen tarkastus muodostaa yleisen varmuuden perustan, mistä voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin alakohtaisissa säännöissä.	Jos riippumaton tarkastaja on tarkastanut unionin rahoitusosuuksien käyttöä koskevat talousselvitykset ja -raportit kansainvälisesti hyväksytyjen standardien mukaisesti ja tarkastus tarjoaa kohtuullisen varmuuden, kyseinen tarkastus muodostaa yleisen varmuuden perustan, mistä voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin alakohtaisissa säännöissä. Hallintoviranomaisilla jo olevia tietoja olisi hyödynnettävä mahdollisimman pitkälti, jotta tuensaaajilta ei pyydetäisi samoja tietoja moneen kertaan.

Perustelu

Kohtuuttomista tarkastusvaatimuksista aiheutuu suuria riskejä sekä aluehallinnolle että pk-yrityksille. Yksinkertaistamisen pitäisi keventää tuensajille aiheutuvaa tarkastustaakkaa ja johtaa siihen, että tarkastuksen tekee vain yksi tarkastusviranomainen. Tulee hyödyntää ensimmäistä valvontatasoa sen sijaan, että palataan tuensajatasolle ja luodaan valvontatornin sijasta valvontapyramidi.

Muutosehdotus 4

125 artikla

Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
125 artikla	125 artikla
Varojen siirtäminen tämän asetuksen tai alakohtaisten asetusten mukaisesti perustetuille rahoitusvälineille	Varojen siirtäminen tämän asetuksen tai alakohtaisten asetusten mukaisesti perustetuille rahoitusvälineille
Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan toteutuksen yhteydessä myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää tämän asetuksen tai alakohtaisten asetusten mukaisesti perustetuille rahoitusvälineille. Komissio käyttää näitä varoja 61 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdan mukaisesti, mahdollisuuksien mukaan asianomaisen jäsenvaltion hyväksi. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan toteutuksen yhteydessä myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä lisäksi käyttää Euroopan strategisten investointien rahaston riskinkantokyvyn vahvistamiseen. Tällöin sovelletaan kyseisen rahaston sääntöjä.	Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan toteutuksen yhteydessä myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä ja asianomaisten paikallis- ja alueviranomaisten sekä hallintoviranomaisten nimenomaisella suostumuksella siirtää tämän asetuksen tai alakohtaisten asetusten mukaisesti perustetuille rahoitusvälineille. Komissio käyttää näitä varoja 61 artiklan 1 kohdan a tai c alakohdan mukaisesti, mahdollisuuksien mukaan asianomaisen jäsenvaltion asianomaisten alueiden (alueet ja/tai paikallistaso) hyväksi. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan toteutuksen yhteydessä myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä lisäksi käyttää Euroopan strategisten investointien rahaston riskinkantokyvyn vahvistamiseen. Tällöin sovelletaan kyseisen rahaston sääntöjä.

Perustelu

Tehdään 125 artiklasta yhdenmukainen AK:n lausunnossa esitetyn, tähän asiaan liittyvän muutosehdotuksen 6 kanssa.

Muutosehdotus 5

265 artikla

6 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Lisätään 30 a artikla seuraavasti:	Lisätään 30 a artikla seuraavasti:
"30 a artikla	"30 a artikla
1. Osa jäsenvaltion ERI-rahastojen määrärahoista voidaan kyseisen jäsenvaltion pyynnöstä ja komission suostumuksella siirtää yhteen tai useampaan varainhoitoasetuksen tai alakohtaisten asetusten mukaisesti perustettuun välineeseen tai varainhoitoasetuksen 125 artiklan mukaisesti lisäämään ESIR-rahaston riskinkantokykyä. ERI-rahastojen määrärahoja koskeva siirtopyyntö on jätettävä viimeistään 30 päivänä syyskuuta.	1. Osa jäsenvaltion ERI-rahastojen määrärahoista voidaan kyseisen jäsenvaltion pyynnöstä tämän asetuksen 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja komission suostumuksella siirtää yhteen tai useampaan varainhoitoasetuksen tai alakohtaisten asetusten mukaisesti perustettuun välineeseen tai varainhoitoasetuksen 125 artiklan mukaisesti lisäämään ESIR-rahaston riskinkantokykyä. Tällainen pyyntö voidaan esittää asianomaisten paikallis- ja alueviranomaisten ja hallintoviranomaisten aloitteesta. ERI-rahastojen määrärahoja koskeva siirtopyyntö on jätettävä viimeistään 30 päivänä syyskuuta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>2. Siirtää voidaan ainoastaan ohjelman rahoitussuunnitelmaan sisältyviä tulevien vuosien määrärahoja.</p> <p>3. Pyynnön mukana on oltava ehdotus yhden tai useamman sellaisen ohjelman muuttamiseksi, josta siirto on määrä tehdä. Vastaavat muutokset ohjelmaan ja kumppanuussopimukseen tehdään 30 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja muutosten yhteydessä on ilmoitettava kunkin kyseeseen tulevan vuoden osalta komissiolle siirrettävä kokonaismäärä.”</p>	<p>2. Siirtää voidaan ainoastaan ohjelman rahoitussuunnitelmaan sisältyviä tulevien vuosien määrärahoja.</p> <p>3. Pyynnön mukana on oltava ehdotus yhden tai useamman sellaisen ohjelman muuttamiseksi, josta siirto on määrä tehdä. Vastaavat muutokset ohjelmaan ja kumppanuussopimukseen tehdään 30 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja muutosten yhteydessä on ilmoitettava kunkin kyseeseen tulevan vuoden osalta komissiolle siirrettävä kokonaismäärä.</p> <p>4. Komissio tarkistaa pyynnön ja antaa luvan varojen siirtoon vain, jos myös asianomaiset paikallis- ja alueviranomaiset ja hallintoviranomaiset kannattavat jäsenvaltion esittämää pyyntöä ja hyväksyvät sen.</p> <p>5. Osa yhdestä tai useammasta varainhoitoasetuksen mukaisesti perustetusta rahoitusvälineestä tai alakohdaitten asetusten mukaisista määrärahoista tai varainhoitoasetuksen 125 artiklan mukaisesti ESIRin riskinkantokyvyn lisäämiseen varatuista määrärahoista voidaan samoin edellytyksin kuin edellä 1 kohdassa siirtää ERI-rahastoihin.”</p>

Perustelu

AK kannattaa joustavuuden lisäämisvaatimuksia, mutta tunnistaa 30 a artiklaan sisältyvän riskin esimerkiksi keskittämisen ja toissijaisuusperiaatteen osalta. Paikallis- ja alueviranomaiset kannattaisivat siksi 30 a artiklan poistamista kolmikantaneuvotteluissa. Mikäli 30 a artikla kuitenkin säilytetään, AK pitää ratkaisevan tärkeänä, että varojen siirto edellyttää paikallis- ja alueviranomaisten ja hallintoviranomaisten nimenomaista suostumusta. Toissijaisuusperiaatteen liittyvistä syistä ja rakenteellisten investointien tarpeen vuoksi siirtoja ei tulisi edistää.

Muutosehdotus 6

265 artikla

13 kohta (asetukseen lisättävän artiklan 2 kohta) – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>13. Lisätään 39 a artikla seuraavasti:</p> <p>--</p> <p>2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusosuus saa olla enintään 25 prosenttia loppukäyttäjille annetusta tuesta. Jäljempänä 120 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla vähemmän kehittyneillä alueilla kyseinen rahoitusosuus saa olla suurempi kuin 25 prosenttia, jos tämä on ennakoarvioinnin perusteella asianmukaisesti perusteltua, mutta se ei saa olla suurempi kuin 50 prosenttia. Tässä kohdassa tarkoitettu kokonaistuki muodostuu loppukäyttäjille myönnettyjen uusien lainojen ja vakuuden saaneiden lainojen sekä kyseisten loppukäyttäjien saamien oman pääoman ehtoisten ja luonteisten sijoitusten kokonaismäärästä. Tässä kohdassa tarkoitettujen takauksen saaneiden lainat otetaan huomioon vain siltä osin kuin ERI-rahastojen varoja on sidottuina vakuussopimuksiin; sidottujen varojen määrä lasketaan suuren määrän uusia lainoja kattavan, ennalta tehtävän varovaisen riskinarvioinnin perusteella.</p> <p>--</p>	<p>13. Lisätään 39 a artikla seuraavasti:</p> <p>--</p> <p>2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu rahoitusosuus saa olla enintään 25 prosenttia loppukäyttäjille annetusta tuesta. Jäljempänä 120 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla vähemmän kehittyneillä alueilla ja siirtymäalueilla kyseinen rahoitusosuus saa olla suurempi kuin 25 prosenttia, jos tämä on ennakoarvioinnin perusteella asianmukaisesti perusteltua, mutta se ei saa olla suurempi kuin 50 prosenttia. Tässä kohdassa tarkoitettu kokonaistuki muodostuu loppukäyttäjille myönnettyjen uusien lainojen ja vakuuden saaneiden lainojen sekä kyseisten loppukäyttäjien saamien oman pääoman ehtoisten ja luonteisten sijoitusten kokonaismäärästä. Tässä kohdassa tarkoitettujen takauksen saaneiden lainat otetaan huomioon vain siltä osin kuin ERI-rahastojen varoja on sidottuina vakuussopimuksiin; sidottujen varojen määrä lasketaan suuren määrän uusia lainoja kattavan, ennalta tehtävän varovaisen riskinarvioinnin perusteella.</p> <p>--</p>

Perustelu

Tällä koontiasetukseen sisältyvällä toimenpiteellä on tarkoitus mahdollistaa rakennerahastovarojen käyttäminen ESIR-investointijärjestelyjen tukemiseen. Ehdotuksella laajennetaan lisäjoustomahdollisuuden maantieteellistä soveltamisalaa siten, että ESIR-rahastosta saatava rahoitusosuus voi olla suurempi kuin 25 prosenttia tuen kokonaismäärästä siellä, missä tämä on ennakoarvioinnin perusteella perusteltua.

Tämä mahdollistaa joustavamman varainkäytön suunnittelun eri alojen tilanteen ja paikallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi mutta myös riittävän valvonnan jouston väärinkäytön torjumiseksi, sillä yli 25 prosentin tukiosuuden on aina osoittautettava perustelluksi ennakoarvioinnissa.

Muutosehdotus 7

265 artikla

13 kohta (asetukseen lisättävän artiklan 6 kohta) – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>13. Lisätään 39 a artikla seuraavasti:</p> <p>--</p> <p>6. Kun tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen elimen vastaavat 38 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisten rahoitusvälineiden käyttöönotosta, niiden on varmistettava sovellettavan lainsäädännön noudattaminen, mukaan luettuina ERI-rahastoja, valtiontukea ja julkisia hankintoja koskevat säännöt sekä rahanpesun ehkäisemistä, terrorismin torjumista ja veropetoksia koskevat asiaankuuluvat vaatimukset ja niihin sovellettava lainsäädäntö. Ne eivät saa käyttää veronkiertorakenteita, etenkin aggressiivisia verosuunnittelujärjestelmiä tai sellaisia käytäntöjä, jotka eivät ole verotusalan hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisia, sellaisina kuin ne on vahvistettu unionin lainsäädännössä, mukaan lukien komission suositukset, tiedonannot ja viralliset ilmoitukset. Ne eivät saa olla sijoittautuneet sellaisille oikeudenkäyttöalueille, jotka eivät tee yhteistyötä unionin kanssa avoimuutta ja tietojen vaihtoa koskevien kansainvälisesti sovittujen veronormien soveltamisessa, eivätkä ne saa rahoitustoimia toteuttaessaan ylläpitää liikesuhteita tällaisille oikeudenkäyttöalueille perustettuihin yhteisöihin. Nämä elimet voivat omalla vastuullaan tehdä sopimuksia rahoituksenvälittäjien kanssa rahoitustoimien toteuttamiseksi. Niiden on saatettava tässä kohdassa tarkoitettujen vaatimusten osaksi sellaisten rahoituksenvälittäjien kanssa tekemiään sopimuksia, jotka on valittu osallistumaan kyseisten sopimusten mukaisesti rahoitustoimien toteuttamiseen.</p>	<p>13. Lisätään 39 a artikla seuraavasti:</p> <p>--</p> <p>6. Kun tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen elimen vastaavat 38 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisten rahoitusvälineiden käyttöönotosta, niiden on varmistettava sovellettavan lainsäädännön noudattaminen, mukaan luettuina ERI-rahastoja, valtiontukea ja julkisia hankintoja koskevat säännöt sekä rahanpesun ehkäisemistä, terrorismin torjumista ja veropetoksia koskevat asiaankuuluvat vaatimukset ja niihin sovellettava lainsäädäntö. Ne eivät saa käyttää veronkiertorakenteita, etenkin aggressiivisia verosuunnittelujärjestelmiä tai sellaisia käytäntöjä, jotka eivät ole verotusalan hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisia, sellaisina kuin ne on vahvistettu unionin lainsäädännössä, neuvoston päätelmissä, komission suosituksissa ja tiedonannoissa tai komission tältä pohjalta laatimissa virallisissa ohjeissa. Ne eivät saa olla sijoittautuneet sellaisille oikeudenkäyttöalueille, jotka eivät tee yhteistyötä unionin kanssa avoimuutta ja tietojen vaihtoa koskevien kansainvälisesti sovittujen veronormien soveltamisessa, eivätkä ne saa rahoitustoimia toteuttaessaan ylläpitää liikesuhteita tällaisille oikeudenkäyttöalueille perustettuihin yhteisöihin. Nämä elimet voivat omalla vastuullaan tehdä sopimuksia rahoituksenvälittäjien kanssa rahoitustoimien toteuttamiseksi. Niiden on saatettava tässä kohdassa tarkoitettujen vaatimusten osaksi sellaisten rahoituksenvälittäjien kanssa tekemiään sopimuksia, jotka on valittu osallistumaan kyseisten sopimusten mukaisesti rahoitustoimien toteuttamiseen.</p>

Perustelu

AK katsoo, että vain velvoittava lainsäädäntö tarjoaa tarpeellisen oikeusvarmuuden veronkiertosäännöksistä. Budjettipääosasto on kiinnittänyt esittelijän kanssa käytyjen keskustelujen johdosta huomiota oikeusvarmuutta koskevaan AK:n pyyntöön ja hyväksynyt sanamuodon yhdenmukaistamisen ja ilmaisun ”viralliset ohjeet” käytön.

Muutosehdotus 8

265 artikla

16 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Korvataan 42 artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:</p> <p>--</p>	<p>Muutetaan 42 artikla seuraavasti:</p> <p>a) Korvataan 3 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:</p> <p><i>Kun kyseessä ovat oman pääoman ehtoiset rahoitusvälineet, joiden kohderyhmänä ovat 37 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut yritykset, joita koskeva 38 artiklan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitettu rahoitussopimus on allekirjoitettu ennen 31 päivää joulukuuta 2018 ja jotka ovat investoineet tukikelpoisuusajan loppuun mennessä vähintään 55 prosenttia asiaankuuluvaan rahoitussopimukseen sidotuista ohjelman varoista, tietty määrä maksuista, jotka on tarkoitettu loppukäyttäjiin enintään neljän vuoden aikana tukikelpoisuusajan jälkeen tehtäviin investointeihin, voidaan katsoa tukikelpoisiksi menoiksi, kun ne maksetaan erikseen tarkoitusta varten perustetulle sulkutilille, edellyttäen että noudatetaan valtioneuvoston päätöksiä ja että kaikki jäljempänä asetetut ehdot täytetään.</i></p> <p>b) Korvataan 5 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:</p> <p>--</p>

Perustelu

Ainoa ehdotettu muutos on vuosiluvun muuttaminen 2017:stä 2018:ksi. Jotta näitä rahoitusvälineitä voidaan hyödyntää huolimatta tukikelpoisuusajan päättymisestä vuoden 2023 lopussa, yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa säädetään, että määrärahoja voidaan tietyin tarkasti rajatuin edellytyksin korvamerkitä käytettäväksi ohjelman sulkemisen jälkeen, jos asianomainen rahoitussopimus on tullut voimaan viimeistään 31. joulukuuta 2017.

Koska rahoitussopimusten solmiminen rahastojen hoitajien kanssa vaatii aikaa, vuoden 2017 loppuun asetettua määräaikaa on käytännössä mahdoton noudattaa, mikä vie monilta hallintoviranomaisilta intoa ohjata käytettävissään olevia ERI-rahastovaroja mielekkäällä tavalla pääomasijoitusrahastojen erityisen lupaaville kohdealoille.

Markkinatietojen perusteella vaikuttaa vahvasti siltä, että Euroopassa voitaisiin tehdä merkittävä määrä ERI-rahastoihin perustuvia pääomainvestointeja ja saada siten aikaan mittavia työllisyyteen ja kasvuun kohdistuvia vaikutuksia, jos määräaikaa pidennettäisiin vuoden 2018 joulukuun 31. päivään saakka. Mitään muita tekijöitä, joiden avulla ERI-rahastoja suojellaan varojen tileille jäämisen riskiltä, ei tarvitsisi muuttaa.

Muutosehdotus 9

265 artikla

17 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>17. Lisätään 43 a artikla seuraavasti:</p> <p>”43 a artikla</p> <p>Sijoittajien eriytetty kohtelu</p> <p>1. ERI-rahastoista rahoitusvälineisiin osoitettua loppukäyttäjiin investoitua tukea sekä kyseisistä investoinneista johtuvia tuottoja ja muita tuloja, kuten korkoja, vakuuspalkkioita, osinkoja, pääomatuloja tai mitä tahansa muita kyseisten investointien tuottamia tuloja, voidaan käyttää yksityisten sijoittajien eriytettyyn kohteluun sekä asetuksen (EU) 2015/1017 mukaista EU:n takausta käytettäessä myös EIP:n eriytettyyn kohteluun. Tällainen eriytetty kohtelu on voitava perustella tarpeella houkutella tuen vastineeksi yksityisiä varoja.</p> <p>2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettun eriytetyn kohtelun tarve ja taso on määritettävä ennakoarviossa.</p> <p>– –”</p>	<p>17. Lisätään 43 a artikla seuraavasti:</p> <p>”43 a artikla</p> <p>Sijoittajien eriytetty kohtelu</p> <p>1. ERI-rahastoista rahoitusvälineisiin osoitettua loppukäyttäjiin investoitua tukea sekä kyseisistä investoinneista johtuvia tuottoja ja muita tuloja, kuten korkoja, vakuuspalkkioita, osinkoja, pääomatuloja tai mitä tahansa muita kyseisten investointien tuottamia tuloja, voidaan käyttää yksityisten sijoittajien eriytettyyn kohteluun sekä asetuksen (EU) 2015/1017 mukaista EU:n takausta käytettäessä myös EIP:n eriytettyyn kohteluun. Tällainen eriytetty kohtelu on voitava perustella tarpeella houkutella tuen vastineeksi yksityisiä varoja. – –”</p>

Perustelu

Kohta on tarpeeton, sillä asia todetaan jo 37 artiklan 2 kohdan c alakohdassa: ”Tähän ennakoarviointiin on sisällyttävä – – tarvittaessa arvio sellaisen yksityissijoittajille tarjottavan erityiskorvauksen tarpeesta ja suuruudesta, jolla voidaan edistää yksityisten investoijien varojen käyttöön antamista tuen vastineena”. Kohta olisi tämän vuoksi poistettava.

Muutosehdotus 10

265 artikla

24 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Muutetaan 61 artikla seuraavasti:</p> <p>Lisätään 3 kohdan a alakohdan jälkeen aa alakohta seuraavasti:</p> <p>jäsenvaltion a alakohtaan kuulumatonta toimialaa tai sen osaa varten määrittämän kiinteän nettotuloprosenttiosuuden soveltaminen. Ennen edellä tarkoitettun kiinteän prosenttiosuuden soveltamista toimivaltaisen tarkastusviranomaisen on varmistuttava siitä, että se on määritetty käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa menetelmää, joka perustuu aikaisempiin tietoihin tai objektiivisiin perusteisiin;</p>	<p>Muutetaan 61 artikla seuraavasti:</p> <p>Lisätään 3 kohdan a alakohdan jälkeen aa alakohta seuraavasti:</p> <p>jäsenvaltion a alakohtaan kuulumatonta toimialaa tai sen osaa varten määrittämän kiinteän nettotuloprosenttiosuuden soveltaminen. Ennen edellä tarkoitettun kiinteän prosenttiosuuden soveltamista toimivaltaisen hallintoviranomaisen on tarkastusviranomaiselta suostumuksen saatuaan varmistettava, että se on määritetty käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa menetelmää, joka perustuu aikaisempiin tietoihin tai objektiivisiin perusteisiin;</p>

Perustelu

Kiinteä osuus (menetelmä) on hyväksyttävä ennakolta, sillä muuten tämä säännös ei tarjoa oikeusvarmuutta.

Muutosehdotus 11

265 artikla

26 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
26. Muutetaan 67 artikla seuraavasti: -- ii) Lisätään e alakohta seuraavasti: ”e) rahoitus, joka ei perustu asianomaisten toimien kustannuksiin vaan toteuttamisen edistymiselle asetettujen ehtojen täyttämiseen tai ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Rahoitusehtoja ja niiden soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt vahvistetaan 5 kohdassa säädetyn valtuutuksen mukaisesti hyväksytyissä delegoiduissa säädöksissä.”	26. Muutetaan 67 artikla seuraavasti: -- ii) Lisätään e alakohta seuraavasti: ”e) rahoitus, joka ei perustu asianomaisten toimien kustannuksiin vaan toteuttamisen edistymiselle asetettujen ehtojen täyttämiseen tai ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Rahoitusehtoja ja niiden soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä tarkastusvaatimukset vahvistetaan 5 kohdassa säädetyn valtuutuksen mukaisesti hyväksytyissä delegoiduissa säädöksissä.”

Perustelu

Tarkastusvaatimusten sisällyttäminen tulosbudjetointia koskeviin delegoituihin säädöksiin parantaa ennakolta saatavaa oikeusvarmuutta.

Muutosehdotus 12

265 artikla

27 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
27. Korvataan 68 artikla seuraavasti: ”68 artikla Välillisten kustannusten kiinteämääräinen rahoitus avustusten ja takaisin maksettavan tuen osalta Jos toimen toteuttamisesta aiheutuu välillisiä kustannuksia, ne voidaan laskea kiinteämääräisinä jollakin seuraavista tavoista: a) kiinteä prosenttiosuus, joka on enintään 25 prosenttia tukikelpoisista välittömistä kustannuksista, edellyttäen, että osuus lasketaan käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentamenetelmää tai menetelmää, jota sovelletaan jäsenvaltion kokonaan rahoittamissa avustusjärjestelmissä samantyyppisiin toimiin ja avustuksensaajiin; b) kiinteä prosenttiosuus, joka on enintään 15 prosenttia tukikelpoisista välittömistä henkilöstökustannuksista, ilman, että jäsenvaltiota vaaditaan suorittamaan laskelma sovellettavan osuuden määrittämiseksi;	27. Korvataan 68 artikla seuraavasti: ”68 artikla Välillisten kustannusten kiinteämääräinen rahoitus avustusten ja takaisin maksettavan tuen osalta Jos toimen toteuttamisesta aiheutuu välillisiä kustannuksia, ne voidaan laskea kiinteämääräisinä jollakin seuraavista tavoista: a) kiinteä prosenttiosuus, joka on enintään 25 prosenttia tukikelpoisista välittömistä kustannuksista, edellyttäen, että osuus lasketaan käyttämällä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa laskentamenetelmää tai menetelmää, jota sovelletaan jäsenvaltion kokonaan rahoittamissa avustusjärjestelmissä samantyyppisiin toimiin ja avustuksensaajiin; b) kiinteä prosenttiosuus, joka on enintään 15 prosenttia tukikelpoisista välittömistä henkilöstökustannuksista, ilman, että jäsenvaltiota vaaditaan suorittamaan laskelma sovellettavan osuuden määrittämiseksi;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>c) kiinteä prosenttiosuus, jota sovelletaan tukikelpoiisiin välittömiin kustannuksiin ja joka perustuu olemassa oleviin menetelmiin ja vastaaviin rahoitusosuuksiin, joita sovelletaan unionin politiikan aloilla samantyyppisiin toimiin ja avustuksensaajiin.</p> <p>Siirretään komissiolle valta antaa 149 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitetun kiinteän prosenttiosuuden sekä asiaan liittyvien menetelmien määrittelyä.”</p>	<p>c) kiinteä prosenttiosuus, jota sovelletaan tukikelpoiisiin välittömiin kustannuksiin ja joka perustuu olemassa oleviin menetelmiin ja vastaaviin rahoitusosuuksiin, joita sovelletaan unionin politiikan aloilla samantyyppisiin toimiin ja avustuksensaajiin.</p> <p>Siirretään komissiolle valta antaa 149 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka täydentävät tämän kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitetun kiinteän prosenttiosuuden sekä asiaan liittyvien menetelmien määrittelyä.”</p>

Perustelu

Delegoiduilla säädöksillä ei saa heikentää oikeusvarmuutta.

Muutosehdotus 13

265 artikla

28 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>28. Lisätään 68 a artikla ja 68 b artikla seuraavasti:</p> <p>--</p> <p>1. Toimen välittömät henkilöstökustannukset voidaan laskea kiinteänä osuutena, joka voi olla enintään 20 prosenttia asianomaisen toimen välittömistä kustannuksista, toimen henkilöstökustannuksia lukuun ottamatta.</p>	<p>28. Lisätään 68 a artikla ja 68 b artikla seuraavasti:</p> <p>--</p> <p>1. Toimen välittömät henkilöstökustannukset voidaan laskea kiinteänä osuutena, joka voi olla enintään 20 prosenttia asianomaisen toimen välittömistä kustannuksista, toimen henkilöstökustannuksia lukuun ottamatta, ilman että jäsenvaltiota vaaditaan suorittamaan laskelma sovellettavan osuuden määrittämiseksi.</p>

Perustelu

Tämä todella yksinkertaistaa menettelyjä ja antaa oikeusvarmuutta.

Muutosehdotus 14

265 artikla

52 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Muutetaan 127 artikla seuraavasti:</p> <p>a) Korvataan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa ilmaisu ”varainhoitoasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan” ilmaisulla ”varainhoitoasetuksen 62 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan”.</p>	<p>Muutetaan 127 artikla seuraavasti:</p> <p>a) Korvataan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa ilmaisu ”varainhoitoasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan” ilmaisulla ”varainhoitoasetuksen 62 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan”.</p> <p>aa) Lisätään 1 kohtaan seuraava:</p> <p>Olisi noudatettava suhteellisuusperiaatetta pitämällä tarkastusten määrä mahdollisimman pienenä.</p>

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
b) Korvataan 5 kohdan a alakohdassa ilmaisu ”varainhoitoasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan” ilmaisulla ”varainhoitoasetuksen 62 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan”.	b) Korvataan 5 kohdan a alakohdassa ilmaisu ”varainhoitoasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan” ilmaisulla ”varainhoitoasetuksen 62 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan”. c) Poistetaan 7 kohta.

Perustelu

Valvontataakan keventämisvaatimusten täyttämiseksi tarkastusten määrä olisi rajattava välttämättömään vähimmäismäärään.

Muutosehdotus 15

265 artikla

Lisätään uusi kohta 57 kohdan jälkeen.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Lisätään 142 artiklan 1 kohdan b alakohtaan seuraava: ”ja jonka osuus on yli 5 prosenttia maksupyynnön sisältämisestä tukikelpoisista kokonaiskustannuksista”.

Perustelu

Asia tuotiin esille sidosryhmätapaamisessa, ja esittelijä sai sidosryhmiltä (CPMR, LGA ja Nouvelle-Aquitaine) myös kirjallisia kannanottoja. Maksujen keskeyttämistä koskevien säännösten olisi mahdollistettava suurempi joustavuus.

Muutosehdotus 16

265 artikla

60 kohta – Muutetaan.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Lisätään 152 artiklaan 4 kohta seuraavasti: ”Jos ennen tämän asetuksen muuttamisesta annetun asetuksen XXX/YYY voimaantuloa käynnistetään ehdotuspyyntö, hallintoviranomainen (tai kun on kyse Euroopan alueellista yhteistyötä koskevan tavoitteen alaan kuuluvista ohjelmista, seurantakomitea) voi päättää olla soveltamatta 67 artiklan 2 a kohdassa asetettua vaatimusta, joka koskee asetuksen XXX/YYY voimaantulosta alkavaa enintään kuuden kuukauden määräaika . Jos tukiedellytykset vahvistava asiakirja toimitetaan tuensaajalle kuuden kuukauden kuluessa asetuksen XXX/YYY voimaantulosta, hallintoviranomainen voi päättää olla soveltamatta edellä tarkoitettuja muutettuja säännöksiä.”	Lisätään 152 artiklaan 4 kohta seuraavasti: ”Jos ennen tämän asetuksen muuttamisesta annetun asetuksen XXX/YYY voimaantuloa käynnistetään ehdotuspyyntö, hallintoviranomainen (tai kun on kyse Euroopan alueellista yhteistyötä koskevan tavoitteen alaan kuuluvista ohjelmista, seurantakomitea) voi päättää olla soveltamatta 67 artiklan 2 a kohdassa asetettua vaatimusta. Jos tukiedellytykset vahvistava asiakirja toimitetaan tuensaajalle kuuden kuukauden kuluessa asetuksen XXX/YYY voimaantulosta, hallintoviranomainen voi päättää olla soveltamatta edellä tarkoitettuja muutettuja säännöksiä.”

Perustelu

Uusien, kiinteiden prosenttimäärien käyttöönottoon liittyvän siirtymäajan pidentäminen ehdotetulla tavalla antaisi hallintoviranomaisille (etenkin tietojen analysoinnin suhteen) paremmat mahdollisuudet valmistautua varmemmassa oikeudellisessa ympäristössä.

Muutosehdotus 17

267 artikla

Lisätään 3 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>Korvataan asetuksen (EU) N:o 1305/2013 11 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:</p> <p>Maaseudun kehittämisohjelmien muuttaminen</p> <p>Ohjelmien muuttamista koskevat jäsenvaltioiden pyynnöt hyväksytään seuraavien menettelyjen mukaisesti:</p> <p>”a) Komissio päättää täytäntöönpanosäädöksillä ohjelmien muuttamista koskevista pyynnöistä, jotka koskevat maaseuturahaston rahoitusosuuden kasvatamista yhdessä tai useammassa toimenpiteessä.”</p>

Perustelu

Ehdotuksen tärkeimpänä tavoitteena on yksinkertaistaa varainhoitoa ja lisätä joustavuutta. Komission ehdotuksella kuitenkin tiukennetaan hallinnointi- ja hallintosääntöjä, joita sovelletaan alue- ja paikallisviranomaisiin. Tekstiä täytyy siksi muuttaa.

Muutosehdotus 18

267 artikla

7 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>Muutetaan 36 artikla seuraavasti:</p> <p>a) Muutetaan 1 kohta seuraavasti:</p> <p>i) korvataan c alakohta seuraavasti:</p> <p>”c) tulojen vakauttamisvälineen, joka muodostuu taloudellisesta tuesta keskinäisille rahastoille, joista maksetaan korvausta kaikilla aloilla toimiville viljelijöille, joiden tulot laskevat voimakkaasti;”</p> <p>ii) lisätään d alakohta seuraavasti:</p> <p>”d) tulojen vakauttamisvälineen, joka muodostuu taloudellisesta tuesta keskinäisille rahastoille, joista maksetaan korvausta tietyllä alalla toimiville viljelijöille, joiden tulot laskevat voimakkaasti.”</p>	<p>Muutetaan 36 artikla seuraavasti:</p> <p>a) Muutetaan 1 kohta seuraavasti:</p> <p>i) lisätään d alakohta seuraavasti:</p> <p>”d) tulojen vakauttamisvälineen, joka muodostuu taloudellisesta tuesta keskinäisille rahastoille, joista maksetaan korvausta tietyllä alalla toimiville viljelijöille, joiden tulot laskevat voimakkaasti.”</p>

Perustelu

Riskinhallintavälineiden ja erityisesti vakuutusten käytön edistäminen hyödyttää enemmän vakuutusjärjestelmää kuin viljelijöitä. Tällaisten välineiden vahvistaminen voi supistaa maaseudun kehittämisvaroja, jotka ovat välttämättömiä maaseutualueiden koheesion kannalta.

Muutosehdotus 19

267 artikla

Lisätään 7 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Poistetaan asetuksen (EU) N:o 1305/2013 37 artikla.

Perustelu

Vaarana on, että vakuutusvälineisiin käytetään kaikki saatavilla olevat maaseudun kehittämisvarat, eivätkä ne ole riittäviä hallinnointivälineitä maataloustuottajien tulotason turvaamiseksi. Yhdysvalloissa ollaan luopumassa tällaisista käytännöistä.

Muutosehdotus 20

269 artikla

2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
”8. Jäsenvaltiot voivat päättää lopettaa tämän artiklan säännösten soveltamisen vuodesta 2018. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kyseisestä päätöksestä viimeistään 1 päivänä elokuuta 2017.”	

Perustelu

Muutosehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että YMP:n varat kohdistetaan jatkossakin aktiiviviljelijöille ainoana suoriin tukiin oikeutettuina tuensaajina, jotta estetään rahoitusvarojen hajaantuminen.

Muutosehdotus 21

269 artikla

Lisätään 3 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>Muutetaan asetuksen (EU) N:o 1307/2013 44 artiklan 1 kohtaa seuraavasti:</p> <p>Viljelyn monipuolistaminen</p> <p>1. Jos viljelijällä on 10–30 hehtaaria peltoalaa, eikä se ole merkittävän osan vuodesta tai yhden viljelykierron ajan kokonaan sellaisten kasvien viljelyssä, jotka kasvavat veden alla, tällä peltoalalla on viljeltävä vähintään kolmea eri viljelykasvia. Pääkasvin osuus saa olla enintään 50 prosenttia kyseisestä peltoalasta.</p> <p>Viljelykiertoon voidaan sisällyttää apiloiden ja kaksivuotisten ruohokasvien seoksia tai muunlaisia niittoväli- ja aluskasvien kylvöratkaisuja, jotka vaikuttavat myönteisesti maaperän hedelmällisyyteen ja tuottavuuteen.</p>

Perustelu

Yksinkertaistamisen lisäksi on asetettava virstanpylväitä YMP:n uudistusta varten. Viljelykierto on olennainen osatekijä. [Asetus (EU) N:o 1307/2013]

Muutosehdotus 22

270 artikla

Lisätään 3 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>3 d. Lisätään 152 artiklaan kohta seuraavasti:</p> <p><i>”1a. Tämän artiklan 1 kohdan nojalla hyväksytty tuottajaorganisaatio voi suunnitella maataloustuotteiden tuotantoa, saattaa markkinoille maataloustuotteita ja neuvotella maataloustuotteiden tarjontaa koskevia sopimuksia jäsentensä puolesta niiden kokonaistuotannon tai tuotannon osan osalta, sanotun vaikuttamatta EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohdan soveltamiseen.”</i></p>

Perustelu

Tarkoituksena on asettaa 152 artikla kilpailulainsäädännön soveltamista koskevien YMJ-poikkeusten keskiöön AGRI-valiokunnan maatalousmarkkinatyöryhmän esittämän suosituksen 157 a sekä AGRI-valiokunnan EU:n kilpailupolitiikkaa koskevasta vuosikertomuksesta antaman lausunnon 8 kohdan mukaisesti.

Muutosehdotus 23

270 artikla

Lisätään 3 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>3 k. Lisätään asetukseen (EU) N:o 1308/2013 artikla seuraavasti:</p> <p>”152 b artikla</p> <p>Arvon jakaminen</p> <p><i>Maataloustuotteiden tuottajat jollakin 1 artiklan 2 kohdassa luetelluista aloista organisaatioidensa kautta sekä tällaisia tuotteita markkinoille saattavat tai jalostavat yritykset voivat sopia arvon jakamista, markkinabonukset ja -tappiot mukaan lukien, koskevista lausekkeista, joissa määritellään, miten asianomaisten markkinahintojen tai muiden raaka-ainemarkkinoiden hintojen kehitys kohdenetaan niiden kesken, sanotun vaikuttamatta 125 artiklan soveltamiseen sokerialalla.”</i></p>

Perustelu

Pyritään mahdollistamaan se, että maataloustuotteiden tuottajat voivat sopia organisaatioidensa välityksellä niiden tuotteita markkinoille saattavien tai jalostavien yritysten kanssa lausekkeista, joiden nojalla arvo jaetaan, sokerialan esimerkin mukaisesti.

Muutosehdotus 24

270 artikla

Lisätään 3 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>3 z. Lisätään asetuksen (EU) N:o 1308/2013 osaan II uusi luku seuraavasti:</p> <p>”III a LUKU</p> <p>Suhteet toimitusketjuun</p> <p>175 a artikla</p> <p>Hyvän kauppatavan vastaiset menettelyt</p> <p>Komissio esittää viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2018 Euroopan parlamentille ja neuvostolle lainsäädäntöehdotuksen unionin laajuisesta kehyksestä, jolla torjutaan käytäntöjä, jotka poikkeavat selvästi hyvästä liiketavasta eivätkä noudata vilpitöntä lähestymistapaa ja tasapuolista kohtelua yhtäältä viljelijöiden ja heidän organisaatioidensa sekä jalostuksesta vastaavien pk-yritysten ja toisaalta toimitusketjun loppupään kauppakumppanien välisessä liiketoiminnassa.”</p>

Perustelu

Säännöksen mukaan komission tulee hyväksyä ennen vuoden 2018 puoliväliä EU:n lainsäädäntökehys hyvän kauppatavan vastaisten käytäntöjen torjumiseksi Euroopan parlamentin 12. joulukuuta 2016 vahvistaman kannan ja AGRI-valiokunnan maatalousmarkkinatyöryhmän antaman suosituksen 113 mukaisesti.

Muutosehdotus 25

270 artikla

Lisätään 4 kohdan jälkeen uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	<p>4 c. Korvataan 219 artiklan 1 kohdan neljäs alakohta seuraavasti:</p> <p>”Tällaisilla toimenpiteillä voidaan siinä laajuudessa ja sen ajan kuin on tarpeen markkinahäiriön tai sen uhkan korjaamiseksi laajentaa tai muuttaa muiden tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden soveltamisalaa, kestoja tai muita näkökohtia tai säätää vientituista tai keskeyttää tuontitullit kokonaan tai osittain tiettyjen määrien tai kausien osalta taikka ehdottaa asianmukaisia tarjonnan hallintatoimenpiteitä.”</p>

Perustelu

Jotta 219 artiklan vaikuttavuutta voidaan parantaa, on tarpeen suoda komissiolle mahdollisuus käyttää kaikkia sen käytettävissä asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti olevia keinoja ja samalla myös kaikkia muita asianmukaisia tarjonnanhallintatoimenpiteitä.

II. POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK)

1. toteaa, että varainhoitoasetuksessa vahvistetaan ne periaatteet ja menettelyt, joita sovelletaan EU:n talousarvion toteutuksessa kaikilla aloilla sekä EU:n varojen käytön ja ohjelmien valvonnassa. Ehdotus kattaa näin ollen EU:n kaiken varainkäytön rahoitusta yhdistävistä välineistä (esim. Euroopan strategisten investointien rahasto ESIR) aina yhteistyössä tapahtuvaan hallintointiin saakka (esim. Euroopan rakenne- ja investointirahastot – ERI-rahastot – ja keskitetyt hallinnoidut EU-ohjelmat, kuten Horisontti 2020 -puiteohjelma). EU:n varainhoitoasetuksen piiriin kuuluvat myös EU:n toimielinten hallinnolliset kustannukset, ja sen soveltaminen sitoo myös AK:ta yhtenä unionin elimenä.
2. katsoo, että näin laajan tarkistuksen yhteydessä – muutettavia säädöksiä on 15 – olisi tehtävä vaikutustenarviointi ennen ehdotuksen esittämistä. Vaikutustenarvioinnissa olisi pohdittava esitettyjen ehdotusten alueellista ulottuvuutta ja alueellisia vaikutuksia. Ehdotuksen heijastusvaikutuksia paikallis- ja alueviranomaisiin ja suhteellisuusperiaatteen mukaisuutta on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Lisäksi AK suhtautuu epäilevästi Euroopan komission arvioon, että ehdotettu säädös kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Alakohtaisia säädöksiä koskeissa ehdotuksissa ei nimittäin ainoastaan yhdenmukaisteta tekstiä unionin uusien varainhoitosääntöjen kanssa.
3. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat toistuvasti vaatineet sääntöjen yksinkertaistamista ja joustavoittamista, jotta EU:n rahastovarojen käyttö olisi sujuvampaa ja rahastotoimien päivittäinen hallintointi olisi tuensaajille – etenkin pienille ja keskiuurille yrityksille – ja hallintoviranomaisille helpompaa.
4. on hyvillään siitä, että AK:n ja Euroopan komission hyvän yhteistyön johdosta säädösehdotukseen on sisällytetty useita yksinkertaistamishdotuksia niiden joukosta, jotka laadittiin neuvoston puheenjohtajavaltion kanssa järjestetyissä, koheesiopolitiikan yksinkertaistamista käsitellessä yhteisissä työpajasesinaareissa. Esimerkkinä voidaan mainita komission siirtyminen kohti tulossuuntautuneempaa lähestymistapaa tukien maksamisessa.
5. suhtautuu yksinkertaistettujen kustannusten käyttömahdollisuuksien laajentamiseen myönteisesti. Parannettavia kohtia on kuitenkin vielä: alueiden komitea ehdottaa erityisesti, että laajennetaan mahdollisuuksia käyttää yksinkertaistettuja kustannuksia yleisen taloudellisen edun mukaisiin palveluihin liittyvissä hankkeissa samaan tapaan kuin valtiontukisääntöjen alaisissa hankkeissa. Lisäksi vakiotaulukkojen käytön ei pitäisi edellyttää Euroopan komission ennakkohyväksyntää, tai ainakin sitä olisi rajattava, jotta hallintoviranomaiset voisivat tehdä merkittäviä yksinkertaistuksia hallintointiin.
6. toteaa, että ehdotettujen tarkastuksia koskevien yksinkertaistamistoimenpiteiden odotetaan sujuvoittavan menettelyjä merkittävästi kaikilla EU:n politiikanaloilla, joihin liittyen annetaan EU-rahoitusta. Varainhoitoasetuksessa esitettävien tulosbudjetointia, yksinkertaistamista ja tarkastusten (yhden tarkastuksen) vastavuoroista hyödyntämistä koskevien ehdotusten avulla voidaan saavuttaa merkittävää edistystä, kun tarkastusten, virheiden ja hallinnollisten rasitteiden määrä vähenee, julkisuuskuva kohenee, varojen käyttö tehostuu ja tulossuuntautuneisuus korostuu. Vastavuoroista hyödyntämistä edistävillä toimenpiteillä pyritään siihen, että tarkastuksia tehdään aina kun mahdollista vain yksi, jos se on kansainvälisesti hyväksytyjen tarkastusstandardien perusteella luotettava.
7. pitää valitettavana, ettei kaikkia tarkastukseen liittyviä yksinkertaistamishdotuksia ole sisällytetty säädösehdotukseen. Kohtuuttomista tarkastusvaatimuksista aiheutuu suuria riskejä sekä aluehallinnolle että pk-yrityksille, minkä johdosta monet eivät yksinkertaisesti pidä ERI-rahastotuen hakemista vaivan arvoisena. Tuensaajille aiheutuvaa taakkaa olisi edelleen vähennettävä jatkamalla yksinkertaistamista. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon ehdotus, jonka mukaan tarkastusviranomaisten olisi hyödynnettävä hallintoviranomaisten tekemiä hallinnon tarkastuksia vastavuoroisesti, ja hyödynnettävä ensimmäistä valvontatasoa sen sijaan, että palataan tuensaajatasolle.
8. suosittaa tarkastusvaatimusten keventämistä ja niiden läpinäkyvyyden lisäämistä. Erityisesti olisi lyhennettävä digitaalisten tietojen säilytysaikaa, sillä tallennuskustannukset voivat nousta yhtä suuriksi kuin nykyiset arkistointikustannukset.
9. kehottaa tekemään mahdolliseksi tarkastusstrategian räätälöimisen toimenpideohjelman mukaan. Strategian olisi pohjaututtava jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisilta edellytettäviin menetelmiin ja periaatteisiin, joita ovat suhteellisuutta koskevat periaatteet, palkitseminen hyvistä tuloksista, joita on saavutettu aiempiin tarkastuksiin nähden, ja kansallisten tarkastusmenetelmien käyttö.

10. pitää tervetulleena varainhoitoasetukseen sisällytettäväksi esitettyä ehdotusta siitä, että rahoitusta ei kytketä asianomaisten toimien kustannuksiin vaan toteuttamisen edistymiselle asetettujen ehtojen täyttämiseen tai ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Komitea kehottaa edistämään tulosbudjetoinnin laajempaa käyttöä.

11. pitää ilahduttavana, että säädösehdotukseen sisältyy komitean ehdottama mahdollisuus tehdä sopimuksia suoraan valtakunnallisten tai alueellisten julkisomisteisten kehitysrahoituslaitosten kanssa, kun ne toimivat rahoituksen välittäjänä rahoitusvälineitä täytäntöönpanessa.

12. on tyytyväinen yhteisten toimintasuunnitelmien ehdotettuun yksinkertaistamiseen mutta huomauttaa, ettei tällaisia toimintasuunnitelmia ole toistaiseksi juurikaan käytetty, koska hallintoviranomaiset ovat pelänneet tarkastajien tulkitsevan yhteisiä toimintasuunnitelmia koskevia sääntöjä eri tavoin ja määräävän rahoitusoikaisuja. Yhteisten toimintasuunnitelmien käyttö edellyttää myös monikerroksisempaa hallintoa. Komitea ehdottaakin yhteisten toimintasuunnitelmien käytöstä saatujen kokemusten tarkastelemista ja toteutusmekanismin arviointia ja pyytää saada tietoa siitä, mitä käytännön toimia Euroopan komissio on toteuttanut luottamuspuolan ja epävarmuuden korjaamiseksi. Komitea pyytää Euroopan komissiota esittämään yhteisen toimintasuunnitelman mallin, jota varten komission olisi pyydettävä neuvoja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelta. Komitea suosittelee voimakkaasti, että kaikissa jäsenvaltioissa käynnistetään jo nykyisellä kaudella useita kokeiluja, jotta yhteisiä toimintasuunnitelmia voidaan testata niiden levittämiseksi laajaan käyttöön vuoden 2020 jälkeen.

13. on tyytyväinen siihen, että ehdotukset (ERI-rahastojen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 38 artiklan 1 kohdan c alakohta ja 39 a artikla), joiden avulla on tarkoitus edistää ERI-rahastojen ja ESIR-rahaston yhteiskäyttöä erityisesti rahoitusvälineiden osalta, vaikuttavat kaiken kaikkiaan erittäin myönteisiltä ja vastannevat alueiden komitean kehoituksiin lisätä ERI-rahastojen ja ESIR-rahaston yhteisvaikutuksia. Edelleen on kuitenkin hieman epäselvää, millaista lisäarvoa tuottaa kahden toteutusmekanismin käyttö kierrätettäessä varoja, mikä voidaan tehdä sekä ESIRin että ERI-rahastojen kautta. Kahdesta toteutusmekanismista aiheutuvaa hallinnollista taakkaa voidaan välttää ERI-rahastojen ja ESIRin yhdistetyn käytön tapauskohtaisella ennakkoarvioinnilla. AK kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että ESIRin täytäntöönpanoa ja siihen liittyviä ehtoja pidetään ERI-rahastoja yksinkertaisempina. ESIRin ja Horisontti 2020 -puiteohjelman kaltaisten suoraan hallinnoitujen EU-rahastovarojen ja yhdessä hallinnoitujen ERI-rahastojen erilainen asema valtiontukien alalla lisää hallintotaakkaa ja haittaa välineiden välisten synergiavaikutusten syntymistä.

14. pitää valitettavana, että säädösehdotuksella avataan mahdollisuus siirtää koheesiopolitiikkaan varattuja määrärahoja muihin keskitetyksi hallinnoituihin ohjelmiin tai lisäämään Euroopan strategisten investointien rahaston riskinkantokykyä. Asia vaikuttaa paikallis- ja aluetason näkökulmasta ongelmalliselta, sillä siirto tehdään jäsenvaltion pyynnöstä eikä tarvetta kuulla paikallis- ja alueviranomaisia mainita nimenomaisesti. Paikallis- ja alueviranomaiset suhtautuvatkin tähän ehdotukseen sen nyky muodossa torjuvasti, ja AK ehdottaa, että komission edellytetään tarkistavan pyynnön ja antavan luvan varojen siirtoon vain, jos pyynnön ovat panneet alulle hallintoviranomaiset tai asianomaiset paikallis- ja alueviranomaiset ja/tai nämä ovat antaneet sille hyväksyntänsä. Paikallis- ja alueviranomaisten pitäisi voida tehdä aloite kyseisenlaisen pyynnön tekemiseksi.

15. kehottaa mahdollistamaan säädösehdotuksessa myös varojen siirtäminen keskitetyksi hallinnoituista ohjelmista ja ESIR-rahastosta koheesiopolitiikan alalle. Näitä seikkoja käsitellään muutosehdotuksessa 1.

16. korostaa, että monimutkaisuus juontaa usein juurensa delegoiduista säädöksistä ja täytäntöönpanosäädöksistä mutta myös komission ohjeasiakirjoista. Suuri osa hallinnointiin, tarkastuksiin ja valvontaan liittyvistä epäselvyyksistä ja lisävelvoitteista on peräisin näistä toissijaisista säännöksistä. Sääntelyn yksinkertaistaminen tällä tasolla olisikin tarpeen.

17. huomauttaa, että maaliskuun 3. päivänä 2014 annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 480/2014 27 artiklan 2 kohdassa säädetään oikeussäännön taannehtivuudesta toimien valvonnassa ja tarkastuksissa, kun näistä aiheutuu kohtuutonta oikeudellista epävarmuutta avustuksen saajille. Taannehtivuusperiaatetta ei tule soveltaa muulloin kun tapauksissa, joissa se on suotuisampi avustuksen saajille.

Yksinkertaistamishdotukset vuoden 2020 jälkeistä ohjelmakautta ajatellen

18. katsoo, että koheesiopolitiikan yksinkertaistamista olisi jatkettava vuoden 2020 jälkeistä ohjelmakautta koskevissa ehdotuksissa. Seuraavat kysymykset pitäisi ratkaista ensi tilassa:

— Luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset kaikkien EU:n eri rahoitusvälineiden osalta soveltamalla yhteisiä määritelmiä, jotta tuloksia voidaan vertailla ja rahastovaroja yhdistää.

- Tutkitaan, miten koheesiopolitiikan ennakkoehtojärjestelmän (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 19 artikla) avulla voitaisiin edistää yksinkertaistamista.
- Pohditaan uudelleen monitasoisen lähestymistavan soveltamista yhteistyössä hallinnoitavissa ohjelmissa: asiat olisi tehokkaampaa hoitaa ohjelman maatiieteellisestä laajuudesta riippuen joko alue-/paikallisviranomaisten tai valtiotason viranomaisten kanssa.
- Avoimuuden parantamiseksi ja sääntelyn yksinkertaistamiseksi tulisi kaikkien ERI-rahastojen kohdalla soveltaa samoja sääntöjä. Tähän voidaan päästä luomalla yksi keskitetty yhteyspiste ERI-rahastojen edunsaajien hakemuksia varten, jotta varmistetaan rahastojen palvelujen helppo ja tasapuolinen käyttö.
- Rajataan ehdot siten, että ne sisältyvät yksiin ja samoihin yleisiin sääntöihin. Varainhoitosäännökset eivät saisi mahdollistaa lisäehtoja, jotka koskevat rahastokohtaisia sääntöjä tarkastuksista ja kustannusten tukikelpoisuudesta tietyissä rahastoissa ja ohjelmissa. Rahastokohtaiset asetukset olisi rajoitettava koskemaan vain sääntöjä ohjelman sisällöstä ja raportoinnista. Tällaisen ylisääntelyn estämisen tulisi koskea myös kaikkia yhteistyössä hallinnoitaviin ohjelmiin osallistuvia kumppanitahoja.
- Karsitaan vuotuisten täytäntöönpanokertomusten sisältöä siten, että niissä esitetään vain keskeiset tiedot ohjelman täytäntöönpanosta, jotta hallintoviranomaisille ei aiheudu tarpeetonta lisätaakkaa.
- Poistetaan käytöstä byrokraattiset menettelyt, jotka tuottavat vain vähän lisäarvoa ja joita sovelletaan täysin eri tavoin. Esimerkkinä voidaan mainita nimeämismenettely (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 124 artikla).
- Kehitetään eriytettyjä tarkastuksia ja raportointia EU:n ja kansallisten tarkastus- ja hallintoviranomaisten välisten luottamussopimusten avulla.
- Lisätään tarkastusviranomaisen tehtäviä koskevaan artiklaan (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 127 artikla) tarkastustaakan välttämiseksi seuraava virke: "Tästä tarkastusstrategiasta tehdään etukäteen selkoa hallintoviranomaiselle, ja komissio arvioi sen suhteellisuusperiaatteen turvaamiseksi ja kulloiseenkin toimenpideohjelmaan liittyvien riskien huomioon ottamiseksi."
- Otetaan esimerkiksi ohjelmakaudella 2007–2013 sovellettu ennakoarviointi- ja nimeämismenettely, jossa komissio tarkisti ja vahvisti kaikki hallintoviranomaisten luomat järjestelmät. Näin voidaan varmistaa rahoituksen nopeampi toteutuminen ohjelmakauden alussa.
- Maksujen keskeyttämistä koskevien säännösten (yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 142 artikla) olisi sallittava suurempi joustavuus.
- Olisi tehtävä ero petostarkoituksessa tehtyjen virheiden ja tahattomien virheiden välillä.
- Luodaan suurempi luottamus ERI-rahastojen yhteiseen hallinnointiin osallistuvien toimijoiden ja Euroopan komission välille.
- Asetuksen (EU) N:o 480/2014 28 artiklassa viitataan hyväksyttävissä olevaan kahden prosentin virhetasoon. Kokemus on osoittanut, että taso ei ole tarkoituksenmukainen koheesiopoliittisissa hankkeissa. Koska kansainvälisissä tarkastustandardeissa ei aseteta lukumääräisiä sääntöjä, rajaa lienee mahdollista nostaa viiteen prosenttiin.

19. korostaa, että säädösehdotus unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja siihen liittyvät viidentoista säädöksen sisältämät alakohtaiset säännöt koskevat AK:n kaikkia valiokuntia ja niitä on kuultu lausunnon valmisteluvaiheessa. EU:n talousarviota tarkasteleva COTER-valiokunnan työryhmä osallistui niin ikään lausunnon laadintaan.

Bryssel 11. toukokuuta 2017.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI